

recedē dū a regula rōnis z legis dīne. z iō si
 cur ipsū tpātie nomē pōt dupliciē sumi. vno
 cōiter. alio^o excellēt. ita z integritas quā tpan
 tie Aug^o attribuit. Ad secūdū dō q^o ea cir
 ca q̄ ē tpātia maxime pñt aimū i getate ppē
 b q^o sūt hōi eēntialia ut. i. dicet. z iō translli
 tas ai p quādā excellētiā attribuit tpātie:
 q̄nis cōiter ueniat oib^o vtrūtib^o. Ad tētiū
 dō q^o q̄nis pulchritudo ueniat cuilibz vir
 tuti. excellēt tñ atēbuif tpātie duplici rōne
 p qdē fm rōnē cōem tpātie ad quā pñet q̄
 dam moderata z ueniēs. pportio i q̄ cōstitit
 rō pulchritudis ut p^o p^o dyo. 4. ca. de diuī.
 no. ali^o ga ea a qb^o refrenat tpātia sūt ifima
 i boie ueniētia sibi fm nām bestialē ut. i. di
 cet. z iō ex eis maxime nat^o ē hō deturpari.
 z p^onis pulchritudo maxime attribuit tpā
 tie q̄ p̄cipue turpitudinē hoīs tollit. z ex ead
 rōne honestū maxime attribuit tpātie. dic.
 n. Jsidor^o i li^o ethimologiaz. Honestus dī
 q̄ nil bz turpitudis. nā honestas dī q̄i hōis
 status q̄ maxime cōsiderat i tpātia q̄ repellit
 vitia maxime opprobriosa ut. i. dicet.

Ad tertium sic procc/

oīf. Uidet q^o tpātia nō fit solū circa cōcupi
 scētias z delectatiōes. Dic. n. Tullī^o i sua re
 thorica q^o tpātia ē rōnis i libidinē atq^o i ali
 os nō rectos ipetus ai firma z moderata do
 minatio. s̄z iper^o ai dicūt oēs ai passiōes. ḡ
 vī q^o tpātia nō fit solū circa cōcupias z delecta
 tiones. P^o Virtus ē circa difficile z bonū
 s̄z difficultus vī eē tpare timorē maxime cir
 ca picla mortī q̄ moderari cōcupias z delec
 tatiōes q̄ ppē dolores z picla mortis tēnū
 tur ut Aug^o dīc i li^o. 8. q̄stionū. ḡ vī q^o tēpā
 tie vī nō fit p̄cipue circa cōcupias z delectatio
 nes. P^o Ad tpātiā p̄tiet. modratiōis gr̄a ut
 Amb^o. dīcī p̄ d̄ officijs. q^o ad tpātiā p̄tiet oīf
 sedatio pturbatiōnū ai z rex mod^o. oīz at mo
 dū ponere nō solū i cōcupiscētys z delectatio
 nib^o s̄z et i extiorib^o actib^o z qd^o libz extiori
 b^o. ḡ tpātia nō ē solū circa cōcupias z delecta
 tiōes. S̄z ē qd^o Jsidor^o dīc i li^o ethimolo
 giaz q^o tpātia ē q̄libido cōcupiaqz refrenat.

Ad dō q^o sic s̄ dictū ē ad vtrūte moralē p
 tinet cōseruatio boni rōnis s̄z passiōes rōni
 repugnātes. mot^o at passiōnūz aīe ē duplex
 ut s̄ dictū ē cū d̄ passiōib^o agēt. vñ qdē fm
 q^o appetit^o sēsitiuus. p̄segt sēfibilia z corpa
 lia bōa. ali^o at scdm q^o refugit sēfibilia z cor
 palia mala. p̄m^o at mot^o appetit^o sēsitiuū p̄ci
 pue spūgē rōni p̄ i moderatiā. nā bōa sēfibi

lia z corpalia fm suā spēz cōsiderata nō repug
 nāt rōni s̄z magi seruiūt ei sic instrumta qb^o
 rō vtrū ad p̄secutionē p̄p̄y finis. repugēt at
 ei p̄cipue fm q^o appetit^o sēsitiuū i ea tēdit nō
 fm mōz rōnis. z iō ad vtrūte moralē p̄tiet p̄
 p̄e h^o mōi passiōes moderari q̄ ipoztat hōi p̄
 secutōz mot^o at appetit^o sēsitī refugietus ma
 la sēfibilia p̄cipue d̄iat rōni: nō qdē fm suā
 imodratiā s̄z maxie s̄z suū effectū: put. f. ali
 q̄ refugiet do mala sēfibilia z corpalia q̄ iēdū
 cōcomitāt bonū rōnis: p̄ cōns discedit ab ipo
 bono rōnis: z iō ad vtrūte moralē p̄tiet i bui^o
 mōi firmitatē p̄stare i bono rōnis. sic ḡ vtrū
 fortitudis d̄ cui^o rōne ē firmitatē p̄stare p̄ci
 pue cōstitit circa passiōne p̄tinetē ad fugam
 corpaliū malozū. f. circa timorē ex cōnti aut cir
 ca audaciā q̄ aggredit^o t̄ribilia sub spe alicui^o
 hōi: ita etiā tpātia q̄ ipoztat moderationem
 quādā: p̄cipue cōstitit circa passiōes tēdētēs
 i bōa sēfibilia. f. circa cōcupiam z delectatiōz.
 ex cōsequēti aut circa tristitias q̄ cōtingunt ex
 absētia talis delectatiōnū. naz sicut audacia
 p̄supponit t̄ribilia. ita etiā tristitia talis pue
 nit ex absētia p̄dictaz delectatiōnū. Ad
 p̄mū ḡ dō q^o sicut s̄ dictū ē cū d̄ passiōibus
 agēt: passiōes q̄ p̄tinet ad fugā mali p̄suppo
 nūt passiōes que p̄tinet ad p̄secutiōez boni
 z passiōes irascibilis p̄supponūt passiōes
 cōcupiscibilis. z sic duz tpātia directe modifi
 cat passiōes cōcupiscibilis tēdētēs i bonū: p̄
 quādā cōsequētiā mōificat oēs alias passiōes
 i q̄tū ad moderatiā p̄ioz passiōnū legē mo
 deratiā p̄tioz: q. n. nō imoderate cōcupiscit:
 cōns ē ut moderate sperz. z moderate d̄ abū
 tia cōcupiscibiliūz tristitē. Ad secūdū dō q^o
 cōcupia ipoztat ipetū quēdā appetit^o i delec
 tabile q̄ idiget refrenatiōe: qd^o p̄tinet ad tpā
 tiā. s̄z timor ipoztat retractionē quādā ai ab
 aliquibus malis. s̄z qd^o idiget homo ai firmi
 tate q̄ p̄stat fortitudo. z iō tpātia p̄p̄e ē cir
 ca cōcupias: fortitudo circa timozes. Ad
 tētiū dīcēdū q^o extiores act^o p̄cedūt ab intio
 ribus aīe passiōibus. z iō moderatiō eoz de
 pender a moderatiōe interiorū passiōnū.

Ad quartum sic pro

cedit. Uidet q^o tpātia nō solū fit circa cōcupi
 scētias z delectatiōes tact^o. Dic. n. Aug^o i li^o d̄
 morib^o ecclie q^o mun^o tpātie ē i cohercēdis
 sedādisqz cupiditatib^o qb^o versamur in ea q̄
 nos auertūt a legib^o dī z a fructu bonitatis ei^o
 z p^o pauca subdit: q^o officiū tpan tie ē cōtēnē

Sed 5 e qd phus dic q tpantia r intpantia videt gustu par ul nichil vti. R^o dicēdū q sicut dictū ē: tpantia consistit circa pcpuas delectatiōes q maxime pntēt ad cōservatiōz hūane vite uel i specie uel i indiuidio i qbus cōsiderat aliqd pncipalit. aliqd autē secunda rio. pncipalitē qdem ipse vsus rei necē. puta uel femine q ē necessaria ad cōservatiōz spe cie i uel cibi r por^o q sūt necēia ad cōservatio nē indiuidui. r ipe vsus necessariōz hōz habz quādā essentialē delectationē adiūctā. secū dario at cōsiderat circa vtrūqz vsū aliqd qd facit ad h q vsus sit magi delectabilis: sicut pulchritudo r ornat^o femie. r sapor delecta bilis i cibo r etiā odor r iō pncipaliter tpant ia ē circa delectatiōz tact^o q p se cōseqt ip sū vsū necēiuz rez qz ois vsus ē i agēdo. cir ca delectatiōes aut gust^o uel olfact^o uel vis^o ē tēperātia r itēperātia secundario inqstū sē sibiilia hōz sensuū cōferūt ad delectabilē vsū rez necessariāz q pntēt ad tactū. qā tñ gust^o ppingo r est tactui qz aly sensus. iō tpantia magi est circa gustū qz circa alios sensus.

Ad pnu dicēdū q etiā ipse vsus cibozum r delectatio essentialit ipfū cōsequēs ad tac tum pntēt. vñ phs dic i 2°. de aia q tact^o est sensus alumēti: nutrimur. n. calido r frigido humido r sicco. s; ad gustū pntēt discretio saporū q cōferūt ad delectationem alimenti inqstū sūt signa cōueniēt/ nutrimēti. **Ad** secūdu dicēdū q delectatio sapor/ ē q sup ueniēs: s; delectatio tact^o p se cōseqt vsū cibi r por^o. **Ad** tñu dicēdū q delectie pncipal ē qdem cōsistūt i ipsa suba alimēti. s; secūda rio i ergito sapore r pparatiōe ciboz.

Ad sextum sic proce

ditur. Videt q regula tpantie nō sit fumen da fm necitate pntē vite. **Supius.** n. nō regu lat ab inferiori. s; tpantia cū sit vrus aie est su perior qz necitatē corpalis. q regula tpantie nō debet sumi fm necitate corpale. **¶** Quicūqz excedit regulā peccat. si q necitas corpalis eēt regula tpantie: q cūqz aliq delec tatiōe vteret supra necitate nāe q valde mo die/ cōtēta ē peccaret i tpantiā: qd videt esse icōueniēs. **¶** Nullus attigēs regulā pec cat. si q necitas corpali; esset regula tpantie q cūqz vteret aliq delectatiōe ppē necitate corpale puta ppē sanitatē eēt immunis a pec cato. B at videt falsū. q necitas corpalis nō

ē regula tpantie. **¶** Sed 5 e qd Aug^o dic in li: de morib^o ecclie. Habz vir tēperās in rebus hui^o vite regulā vtroqz testamēto firmatam ut eoz nul diligat nil p se appetēdū putet. sed ad vite hui^o atqz officioz necitate qstuz satis ē vsurpet vtētis modestia n amātis affectu.

¶ R^o dicēdū q sic ex s dictis pz: bonū vtrūqz moralis pcpue consistit i ordine rōnis. nāz bo nū hois ē fm rōnē eē ut dyo. dic 4°. ca^o. d diui. nō. pcpuus autē ordo rōnis consistit i h q aliq i finē ordinat r in h ordine maxime cō sstt bonū rōnis. nā bonū h; rōnē finis. r ipse finis ē regula eoz q sūt ad finē oia aut delec tabilia q i vsū hois veniūt ordināt ad aliquā hui^o vite necitate sicut ad finē. r iō tpantia accipit necitate hui^o vite sicut regulaz delec tabiliū qb^o vti. vt. f. tātū eis vtaf qstū neces sitas hui^o vite regrit.

¶ Ad pnu q dicēdū q sicut dictū ē: necitas hui^o vite h; rōnē re gule inqstū ē finis. Cōsiderādū ē aut q quā doqz aliud ē finis opātis. r aliud finis opis sicut pz: edificatōis finis ē dom^o. s; edifica toris finis qnqz ē lucz. sic q tpantie ipf^o finis r regula ē bñtudo. sed eius rei q vti finis r regula ē necitas hūane vite ifra quā ē id qd in vsū vite venit.

¶ Ad secūdu dicēdū q ne cessitas hūane vite potest attendi dupliciē. **Uno^o** fm q dī neciuz illud sine q res nullo modo pōt eē. sic cibus ē neciuz aiali. **Alio^o** fm q dī neciuz illud sine quo res nō potest dueniēt eē. tpantia aut nō solū attēdit pmas necitate s; etiā secūda. vñ phs dic in 3°. ethi eoz q tpantis appetit delectabilia ppē sani tates uel ppē bonā habitudinē. alia vō q ad h nō sūt necia pnt dupliciē se hē. quedā. n. sūt ipedimēta sanitatis uel bone habitudis r his tpantis nullo modo vti. B. n. eēt pctiū i tpantiā. qdā vō sūt q nō sūt his ipedimēta. r his moderate vti. p loco r tpe r cgruen entia eoz qb^o cōiunit. r iō ibi phs dic q tē patus appetit alia delectabilia q. s. nō sūt ne cessaria ad sanitatē ul ad bonā habitudinē nō ipedimēta his existētia. **¶** Ad tñu dicē dum q sicut dictū est: tpantia respicit necessi tatem qstū ad dueniētā vite. q qdez attēdit nō solū fm dueniētā corpis s; etiā fm cōne niētā extiorū rez: puta diuitiaz r officioz r multo magis fm dueniētā honestatis. r iō phs ibi subdit q i delectabilibus quib^o tēpatis vti non solum considerat ut non sint impeditiua sanitatis r bone bñtudinis

corpalia: s; etiā ut nō sint pter bonū. i. s; bo-
nessatē z q nō sint supra substantiā. i. supra
facultatē diuinitat. Et Aug' dicit i l' de mo-
rib' ecclie q tpatus respicit nō solū necessi-
tatē hui' vite s; etiā officioz.

Ad septimuz sic pro-

cedit. **V**idetur q tēperātia nō sit v̄tus cardi-
nal. Bonū. n. v̄tutis cardinalis a rōne d̄pēdēz
s; tpatia ē circa ea q magis distāt a rōne. s.
circa delectationes que sunt nobis z brutis
cōes ut d̄r i 3' ethicoz. s; tpatia nō videtur eē
pncipalis v̄tus. ¶ **S**. Quāto aliqd ē magis
ipetuosū tāto difficilius videtur eē ad refrenā-
dum. s; ira quā refrenat mansuetudo v̄ esse
ipetuosior q̄ occupātia quā refrenat tēpā-
tia. d̄r. n. p̄. 27. ¶ **I**ra nō h̄z misericordiam
nec erupens furor. z ipetū z citati spūs ferre
qs poterit: s; māsuētudo ē pncipalior v̄t' q̄
tpatia. ¶ **S**. Spes ē pncipalior motus aie
q̄ desiderū seu occupātia ut s; habitū ē. sed hu-
militas refrenat p̄sūptionē imoderate spei.
s; humilitas v̄t' eē pncipalior v̄tus q̄ tēperātia
q̄ refrenat occupātia. ¶ **S**. 3' ē q̄ Greg' i 2'.
moral' ponit tpatia int' v̄tutes pncipales.

¶ **R**. dicēdū q̄ sicut s; dictū est: v̄tus pnci-
palis seu cardinalis dicitur q̄ pncipaliter lau-
datur ex aliq' eoz q̄ cōiter regunt ad rōnem
v̄tutis. moderatio autē q̄ i oī v̄tute regit' p̄e-
cipue laudabilis ē i delectatōib' tactus circa
que ē tpatia. tū qa tales delectationes sūt
magis nobis nāles. z iō difficili' ē ab eis ab-
stinere z occupātia eaz refrenare. tū etiam qa
eaz obiecta magis sūt necessaria p̄iti vite ut
ex dictis p̄. z iō tpatia ponit v̄tus pncipal'
seu cardinalis. ¶ **A**d p̄mū q̄ dicēdū q̄ tāto
maior ostēdit agētis virt' quāto i ea q̄ sunt
magis distātia pōt suā opationē extēdere.
z iō ex h' ipso ostēdit maior v̄t' rōnis q̄ pōt
etiā occupātia z delectatiōes maxime distātes
moderari. vñ h' p̄tinet ad pncipalitatē tpatie

¶ **A**d secūdū dicēdū q̄ ipetus ire causat ex
quodā accidēte: puta ex aliqua lesione v̄tri-
stāte z iō cito trāsit q̄uis magnū ipetū habe-
at. s; ipet' occupātie delectabiliū tact' p̄cedit
ex eā nāli. vñ ē diuturnior z color z ideo ad
pncipaliorē virtutē p̄tinet ipsū refrenare.

¶ **A**d t̄riū dicēdū q̄ ea q̄z ē spes sūt altio-
ra bis q̄z ē occupātia. z p̄p' h' spes ponit passio
pncipalis i irascibili. s; ea quozū ē occupātia z
delectatio tactus rebemētī' mouent appeti-

tum: qa sūt magi nālia. et iō tpatia que in
his modū statuit est virtus pncipalis.

Ad octauuz sic pro-

cedit. **V**idetur q̄ tpatia sit maxima v̄tutū. D-
cit. n. Amb' i p̄ de officiis q̄ i tpatia mari-
me honesti cura decoris cōsideratio spectat
z q̄ritur. s; v̄tus laudabilis ē in q̄tū est bone-
sta z decora. s; tpatia ē maxima v̄tutū. ¶ **S**.
Maiores v̄tut' ē opari id qd ē difficili'. sed
difficilius ē refrenare occupātia z delectatio-
nes tact' q̄ rectificare actiōes extiores q̄rū
p̄mū p̄tinet ad tpatia scdm ad iusticia. s; tē-
pātia ē maior v̄tus q̄ iusticia. ¶ **S**. Quāto
aliqd ē cōius tāto magis necessarius videtur
eē z melius. s; fortitudo ē circa picula mort'
q̄ rarius accidit q̄ delectabilia tact' q̄ q̄ti
die occurrūt. z sic vsus tpatie ē color q̄. for-
titudis. s; tpatia ē nobilior v̄tus q̄ fortitudo

¶ **S**. 3' ē qd p̄hs dicit i p̄ rethorice q̄ maxie
virtutes sūt q̄ aliis maxie sūt viles z p̄p' h'
fortes et iustos maxime honoramus. ¶ **R**.
dicēdū q̄ sicut p̄hs dicit i p̄ ethicoz: bonum
multitudinis diuini' ē q̄ bonū v̄nius. z iō
quāto aliq' v̄tus magis p̄tinet ad bonū mul-
titudinis tanto melior est. iusticia autē z for-
tudo magis p̄tinet ad bonū multitudinis
q̄ tpatia: qa iusticia cōsistit in cōcitiōib'
q̄ sūt ad altez. fortitudo autē in piculis bello-
rum q̄ sustinet p̄ salute cōi tpatia autē mode-
ratur solū occupātia z delectationes eoz que
p̄tinet ad ipsū hoīez: vñ manifestū ē q̄ iusti-
cia z fortitudo sūt excellētiōes virtutes q̄
tpatia: q̄bus prudētia z virtutes theologi-
ce sūt potiores. ¶ **A**d p̄mū q̄ dicēdū q̄ hōe-
stas z decor maxime attribuūt tpatie non
p̄p' pncipalitatē p̄p̄y boni sed p̄pter turpi-
tudinē cōtrary malis q̄ retrahit in q̄tum. s.
moderat' delectatiōes q̄ sunt nobis z brutis
cōes. ¶ **A**d secūdū dicēdū q̄ cū v̄tus sit circa
difficile z bonū. dignitas v̄tut' magis attēdi-
t' circa rōnē boni i q̄ excedit iusticia q̄ sim
rōnē difficilis i quo excedit tpatia. ¶ **A**d
t̄riū dicēdū q̄ illa coītas q̄ aliqd p̄tinet ad
multitudinē hoīez magis facit ad excellen-
tiā hōitat' q̄ illa q̄ cōsiderat' s̄m q̄ aliqd fre-
quēt' occurrūt: in q̄z p̄ma excedit fortitudo
i secūda tpatia. vñ simpliciter fortitudo est
potior licz q̄ ad aliqd possit dici tpatia po-
tior nō solū fortitudine sed etiā iusticia.

Quinde aside

randū est de vitijs oppositis tēpātie. Et circa hoc q̄runt quatuor. 1° vtrū isensibilitas sit pctm̄. 2° vtrū in tempan tia sit vitiiū puerile. 3° de comparatione intē perantie ad timiditatem. 4° vtrū vitiiū intē perantie sit maxime opprobriosum.

Ad primum sic proce

ditur. **V**idēt q̄ isensibilitas non sit vitium dicitur. n. isensibiles q̄ deficiunt circa delectatiōes tactus. s̄z in his penitus deficē vide tur eē laudabile et vtuosum. **D**r. n. Daniel. x^o. In dieb⁹ ill⁹ ego Daniel lugebā triū ebdoma darū tēpus: panē desiderabile nō cōmedi. et caro et vinū n̄ introierūt i os meū: s̄z neq̄ vn quēto vnctus sū. q̄ isensibilitas nō ē pctm̄.

Bonū hoīs ē fm̄ rōnē eē fm̄ **D**yo. 4° ca^o: d̄ diuī. nō. s̄z abstinere ab oīb⁹ delectabilib⁹ tactus maxime pmouet hoīs i bono rōnis **D**r. n. Daniel. p. q̄ pueris q̄ vtebāt legumib⁹ dedit de⁹ sciam et disciplinā i oī libro et sapia q̄ isensibilitas q̄ vltter repellit h⁹ mōi delectatiōes nō ē vitiosa.

Illud p̄ qd̄ maxime receditur a peccato nō vidēt eē vitiosū. s̄z B ē potissimū remediū abstinēdi a pctō q̄ ali qs fugiat delectatiōes: qd̄ p̄inet ad insensibilitatē. **D**icit. n. p̄hs i 2° ethi corū q̄ abycien res delectatiōnē min⁹ peccabim⁹. q̄ isensibilitas nō ē aliqd̄ vitiosū.

Sz 3. nihil opponit virtuti nisi vitiiū. sed isensibilitas virtuti tem perātie oppōitur: ut p̄ per p̄hm̄ in 2° et 3° ethi corū. ergo isensibilitas est vitium. **R**o^o di cendum q̄ omne illud quod cōtrariat ordi ni naturali ē vitiosū. natura aut̄ delectatiōnē appōitū operationibus necessarys ad vitas hoīs. et iō nālis ordo requirit ut hō intantuz h⁹ mōi delectatiōnib⁹ vtaf quantum necessa riū ē saluti humane: uel q̄ntum ad cōseruatio nem indiuidui: uel quātum ad cōseruatiōnē speciei.

Si qs q̄ intātū delectatiōnē refugēt q̄ pretermittet ea q̄ sūt necessaria ad cōseruatiōnē nature peccar̄z q̄i ordini nāli repugnāt et hoc pertinet ad vitium isensibilitatis. **S**ci endū tñ q̄ ab h⁹ mōi delectatiōnibus conse quētib⁹ h⁹ mōi operationes quandoq̄ lau dabile uel etiā necessariū ē abstinē p̄pter ali quē finē s̄c̄ p̄p̄ sanitatē corporalē aliq̄ absti nēt a gbusdā delectatōib⁹ cibi et pot⁹ et vene

reoz. et etiā p̄p̄t alic⁹ officij executionē: sicut athletas et milites necesse ē a multis delectatiōnib⁹ abstinere: ut officij p̄p̄riū exequant̄ et s̄luter penitētes ad recuperādū aīe sanita tē abstinētia delectabiliū q̄i qdā dicta vtiū et hoīs volētes cōtēplatiōi et reb⁹ diuinis va care oportet q̄ se magis a carnalib⁹ desiderijs abstrahant: nec aliqd̄ p̄dictoz ad insensibili tatis vitiiū p̄inet: quia sūt fm̄ rōnem rectaz.

Ad p̄mū q̄ dicendū q̄ Daniel illa abstinē tia a delectatiōnib⁹ vtebāt: nō quasi p̄pter se abhorēs delectatiōes: ut s̄z se malas. s̄z p̄p̄t aliquem finē laudabilē vt. s̄ idoneū se ad alti tudinē cōtēplatiōis redderet: abstinēdo. s̄. a cor palibus delectatōib⁹: vñ et statim ibi subdit de reuelatione facta.

Ad secūdū dicēdum q̄ qz rōne hō vti nō pōt sine sensituius poten tijs que indigent organo corporali ut i p̄ hituz est: necesse ē q̄ hō sustentet corp⁹ ad B q̄ rō ne vtaf. **S**ustētiatō aut̄ corporis fit p̄ opatōes delectabiles: vnde nō pōt eē bonū rōnis in homine si abstinēat ab omnib⁹ delectabilib⁹ fm̄ tñ q̄ homo i exequendo actum ratiōnis plus uel minus indiget corporali v̄tute: fm̄ hoc plus uel min⁹ necesse habet delectabilibus corporalibus vti.

Et iō hoīs qui hoc officij af s̄p̄serūt ut cōtēplatiōi vacēt. et bonū spūiale q̄i qdā spūiali ppagatione i alios transmittāt a multis delectatiōnib⁹ laudabiliter abstinēt a quibus illi quibus ex officio cōpetit opibus corporalibus et generationi carnali vacare lau dabiliter nō abstinēt.

Ad tertij dō q̄ delectatiō fugienda ē ad vitandū pctm̄ non tota liter sed ut vltra querat q̄s necessitas regrat. **Ad secūduz sic proce**

dit. **V**idēt q̄ imtemperantia nō sit puerile pec catū: qz sup̄ illud **M**at̄h. 18°: **N**isi cōuersi fue rit et effi. sicut paruuli. rē. dicit **J**ero^o. q̄ puu l⁹ nō p̄senerat i iracūdia: lesus n̄ meminit: vi dēs pulchrā mulierē nō delectat: qd̄ v̄ria i tēperātie. q̄ imtemperantia nō ē puerile pctm̄.

Pueri n̄ h̄nt nisi cōcupiscētiās cōnaturales s̄z circa cōnaturales cōcupiscētiās parū aliq̄ peccant p̄ imtemperantiā: vt p̄hs dicit i 3° ethi corū. q̄ imtemperantia nō ē pctm̄ puerile. **P**ueri sūt fouēdi et nutriendi. s̄z cōcupiscētia et delectatiō circa q̄ ē imtemperantia ē semper diminuēda et extirpanda: fm̄ illud ad **C**ol. 3°: **M**ortificate mēbra v̄ra sup̄ terrā: q̄ sūt cōcupiscētia. rē. q̄ imtemperantia nō est puerile pctm̄

Vitium. nō autē q̄libet bonū sufficit ad rōnes
v̄tutis. ⁊ ideo nō oportet q̄ oē illud cui di
recte opponit vitium sit virtus. Quis oē vitium
opponat alicui virtuti s̄m suā originē. ⁊ sic
inuerēcūdia inq̄tū puenit ex nimio amore
turpitudinū opponit t̄pantie. **A**d q̄ntum
v̄d q̄ ex multotiēs verecūdari cāf habitus
virtutis acquisite per quam aliqs turpia vi
ter de qb̄ ē verecūdia: nō at̄ vt aliqs v̄terius
verecūdes. s̄z ex illo habitu v̄tutis acq̄siste sic
se habet aliquis q̄ magis verecūdaret si
materia verecūdie adesset.

Ad secunduz sic pro

Cedif. **V**idef q̄ verecūdia non sit de turpi
actu. **D**ic̄. n. p̄hs i 4.° ethi. q̄ verecūdia est ti
mor ingloriarōis. s̄z q̄nq̄ illi q̄ nil turpe ope
rāf iglarōez sustinet. s̄m illud p̄s. **P**ropt̄ te
sustinui opprobriū. opuit ofusio faciē meā.
ḡ verecūdia nō est pp̄rie de turpi actu. **P**
Illa solū vidētur esse turpia que habēt rōez
peccati. s̄z de quibusdā hō verecūdaf que n̄
sunt pctā. puta si aliqs exerceat fuilia opa.
ḡ v̄t q̄ verecūdia nō sit pp̄rie de turpi actu.
P Operatōes virtutū nō sunt turpes s̄z
pulcherrime. vt dicif in p̄ ethicoz. s̄z q̄nq̄ ali
qui verecūdaf aliq̄ opera v̄tutis facē. vt d̄r
Luci 9.° **Q**ui erubuerit me ⁊ meos s̄m ones
hūc filius hoīs erubescet. ⁊c. ḡ verecūdia non
est de turpi actu. **P** Si verecūdia pp̄rie
esset de turpi actu. oportet q̄ de magi turpi
bus hō magi verecūdaret. s̄z q̄nq̄ hō pl̄⁹ ve
recūdaf de his q̄ sūt min⁹ peccata: cum t̄n de
ḡnissimis q̄busdā pct̄ s̄ glief: s̄m illud p̄s.
Quid gliar̄ i malicia. ḡ verecūdia nō pp̄rie est
de turpi actu. **S**z s̄ ē qd̄ Damascen⁹ dic̄ i
2.° li: ⁊ Grego⁹ naçāsen⁹: q̄ verecūdia ē timor
i turpi actu vel i turpi p̄petrato. **R** dicē
dū q̄ sic s̄ dictū ē cū de passiōe timoris age
ret: timor pp̄rie est de malo arduo. qd̄. s̄. ois
ficile vitaf. **E**st at̄ duplex turpitudō: vna q̄
oē vitiosa: q̄. s̄. ofistit i deformitate act⁹ volu
tarij: ⁊ h̄ pp̄rie loquēdo nō h̄z rōnē malī ar
dui: qd̄. n. in sola volūtate ofistit nō videt̄ eē
arduū ⁊ eleuatū sup hoīs p̄tātē. ⁊ p̄pter hoc
nō app̄hēdit sub rōe terribilis. ⁊ p̄p̄ h̄ p̄hs
dic̄ i 2.° rethorice: q̄ honor maloz n̄ ē timor
Alia at̄ ē turpitudō q̄i penalis q̄ qd̄ ofistit i
vitupatōe alicuius: sicut qd̄ claritas glē cō
fistit i honoratōe alicuius. ⁊ q̄: butuismōi vi
tuperiū bēt rōem malī ardui. sicut honor h̄z

rōem boni ardui: verecūdia que ē timor tur
pitudis p̄mo ⁊ p̄ncipalr respicit vituperiū
seu op̄ p̄briū: ⁊ q̄ vituperiū pp̄rie debet vi
tio: sicut honor virtuti: iō etiāz ex ofeq̄nti ve
recūdia respicit turpitudinē vitiosam. **U**n̄ si
cut p̄hs dic̄ i 2.° rethorice min⁹ hō verecūda
tur de defectib⁹ q̄ nō ex ei⁹ culpa proueniūt
Respicit autē verecūdia culpā duplr. **U**no⁹
vt aliquis definat vitiosa agere. p̄pter timorē
vituperij. **A**lio⁹ vt homo in turpibus q̄ agit
vitet ofpectus publicos p̄pter timorē viti
perij: quoz p̄mū s̄m Grego. naçāsenū p̄tinet
ad erubescētā: secūdu ad verecūdiā: vñ ip̄e
dic̄ q̄ qui verecūdaf occultat se in his que
agit. qui vero erubescit timet incidē in glo
riatōem. **A**d p̄mū ḡ dō q̄ verecūdia respici
cit p̄ ope inglarōem s̄m q̄ debet culpe que
est defect⁹ volūtarius: vnde p̄hs dic̄ i 2.° re
thorice: q̄ oīa illa hō magi verecūdaf quoz
ipse est cā: o pp̄ria aut̄ que inferūt alicui p̄
pter virtutē virtuosus qd̄ contēnit: q̄z indi
gne sibi irrogāf: sicut de magnanimis p̄hs
dic̄ in 4.° ethicoz. ⁊ de apl̄s dicif **A**ctus
5.° q̄ ibāt apl̄i gaudētes a ofpectu concily.
quū digni hiti sunt p̄ noie ih̄u cōtumeliā
pati. **E**x imperfectōe autē virtutū cōtingit q̄ a i
quis verecūdes de o pp̄brijs q̄ sibi inferūt p̄
pter virtutē: q̄z quāto aliquis ē magis v̄tuo
sus tāto magis oftenit exteriora bona v̄ ma
la. **U**n̄ d̄r **Ysa.** 54.° **N**oli timere o pp̄briū ho
minū. **A**d secūdu dō q̄ sicut honor vt s̄
hitū est: ita etiā vituperiū q̄uis non debeaf
vere nisi soli virtuti. respicit t̄n quādā excel
lētiā: Ita etiā vituperiū q̄uis debeaf pp̄rie
soli culpe: respicit t̄n ad min⁹ s̄m opinioez
hoiūm quēcūq̄ defectū. ⁊ iō de paup̄tate ⁊
ignobilitate ⁊ seruitute ⁊ alyz buiūsmōi ali
quis verecūdaf. **A**d tertiu dō q̄ de opib⁹
virtuosis i se ofideratis nō ē verecūdia: con
tingit t̄n per accidēs q̄ aliqs de eis verecū
des: vel inq̄tū habētur vt vitiosa s̄m hoīs
opinioez: vñ inq̄tū hō refugit i operib⁹ vir
tutis notā de p̄sūptōe: aut etiā de filatiōe.
Ad quartū dō q̄ q̄nq̄ cōtingit aliq̄ gra
tiosa pctā minus esse verecūdabilia: vel q̄
minus habēt de rōne turpitudinis: sicut pec
cata sp̄ualia q̄ carnalia: vel q̄z quodā ex
cessu tēporalis boni se habēt: sicut magi ve
recūdaf hō de timiditate q̄ de audacia. ⁊
de furto q̄ de rapina p̄pter quādā sp̄m po
testatis. **E**t sic est in alyz.

Ad tertium sic proce

ditur. **V**idetur qd homo no magis verecunde a psonis coiunctis. **D**f. n. in 2o rethorice qd hoies magl erubescut ab illa qb volut i am miratoe hcri. sz b maxime appetit bo a meliozib q qnqz no sut magis iuncti. **g** ho no magl erubescit de magis iunctis. **P**. Illi videt ee magis iuncti q sut filium opez. sz bo no erubescit de suo pcto ab his quos scit filii pcto subiacet: qz sicut df in 2o rethorice q quis ipe facit b primis no verat. **g** ho n magis verecundat a maxime iuncti. **P**. **P**hs dic in 2o rethorice qd ho magis verecundat ab his q ppalat mltis qd sciut. sicut sut irrisores z fabular fictores. sed illi qui sut magis iuncti no solent vitia ppalare. **g** ab eis no maxime e verecundand. **P**. **P**hs ibidem dicit qd hoies maxime verecundatur ab eis inter quos i nullo defecerut. z ab eis a quib pmo aliqd postulat. z quoz nuc pmo volunt esse amici: huiusmoe aut sut min iuncti. **g** n magis verecundat ho de magis iunctis. **S**z e est qd df in 2o rethorice qd eos qs sepe oderit hoies magis erubescit. **R**. e d qd cu vituperiu honori opponat. sicut honori ipoztat testimoniū qdā de excellētia alicui. z pcpue q est fm vtute: ita etiā opprobriū e timor: e verecūdia: ipoztat testimoniū de defectu alicuius. z pcpue fm aliquā culpam. z iō qto testimoniū alicui reputat maiorl ponderis: tātō ab eo aliqs magis verecundat. **P**ōt aut testimoniū aliqd maioris pōderis reputari vel ppter eius certitudinē veritat: vel ppter effectū. **C**ertitudo at veritatis adest testimonio alicuius ppter duo. **U**no qdem mō ppter certitudinē iudicy: sic pz de sapiētibus z vtuosis: a qbus hō z magis desiderat honorari z magis verecundat. vnde a pueris z bestys nullus verecundat ppter defectū recti iudicy q est i eis. **A**lio ppter cognitōem eoz d qb e testimoniū. qz vnusquisqz bñ indicat que cogscit: z sic magis verecundamur a psonis iuncti q facta nra magis cōsiderāt. a pegrinis at z oio ignotis ad quos facta nostra n pueniūt: nllō mō verecundamur. **E**x effectu e aliqd testimoniū magni pōderis ppter iuuamētū z nocumētū ab eo pueniēs. z iō magis desiderāt hoies honorari ab his q pnt eos iuuare. z magl verecundat ab eis q pnt nocē. **E**t inde etiā e q qstū ad aliqd ma

gis verecundamur a psonis diiunctis cū qbus semp sumus ouersaturi qī ex h nob ppetuū pueniat detrimētū: qd at prouenit a pegrinis z trāseuntib qī cito ptrafit. **A**d p̄mū g dicēdū qd sicut rō e propter quā verecundamur de meliozib z magis iuncti: qz sic melioz testimoniū reputat magis efficac ppe vniversale cognitōem quā hnt de reb z im mutabile sniam a vitate. ita etiā familiariiū psonaz testimoniū vr magis efficac propter b qz magis cognoscūt particularia q circa nos sut. **A**d secūdū dicēdū qd testimoniū eoz q sut nobis iuncti in similitudinē pcti no reformidam: qz no estimam qd defcēm nrm apphēdāt vt aliquid turpe. **A**d etiū dō qd a propalantib verecundamur propter nocumētū ide proueniēs: qd e diffamatio apō mltos. **A**d qrtū dicēdū qd etiā ab illis inter qs nil mali fecim magis verecundamur ppter nocumētū seqns: qz. s. p b amittim bonā opimonē quā d nob hēbāt. z etiā qz hia iuxta se posita maiora vidēt. vñ cū aliqs subito d aliq quē bonū estimauit aliquid turpe pci pit: apphēdit b vt turpi. ab istis at a qbus aliqd de nouo postulam vl qz nuc pmo volum eē amici: magis verecundamur propt nocumētū ide proueniēs qd e ipedimētū iplē de petitionis. z amicitie consumande.

Ad quartum sic pro

cedit. **V**idetur qd etiā in virtuosis hoibus possit esse verecundia. **C**ontrariozū. n. con trary sunt effectus. sed illi qui sut supabundantis malicie non verecundant fm illud **Yere. 5o**. **F**rons mulieris meretricis facta e tibi: nescisti erubescere. **g** illi qui sunt virtuosos magis verecundantur. **P**. **P**hs dicit in 2o rethorice qd homies non solum erubescunt vitia. sed etiā signa vitorū que quidē contingit etiā esse i virtuosis. **g** in virtuosis pōt esse verecūdia. **P**. **V**erecundia est timor ingloriationis. sed attingit aliquos virtuosos ingloriosos esse: puta si false diffamatur: vl etiā idigne opprobria patiāt. **g** verecūdia pōt ee i hoie vtuoso. **P**. **V**erecūdia e pars tpantie vt dictū est. ps at no separat a toto. cū g tpantia sit in hoie vtuoso videt qd etiā verecūdia. **S**z e qd phs dicit in 4o ethicoz qd verecūdia no est hois studiosi **R**. dō qd sicut dictū e verecūdia e timor alicui turpitudis. **D**e aut aliqd maluz non

timeat pōt ppe duplicē rōez otigē. Uno qz nō estimat ut malū. Alio qz nō estimat vt possibile vt vt difficile vitari. z fm hoc verecūdia deficit in aliq duplici. Uno qz ea q sunt erubescibilia nō apphēdūt vt turpia. z hoc mō carēt verecūdia hoies ī pctis pfudati gbus sua pctā nō displicēt s3 magis de eis gloriāf. Alio mō qz nō apphēdunt turpitudinem vt possibile sibi: vel qsi nō facile vitabile. z hoc mō senes z vtuosi verecūdia carēt: sē tñ sic dispositi vt si ī eis eēt aliqd turpe. d h verecūdiarēt: vñ pbs dic ī 4.º ethicoz q verecūdia ē ex suppositōe studiosi. Ad p̄mū g dō q defect⁹ verecūdie ottingit ī pessimis z optimis viris ex diuersis cāis: vt dictuz est: inuenit aut in his q mediocriē se hnt fm q est ī eis aliquid de amore boni z tñ nō sunt totaliter imunes a malo. Ad scdm dō q ad virtuosoz ptinet nō solū vitare vitia: sed etiā ea q hnt spēm vitioz: fm illd. i. ad Thesal. 5.º. Ab oi specie mala abstinete vos. z pbs dicit ī 4.º ethicoz q vitāda sūt virtuosoz taz ea q sunt mala s3 vitare: qz ea q sūt mala fm opinionē. Ad tertiu dō q ifamations z opprobria vtuosus vt dictū ē otēnit qī ea gbus ipse nō ē dign⁹. et iō de his nemo multū verecūdat: est tñ aliqs mot⁹ verecūdie proueniēs rōi: sicut et ceteraz passionū. Ad quartū dō q verecūdia nō ē ps t̄pantie qsi intrās essētā eius. s3 quasi dispositiue se habēs ad ipsā. Vñ Amb.º. dic in liº de offi. q verecūdia iacit p̄ma t̄pantie iudamēta: inq̄tū. s. i. incutit horrozē turpitudinis.

Deinde de honestate. Et circa h̄ q̄rū q̄tuor. p̄ quō honestū se bēat ad vtutem. 2º quō se bēat ad decorē. 3º quō se bēat ad vile z delectabile. 4º vtz honestas sit ps t̄pantie.

Ad primuz sic proce dit. Uides q honestū non sit idem virtuti. Dicit. n. Tullius ī sua rethorica: honestū esse qd ppe se appetit: vtus aut nō appetit ppe seipsā s3 ppe felicitatē: dic. n. pbs ī p̄ ethicoz q felicitas ē p̄mū vtutis z finis. g honestuz nō ē idē vtuti. S. Scds yfidoz hōestas dicit qī honoris status. s3 multis alijs debetur honor qz vtuti: nā vtuti ppe debet laus

vt dī in p̄ ethicoz. g honestas nō est idē virtuti. P. Principale vtutis consistit in interiori electōe: vt pbs dicit in 8.º ethicoz: honestas aut magis vt ad exteriorē cōueriatōem pertinet fm illud. i. ad Cor. 14.º. Dia honeste z fm ordinē fiāt in vobis. g honestas nō est idē vtuti. P. Honestas videt consistere ī exterioribus diuitijs: s3 illud Ezech. xi.º. Bōa z mala vita z mors vtraqz a deo sūt. s3 ī exteriorib⁹ diuitijs nō consistit virt⁹. g honestas nō est idē vtuti. S. 3. ē illud qd Tullius dicit ī p̄mo de offi. z in 2º rethorice: diuidēs honestū in q̄tuor p̄ncipales vtutes: in quas etiā diuidit virt⁹. g honestū ē idem virtuti. P. dō q sicut yfidorus dicit: honestas or̄ qī honoris status. vñ ex hoc videt aliqd dicit honestū qd ē honore dignū: honor autē vt s̄ dicitū est excellētie debet. excellētia at hois maxime consideratur fm vtutē que ē dispositio p̄fecti: vt dī in 7º p̄hicoz. z iō honestuz ppe loq̄ndo in idē refert cum vtute. Ad p̄mū g dō q sicut pbs dicit ī p̄ ethicoz rū eoz q̄ prop̄ se appetitur qdā appetit̄ solū ppe se z nūqz ppter aliud: sic felicitas q̄ ē vltim⁹ finis. qdā vō appetitur z ppe se inq̄z tū hnt ī seipsis aliquā rōez bonitatē etiā si nihil aliud boni p ea nob accidēt. z tñ si appetibilia ppe aliud iquātū. s. pducūt nos ī aliqd bonū p̄fecti. z h̄ mō vtutes sūt ppe se appetēde. Vñ Tullius dicit in 2º rethorice q qdā ē qd sua vi nos allicit z sua dignitate trahit vt vt. vtas. scia. z h̄ sufficit ad rōez honesti. Ad scdū dō q eoz q̄ honorat̄ p̄t virtutē: aliqd est virtute excellēti. s. dō z b̄ritū vo. z huiusmōi nō sūt ita nob p̄ experiētiaz nota sic vtutes fm q̄s q̄tidie opamur. z iō vt magl sibi v̄dicat nomē honesti. Alia vō q̄ s̄ infra vtutē honorat̄. iquām coadiuuat ad opa virtutis: sicut nobilitas: potentia: z diuitie. vt. n. pbs dicit in 4º ethicoz. huiusmōi honorat̄ a gbusdā. s3 fm veritatē solus bonus ē honorandus: bon⁹ at ē aliqs fm virtutē. z iō vtuti qdē debet laus fm q̄ ē appetibilis ppe aliud: honor aut put ē appetibilis ppe seipsā: z fm h̄z rōem honesti. Ad tertiu dō q sic dicitū est: honestū ipoztat debitu honoris: honor aut ē testatio qdā de excellētia alicui⁹ vt s̄ dicitū est: testimoniuz at nō p̄fert nisi de reb⁹ not: interior aut electio nō inotescit hōi nisi p̄ exteriorē act⁹. et iō extior ouerfatio h̄z rōem honesti: fm q̄ ē

dmfatiua interiori rectitudis. et pp b radicali
honestas consistit i interiori electioe. significatiue at
i exteriori ueritate. Ad qrtu dō qz qz fz vul
garē opinionē excellētia diuinitaz fac hoīem
dignū honore. inde ē qz qz nomē honesta
tis ad exteriorē p̄speritatē trāssert.

Ad secunduz sic pro

cedit. **U**t qz honestū non sit idē qd decoz.
Ratio. n. honesti sumit ex appetitu: nā ho
nestū est qd per se appetit. sed decoz magi
respicit aspectū cui placet. g decoz nō ē idē
qd honestū. **P**. Decoz quādā claritatē re
grit qz p̄tinet ad rōem glie: honestū at respic
honore. cū g honor et glia differat vt s̄ dictū
ē: vt qz etiā honestū differat a decozo. **P**.
honestū ē idē vtuti vt s̄ dictū ē. s̄ aliqs de
coz h̄iat vtuti. **U**n̄ d̄ **E**zech. 16°. **H**īs fidu
ciam in pulchritudine tua fornicata es i no
mie tuo. g honestū nō est idē decozo. **S**z
3 ē qd ap̄s dicit. i. ad **C**or. 12°. **Q**ue ihonesta
sūt n̄ra: abūdatiozē honestatē habent. hone
sta at n̄ra nulli⁹ egēt. vocat at ibi inhonesta
mēbra turpia. honesta aut mēbra pulchra.
g honestū et decoz idē esse videt. **R**. **E**d
qz sic accipi p̄t ex v̄bis **D**yo. 4°. ca. de diui.
no. ad rōez pulchri siue decozi occurrit et cla
ritas et debita p̄portio: dicit. n. qz d̄us d̄r pul
cher: sicut vniuersoz consonantie et claritatis
cā: v̄n pulchritudo corporis i b̄ consistit qz hō
habeat membra corporis b̄n p̄portioata cū
qdā debiti coloris claritate. et s̄r pulchritu
do spūalis in b̄ consistit qz uersatio hoīs siue
actio eius sit b̄n p̄portioata s̄m spūalē rō
nis claritatē: hoc aut p̄tinet ad rōem hōesti
qd dixim⁹ idē esse virtuti q̄ s̄m rōem mode
rat oēs res humanas. et iō honestū est idem
spūali decozi. **U**n̄ **A**ug⁹ dicit in l̄. 83. q. **D**one
statē voco itelligibile pulchritudinē: quā spi
ritualē nos pprie dicim⁹. et postea subdit qz
multa sūt pulchra visibilia q̄ minus p̄pe ho
nesta appellātur. **A**d p̄mū g dīcēdū qz ob
iectū mouēs appetitū ē bonū apphēsu: qd
at in ipsa apprehēsiōne apparet decoz acci
pi vt cōueniēs et bonū. et iō dicit **D**yo 4°. ca.
de diui. no. qz oībus ē pulchz et bonū amabi
le: v̄n et ipm honestū s̄m qz hēt spūalem dco
rē appetibile reddit. **U**n̄ et **T**ullius dicit in p̄
de offi. **F**ormā ipsā et tanqz faciē honesti vi
des: q̄ si oculis cernēt mirabiles amozes vt
ait **P**lato excitaret sapiētie. **A**d secūduz

dīcēdū qz sicut s̄ dictū est: glia est effect⁹ ho
nozis. ex b̄. n. qz aliqs honozat vel laudatur
reddit clarus in oculis alioz: et iō sicut idēz
est honorificū et gliosū: ita etiā idē est hone
stū et decoz. **A**d tertiu dō qz obiectio illa
p̄cedit de pulchritudie corporali: q̄uis pos
sit dici qz etiā p̄p pulchritudinē spūales ali
quis spiritualit fornicat inq̄stū de ipa bone
state supbit: s̄m illud **E**zech. 28°. **E**leuātū ē
cor tuū in decoze tuo: pdidisti sapiētiā i dco
re tuo.

Ad tertium sic proce

dit. **V**idet qz honestū nō differat ab vtili et
delectabili. **D**icit. n. honestū qd p̄pter se ap
petitur. sed delectatio propter se appetitur:
ridiculum. n. vt querere p̄pter quid aliquis
velit delectari: vt p̄hs dicit in 7° ethicoz. g ho
nestū nō differt a delectabili. **P**. **D**iuitie
sub bono vtili cōtinēt: dicit. n. **T**ullius i 2° retho
rice. **E**st aliqd nō p̄p suā vim et nām: s̄ p̄p
fructū et vtilitatē appetēdū qd pecunia est.
s̄ diuitie habēt rōem honestatis. d̄r. n. **E**cc.
xi°. **P**auptas et honestas. i. diuitie a deo s̄.
et is: ca. **P**odus sup. se tollit qui honestiozi
. i. diuiozi se cōicat. g honestū non differt ab
vtili. **P**. **T**ullius p̄bat i libro de offi. qz nil
p̄t esse vtile qd nō sit honestū. et b̄ idē h̄r p̄
Amb. i li. d̄ offi. g vtile nō differt ab hone
sto. **S**z 3 est qd **A**ug⁹ dicit i li. 83. q. **D**one
stū d̄r qd p̄p seipsū appetēdū est. vtile autē
qd ad aliqd aliud referēdū ē. **R**. **E**d qz ho
nestū occurrit i idē subiectū cū vtilit̄ delecta
bili. a qbus t̄n differt rōne: d̄r. n. aliqd hone
stū sic dictū ē inq̄stū hēt quēdā decozem ex
ordinatōe rōnis. b̄ at qd ē s̄m rōem ordina
tū ē nāl̄r cōueniēs hoī: v̄n qd qz aut nāl̄r de
lectat i suo cōueniēti. et iō honestū ē nāl̄r hoī
delectabile. sicut de opatōe vtut̄ p̄hs p̄bat p̄
ethicoz. nō t̄n oē delectabile ē honestū: qz
p̄t etiā aliqd cōueniēs eē s̄z s̄sū et n̄ s̄z rōez
s̄z b̄ delectabile ē p̄r̄ hoīs rōem que p̄ficit
nām ipsi⁹. **I**psa etiā h̄r q̄ s̄m se honesta est
referē ad aliud sicut ad finē. s̄. ad felicitatē.
et s̄m b̄ idē subiecto ē honestū et vtile et dele
ctabile: s̄z rōe differūt. nā hōestū d̄r s̄z qz ali
qd h̄z quādā excellētiā dignā honore p̄pter
spūalē pulchritudinē: delectabile at inq̄stū
quietat appetitū: vtile autem inq̄stū referē
ad aliud. in plurib⁹ t̄n ē delectabile q̄ vtile
et honestū: qz oē vtile et honestū aequaliter

ē delectabile: s; nō cōuertit vt dī in 2° ethi.
¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ honestū dī qd̄ p̄pter se
appetit appetitu rōali qui tendit i id qd̄ ē cō
ueniēs rōni: delectabile at̄ p̄pter se appetit
appetitu sensitiuo. ¶ Ad secūdū dice dum
q̄ diuitie vocātur noīe honestatis s̄m opi
nionē multoz q̄ diuitias honozāt: v̄l in quā
tū ordināt organice ad act⁹ v̄tutū vt dictū ē

¶ Ad tertiu dō q̄ itentio Tully'z Amb⁹.
est dicere q̄ nihil pōt eē simplr z v̄e v̄tile qd̄
repugnat honestati: qz o3 q̄ repugnet v̄tuo
fini hoīs qd̄ ē bonuz s̄m rōem: q̄uis possit
forte eē v̄tile s̄m qd̄ respectu alicuius finis
pticularis: nō at̄ itē dūt dicē q̄ oē v̄tile in te
cōsideratū p̄tingat ad rōem honesti.

Ad quartū sic proce

dit. ¶ Videl q̄ honestas nō debeat poni ps
tpantie. Nō. n. ē possibile q̄ idē resp̄cū eius
dē sit ps z totū. sed tpantia est ps honesti vt
Tullius dicit in 2° rethorice. q̄ honestas nō
ē ps tpantie. ¶ 2° ethicoz dī q̄ vinū p̄cor
dia facit honesta. s; vsus vini p̄cipue sup̄flu
us de q̄ ibi loq̄ videt: magis p̄inet ad itpan
tiā q̄ ad tpantiā. q̄ honestas nō ē ps tpantie
¶ 3°. Honestū dī qd̄ est honoze dignū. sed
iusti z fortes maxie honozāt: vt dicit p̄bus
in p̄ ethicoz. q̄ honestas non p̄inet ad tpan
tiā. s; magis ad iustitiā v̄l fortitudinē. ¶ Un z
Eleazar⁹ dixit vt dī 2° Machabeozum 6°.
Fortit p̄ ḡuissimis ac scissimis legib⁹ hōe
sta morte pfungar. ¶ 3z ē qd̄ Macrobi⁹
honestate ponit p̄c tpantie. Amb⁹. etiā in p̄
de offi. tpantie sp̄aliē honestatez attribuit.

¶ R⁹ dō q̄ sicut s̄ dictū ē: honestas ē qd̄ā
sp̄ialis pulchritudo: pulchro autem oppo
nit turpe: opposita aut̄ maxime se iuicē māi
festāt. z iō ad tpantiā sp̄alr hōestas pertinē
videt: que id qd̄ ē hōi turpissimū z idecētis
simū repellit. s; brutales voluptates. v̄n z ipo
noīe tpantie maxime itelligit bonū rōis e⁹
ē moderari z tpare concupiscētias prauas.
Sic q̄ honestas put sp̄ali quadā rōne tpan
tie attribuit ponit pars ei⁹: nō qd̄ subiecti
ua vel sicut virtus adiūcta: sed ps inteḡlis
ip̄s⁹ sicut qd̄ā eius cōditio. ¶ Ad p̄mū q̄ dō
q̄ tpantia ponit ps subiuua hōesti. put sumi
tur in sua cōitate. sic aut̄ nō pōit tpantie ps
¶ Ad scdm dō q̄ vinū i ebrys facit p̄cor
dia honesta s̄m eoz reputatōem. qz videt
eis q̄ sint magni z honozandi. ¶ Ad tertiu

dō q̄ iusticie z fortitudini debet maior ho
noz q̄ tpantie p̄p̄ maioris boni excellētiā
s; tpantie debet maior honoz p̄p̄ cobibitio
nē v̄tuoꝝ magis exprobrabiliū vt ex dicti p3
z sic honestas magis attribuit tpantie s; re
gulā apli. i. ad Cor. 12. q̄ inhonesta n̄ra ma
iozē habent honestatē. s; remouētē qd̄ ibo
nestū est.

¶ Deinde fide

randū ē de p̄ib⁹ subiectiuif
tpantie. Et p̄ de bis q̄ sūt
circa delectatōes cibozum.

2° de bis que sūt circa dele
ctatōes venereoz. Circa p̄mū cōsiderādum
ē de abstinentiā que est circa cibos z potus.
z de sobrietate q̄ ē sp̄alr circa potū. ¶ Circa
abstinentiā aut̄ cōsiderāda sūt tria. p̄ de ipsa
abstinentiā. 2° de actu eius q̄ est ieiuniū 3°
de opposito v̄tuo qd̄ ē gula. Circa abstine
tiā aut̄ querūtur duo. p̄ v̄z abstinentia sit
virtus. 2° v̄z sit virt⁹ sp̄alis.

Ad primuz sic proce

dit. ¶ Videl q̄ abstinentiā n̄ sit virt⁹. Dicit. n.
apls. i. ad Cor. 14. Nō est regnū dei i fimo
ne sed in v̄tute. in abstinentiā aut̄ nō cōsistit
regnū dei. Dicit. n. apls. i. ad Cor. 14. Nō est
regnū dei esca z pot⁹: vbi dicit glo. nec i absti
nentia nō est virtus. ¶ 3°. Aug⁹ dicit. io. cō
fes. ad deū loquēs. Hoc me docuisti: vt quē
admodū medicamēta sic alimēta sup̄turus
accedā. s; medicamēta moderari nō p̄inet
ad v̄tutē s; ad artē medicine. q̄ pari rōe mo
derari alimēta qd̄ p̄inet ad abstinentiā n̄ est
act⁹ v̄tutē s; artē. ¶ 3°. Dīs v̄t⁹ i medio con
sistit vt h̄ i 2° ethicoz. abstinentiā at̄ nō v̄t⁹ in
medio cōsistē s; i defectu cū ex subtractione
noīe. q̄ abstinentiā non ē v̄t⁹. ¶ 3°. Nulla
virt⁹ excludit aliā. s; abstinentiā excludit pa
tiētā: dicit. n. Grego⁹ i pastorali q̄ abstinentiū
mētes plerūq; inpatiētia excutit a sinu tran
q̄llitat. ibidē etiā dicit q̄ cogitatōes abstine
tiū nōnūq; sup̄bie culpa transfigit. z ita ex
cludit humilitatē. q̄ abstinentiā non est virt⁹
¶ Sed 3° ē qd̄ dī 2. Petri p̄. Ministrare in
fide v̄ra virtutē: in v̄tute aut̄ sciam: in scia at̄
abstinentiā. vbi abstinentiā alys virtutibus cō
numerat. q̄ abstinentiā ē v̄t⁹. ¶ R⁹ dō q̄
abstinentiā ex suo noīe ipoztat subtractōem

ciboz. Duplr g̃ nomē abstinētie accipi pōt. Uno° fm̃ q̃ absolute cibozus subtractōem designat. ⁊ hoc mō abstinētia non designat neq; ṽtutē neq; actū ṽtutis s; q̃dā indifferẽs. Alio° pōt accipi fm̃ q̃ ē rōe regulata ⁊ tūc sig̃t vel hitum ṽtutis ṽl actū. ⁊ h̃ signifi cat in p̃missa auctoritate Petri: vbi d̃r̃ i scia abstinētiā ministrādā vt. s. hō a cibis abstine at prout opz p̃ agruētia hoīum cū quibus viuūt ⁊ persone sue ⁊ p̃ valitudis sue necessi tate. ¶ Ad p̃mū g̃ d̃r̃ q̃ vsus ciboz ⁊ eoz ab stinētia fm̃ se cōsiderata nō p̃tinēt ad regnū dei. Dicit. n. ap̃ls. i. ad Cor. 8°. Esca nos nō cōmēdat deo: neq; n. si nō manducauerim⁹ deficiem⁹: neq; si manducabim⁹ abūdabim⁹ s. sp̃ualr̃. vtrūq; at̃ hoz fm̃ q̃ fit rōabilif̃ ex fide ⁊ dilectōe dei: pertinet ad regnum⁹ dei.

¶ Ad scōm d̃r̃ q̃ moderatio ciboz s; quā titatē ⁊ q̃litatē p̃tinet ad artē medicine i cō paratōe ad valitudinē corporis: s; s; interi ores affectōes i cōparatōe ad bonū rōnis p̃ tinet ad abstinētiā. Vñ Aug⁹ d̃c̃ i li° de .q. euāgely. Nō iterē oīno. s. ad ṽtutē q̃d alim̃ toz vel quātū qs accipiat: dūmō id faciat p̃ agruētia hoīuz cū quib⁹ viuūt ⁊ persone sue ⁊ p̃ valitudinis sue necessitate. s; q̃sta felici tate ⁊ serenitate aī bis valeat cū oportet vel necesse ē carere. ¶ Ad tertiū d̃r̃ q̃ ad t̃p̃an tiā p̃tinet refrenare d̃lectatōes q̃ nimis ani mū ad se alliciūt: sicut ad fortitudinē p̃tinet firmare aīuz s; timores a bono rōnis repellē tes. Et iō sicut laus fortitudis cōsistit i quo dā excessu. ⁊ de h̃ denoīant̃ oēs p̃tes fortitu dinis: ita etiā laus t̃p̃antie cōsistit i quodam defectu ⁊ ex h̃ ipsa ⁊ oēs partes eius deno minatur. vñ ⁊ abstinētia qz ē ps t̃p̃antie de nōīnat̃ a defectu. ⁊ t̃ñ cōsistit i medio inq̃tuz ē fm̃ rōem rectā. ¶ Ad quartū d̃r̃ q̃ illa vitia pueniūt ex abstinētia. putnō ē fm̃ ra tōem rectā: rō. n. recta facit abstinē sic opz. s. cū hilaritate mētis. ⁊ pp̃t q̃d oportet. s. pp̃t glām dei: nō pp̃ter glām suam

Ad secunduz sic pro cedif. Videt̃ q̃ abstinētia nō fit sp̃alis ṽr tus. Dis. n. virtus fm̃ seipsā ē laudabilis. s; abstinētia nō ē fm̃ se laudabilis: dicit. n. Grego⁹ in pasto rali. q̃ virtus abstinētie nō nisi ex alijs virtutibus cōmēdatur. g̃ absti nētia nō ē sp̃alis virtus. ¶ Aug⁹ d̃c̃ d̃ si de ad Petru⁹ q̃ abstinētia scōz ē a cibo ⁊ po

tu: nō qz aliq̃ creatura dei sit mala s; p̃ sola corporis castigatōe. h̃ at̃ pertinet ad castita tē vt ex ipso nōīe apparet. g̃ abstinētia non ē virt⁹ sp̃alis a castitate distincta. ¶ S. Si c̃ homo o3 eē c̃tent⁹ moderato cibo: ita ⁊ mo derata veste: fm̃ illud. i. ad Thimo. vlti. Da bētes alimēta ⁊ qbus tegamur: his contēti simus. in moderatōe aut̃ vestitū nō ē aliqua sp̃alis virtus. g̃ neq; abstinētia que ē mode ratina alimētoz. ¶ S; s; ē q̃d Macrobins ponit abstinētiā sp̃alē partē t̃p̃antie. ¶ R⁹ d̃c̃ d̃c̃ d̃ q̃ sicut s̃ d̃c̃tū ē ṽtus moralis c̃ser uat bonū rōis s; ipetus passionū. ⁊ iō vbi in uenit sp̃alis rō q̃ passio abstrahit a bono ra tionis: ibi necesse ē eē sp̃alē ṽtutē. delectati ones at̃ ciboz nate sūt abstrahē hoīez a bo no rōnis: tū pp̃ter eaz magnitudinē: tū etiā pp̃ter necessitatē ciboz qbus homo idiget ad vite c̃seruatōem quā maxie hō desidēat ⁊ iō abstinētia ē sp̃alis ṽt⁹. ¶ Ad p̃mū g̃ d̃r̃ q̃ ṽtutes oportet eē c̃netas vt s̃ d̃c̃tū ē. ⁊ iō vna virt⁹ adituaat̃ ⁊ cōmēdat̃ ex alia sicut iusticia ex fortitudine ⁊ p̃ hūc etiā modū vir tus abstinētie cōmēdatur ex alijs ṽtutib⁹ ¶ Ad secūdu d̃r̃ q̃ p̃ abstinētiā corpus ca stigatur nō solū s; illecebā luxurie: s; etiam s; illecebras gule: qz dū hō abstinet: magis reddif̃ fort̃ ad ipugnatōes gule vicēdas: q̃ tanto fortiores sūt quanto magis hō eis ce dit. ⁊ t̃ñ nō phibet̃ p̃ hoc abstinētiā eē sp̃alē ṽtutē q̃ ad castitatē valet: qz vna virtus ad aliā valet. ¶ Ad tertiū dicenduz q̃ vsus ve stimētoz ē t̃roduct⁹ ab arte: vsus at̃ cibozū a nā. ⁊ iō magis debet esse virtus sp̃alis cir ca moderatōem ciboz q̃s circa moderatio nem vestimentoz.

¶ Et deinde cōside

¶ Et randuz est de ieiunio. ¶ Et circa h̃ q̃rūtur octo p̃ vtrū ieiuniū sit actus ṽtutis. 1° cui⁹ ṽtutis sit act⁹. 2° vtrū cadat sub p̃cepto. 3° vtrū alig excusentur ab obfuatione h̃ p̃cepti. 4° de t̃pe ieiunij. 5° vtrū sel comedē regraf̃ ad ieiuniū. 6° de hora comestionis ieiunātiū: 7° de ci bis a qbus debent abstinere

Ad primum sic pro cedif. Vt q̃ ieiunium non fit actus ṽtutis. Qis enī act⁹ ṽtutis deo ē accept⁹. s; ieiuniū

... abstinētia non fit sp̃alis virtus. Dis. n. virtus fm̃ seipsā ē laudabilis. s; abstinētia nō ē fm̃ se laudabilis: dicit. n. Grego⁹ in pasto rali. q̃ virtus abstinētie nō nisi ex alijs virtutibus cōmēdatur. g̃ absti nētia nō ē sp̃alis virtus. ¶ Aug⁹ d̃c̃ d̃ si de ad Petru⁹ q̃ abstinētia scōz ē a cibo ⁊ po

non semper ē deo acceptū: s; illud Ysa. 58°. Quare ieiunauim? et nō asperisti. g̃ ieiuniū nō ē actus virtutis. ¶ Nullus actus virtutis recedit a medio virtutis. s; ieiuniū recedit a medio virtutis quod quidē i virtute abstinentie accipit s; ut subueniat necessitati nāe cui p̃ ieiuniū aliqd subtrahit: alioqn nō ieiunātes nō hēret virtutē abstinentie. g̃ ieiuniū nō ē actus virtutis. ¶ Ad qd̃ cōter oibus ouenit et bonis et malis nō ē actus virtutis. sed ieiuniū ē huiusmodi: q̃libz. n. anteq̃ comedat ieiunū ē. g̃ ieiuniū ē actus virtutis. ¶ S; cōtra ē qd̃ numerat aly virtutū actibus. 2. ad Cor. 6. vbi ap̃s dicit. In ieiunijs multis: in scia: in castitate. 2c. ¶ 1. dō q̃ ex h̃ aliquis actus ē virtuosus q̃ prōne ordiat ad aliqd bonū honestū. B̃ at ouenit ieiunio. Assumit. n. ieiuniū p̃ncipalē ad tria. p̃ qd̃ ad occupatōe carnis rep̃medas. Uñ ap̃s dicit in auctoritate iudicata: in ieiunijs: in castitate: qz p̃ ieiunia castitas seruatur. vt. n. Jero. dicit: sine cere et bacho friget ven. l. per abstinentiā cibi et potus tepescit luxuria. 2. assumit ad h̃ q̃ mens liberi eleuet ad sublimia et replanda. Uñ dicit Daniel. io. q̃ p̃ ieiuniū triū ebdomaday reuelatōem accepit a deo. 3. ad satisfaciendū p̃ peccatis. Uñ dicit Jobel. 2. Conuertimini ad me in toto corde ṽro: in ieiunio et fletu et plāctu. et h̃ ē qd̃ Aug. dicit in q̃dam sermone de oratione et ieiunio. Ieiuniū purgat animam: mētē subleuat: p̃p̃riā carnā sp̃i subyicit: cor facit orritū et humiliatū: occupatōe nebulas dissipat: libidinū ardōres extinguit: castitatis h̃o lūmē accēdit: vñ p̃ q̃ ieiuniū ē actus virtutis. ¶ Ad p̃mū g̃ dicendū q̃ contingit q̃ aliqs actus q̃ ex genere suo est virtuosus: ex aliqbz circumstātijs adiunctis reddat virtuosus. vñ ibidē dicit. Ecce in dieb; ieiunij ṽri inuenit volūtas ṽra. Et paulo post subdit. ad lites et oratōes ieiunat: et p̃cutit pugno ip̃ie. qd̃ exponēs Grego. i pastorali dicit. Volūtas ad letitiā p̃tinet: pugnus ad irā. In castitū g̃ p̃ abstinentiā corp̃ atterit: si inordinatis motib; dimissa mēs vitus dissipat. Et Aug. i p̃dicto sermōe dicit q̃ ieiuniū verbositate si amat: diuitias sup̃fluitatē iudicat: superbiā spernit: humilitatē cōmendat: p̃stat hōi seip̃sū itelligē: qd̃ ē infirmū et fragile. ¶ Ad secundū dō q̃ mediū virtutis non accipit s; q̃titate: s; s; m̃ rōem rectā: vt dicit i 2. ethicor. rō autē iudicat q̃ p̃pter aliquā sp̃alē cāz ali

qz hō min⁹ sumat de cibo q̃ sibi op̃etēt s; m̃ statū cōem: sicut p̃p̃ firmitatē vitandā aut ad aliq̃ opa corp̃alia expediti agēda. et multo magis rō recta h̃ ordinat ad sp̃ualia mala vitandā et bona p̃sequēda. nō tñ rō recta tātū de cibo subtrahit vt nā seruari nō possit. qz vt Jero. dicit. Nō differt vix magno vt puo tpe te intimas. qz de rapina holocaustū offerit: q̃ vel ciborū nimia egestate: vel māduca vi vel sōni penuria imoderate corp̃ affligit. Sicut etiā rō recta nō tātū de cibo subtrahit vt hō reddat impotēs ad debita opa pagēda. Uñ dicit Jero. q̃ rōalis hō dignitatē amittit q̃ ieiuniū caritati vt vigilias sensus integritati p̃fert. ¶ Ad t̃tū dō q̃ ieiuniū nāe quo qz dicit ieiunū anq̃ comedat cōsistit i pura negatōe: vñ nō pōt poni actus virtutis. s; solū illud ieiuniū q̃ ex rōabili p̃posito a cibis aliq̃li ter abstinet. Uñ p̃mū dicit ieiuniū ieiuni: scōz dō ieiunijs ieiunātis quasi ex p̃posito aliqd agentis.

Ad secundū sic pro

cedit. Videt q̃ ieiuniū nō fit actus abstinentie Quia sup̃ illud Math. 17. hoc gen⁹ demōstrum. 2c. dicit Jero. Ieiunium est non solū abescis: s; a cūctis illecebris abstinentia. s; h̃ p̃tinet ad oēm virtutē. g̃ ieiuniū n̄ ē actus sp̃alis abstinentie. ¶ Grego. dicit in omelia q̃ dragesime q̃ ieiuniū q̃dragesimale ē decia totū āni. s; dare decias ē actus religiōis vt s̃bitū est. g̃ ieiuniū est actus religiōis et non abstinentie. ¶ Abstinentia ē pars tēperantie vt dictū ē. t̃p̃antia at̃ s; fortitudinē diuiditur: ad quā p̃tinet molestias sustinē: qd̃ maxie ṽrē ē i ieiunio. g̃ ieiuniū n̄ ē actus abstinentie. ¶ S; ē qd̃ Judo. dicit q̃ ieiuniū ē p̃mōnia victus abstinentiaq; ciborū. ¶ 1. dō q̃ ea dē ē materia h̃it⁹ et act⁹. vñ oīs actus virtuosus q̃ ē circa aliquā materiā. ad illā virtutē p̃tinet que mediū in illa materia constituit. ieiunium autē attenditur in cibis in q̃bus mediū adinuenit abstinentia: vñ manifestū ē q̃ ieiuniū ē abstinentie actus. ¶ Ad p̃mū g̃ dō q̃ ieiuniū p̃p̃rie dictū cōsistit in abstinentia a cibis: s; metaphozice dictū cōsistit i abstinentia a q̃buslibet nociuis q̃ maxime sunt p̃ctā. ¶ Ut pōt dici q̃ etiā ieiuniū p̃p̃rie dictū ē abstinentia ab oib; illecebris: qz p̃ q̃libz vitia adiūcta definit eē actus virtuosus vt dictū est. ¶ Ad secundū dicendū q̃ nihil p̃hibet actū

vnus virtutis ptinere ad alia virtute fz q ad eius fine ordinaf. vt ex s dicti ps. z fm b ni bil pbibet ieiunium ptinere ad religionem vel ad castitate vl ad quacuqz alia virtute Ad tertium do q ad fortitudinem fm q est spalis virtus no ptinet pferre qscunqz molestias : sed solu illas q se circa picula mortis . suffer re autem molestias q sut ex defectu delecta biliu tact' ptinet ad t'pantiã z ad partes ei' . z tales sut molestie ieiunij.

Ad tertium sic pro

cedit. **V**idetur q ieiunium no fit i pcepto. Pre cepta. n. no datur de opib' supererogatus q cadit sub ofilio. fz ieiunium e opus supero gatōis: aliogn vbiqz z semp equalit eēt obs uadū. q ieiunium non cadit sub pcepto. **P.** Quicunqz trasgredit pceptū peccat mortali si q ieiunium est i pcepto: oēs no ieiunantes mortali peccaret: p qd videt magn' lapsus hoibus ee iniectus. **P. Aug'** dic' i li' d' ve ra religioe: q ab ipsa dei sapientia hoie assu pto a quo i librate vocati sum' pauca sacra meta saluberrima ostituta sut. q societate xpi ani ppli b e sub vno deo libere multitudis cotineret. sed no min' v' libtas ppli xpiani ipediti p multitudinem obfuariaz qz p multi tudine sacroz. **Dicit. n. Aug'** in li' ad ingfiti ones **January.** q qda ipam religionem nraz qua manifestissimis z paucissimis celebra toium sacris dei misericordia voluit ee libera seruilib' pmit onerib'. q v' q no debuit p ecclesiam ieiunium sub pcepto institui. **Sed** qd **Hero'** ad **Lucinum** dic': de ieiunys lo ques. **Una** queqz puicia abudet i suo sēsu z pcepta maior leges aplicas arbitret. q iei unium est i pcepto. **P.** dicēdū q sicut ad seculares pncipes ptinet pcepta legalia iuri nalis determinatiua tradere de his que pri net ad vtilitate eōem i t'palib' reb': ita etiaz ad platos ecclesiasticos ptinet ea statuti pre cipere q ad vtilite eōem fidelium ptinet i spi ritualib' bonis. **Dictū** est at q ieiunium vtile e z ad deletōem z ad cohibitoem culpe z ad eleuatoem metis i spūalia. **Unusqz** aut ex nali rōne tenet tantū in ieiunys vti quantū fi bi necessarium e ad p'dicta. z id ieiunium in coi cadit sub pcepto legis nāe. fz determinatio tē poris z moi ieiunadi fm ouenientia z vtili tatem ppli xpiani cadit sub pcepto iuris po situi qd e a plati eccle institutum. z hoc est ie

ium eccle: aliud vo e nāe. **Ad** p'mū q do q ieiunium fm se consideratū no nominat aliqd eligibile: fz penale qddā. reddif aut eligibile fm q e vtile ad finē aliquē. z id absolute cō sideratum non est de necessitate pcepti : fz e de necessitate pcepti vnicuiqz tali re medio indigenti. **Et** quia multitudo hoium vt plimū idiget tali medio. tū qz i mlti oēs offendim': vt d' **Jaco. 3.** tū etiā qz caro cō cupiscit aduersus spm: vt d' ad **Gal. 5.** con ueniēs fuit vt eccle aliq ieiunia statuēt ab oib' cōiē obseruāda. n. q i pcepto subiciens id qd simplr ad superogatoem ptinet: fz q i spali determinās id qd e necessarium in coi.

Ad scdm do q pcepta q p modū eōis sta tuti pponūf: no eodē mō obligāt oēs. fz fz q requirūf ad finē quē legislator intendit. cui' auctoritate si aliqs trasgrediēdo statu tū otēnat. vl b mō trasgrediat q ipediat si nis quē itēdit: peccat mortali qz ipediat si for. si aut ex aliq rōabili cā qs statutū n ser uet: p'cipue i casu in q etiā si legislator adeēt no decernēt ee seruādū. tal' trasgressio non ostituit pctm mortale. z ide e q no oēs q n seruāt ieiunia eccle peccāt mortali. **Ad** tertium do q **Aug'** ibi loq' de his que neqz scāz scripturaz auctoritatib' otinetur: nec i oeilys episcopoz statuta inueniūf. nec cō suetudine vniuersalis eccle roborata sunt. **Ieiunia** vo q sut in pcepto sut i oeilys epoz statuta z o suetudine vniuersalis eccle robo rata: nec sut i librate populi fidelis: fz magl sut vtilia ad ipediēdū seruitutē pcti q repu gnat libtati spūali. d' qua d' ad **Gal. 5.** **Vos** . n. sres in libertate vocati estis: tñ ne libra tē detis in occasione carnis.

Ad quartū sic proce

dit. **V**idetur q oēs ad ieiunia eccle teneatur **P**recepta. n. eccle obligāt sic dei pcepta: fz illud **Luc. 10.** **Qui** vos audit: me audit. fz ad pcepta dei seruāda oēs tenēt. q s'lt oēs te nēt ad seruāda ieiunia q sut ab eccle insti tuta. **P.** **Maxie** vident' excusari pueri a ieiunio ppter etatē. sed pueri non excusāf: d' . n. **Jobel. 2.** scificate ieiunium: z postea seqf congregare paruulos z sugentes vbera. q multo magl oēs aly ad ieiunia tenēt. **P.** **Spūalia** sut tēporalib' pferēda. z neciā no necessariys. sed opa corpalia ordināf ad lu crū t'pale. pegriatio. n. z si ad spūalia ordiet

baptism^o xpi celebrat. ¶ Cerimonialia veteris legis nō licet i noua lege obseruare. s; ieiunia in qbusdā determinatis mētib; p tinēt ad solēnitates veteri legi. or. n. Zach. 8. Ieiuniū quarti et ieiuniū qnti et ieiunium septimi et ieiuniū decimi erit domui iude in gaudiū et leticiā et in solēnitates pclaras. g ieiuniū specialiu mensū que dicunt quatuor tē por i ecclia icōueniēt obſeruat. ¶ Scōz Angl. in li^o de sensu euāgelistar: sicut ē ieiuniū afflictōis: ita ē ieiuniū exultatōis. sed maxime exultatio spūalis iminet fidelibus ex xpi resurrectōe. g in tpe quāgesime i quo ecclia solēnitat ppter dñicā resurrectōem i dieb^o dñicālib^o i quib^o in memoria resurrectōis nis agit: debēt aliqua ieiunia idici. ¶ Scōz ē cōis ecclie cōsuetudo. ¶ R^o dō q sicut s di cti ē ieiuniū ad duo ordinat. s. ad delectōem culpe et eleuatōem mētis i superna. et ideo illis tpiibus spālīe fuerūt ieiunia indicēda i q bus oportebat hoies a pctō purgari et mētē fidelū eleuari in deū p deuotōem: que gde pcpue ininēt ante pascale solēnitatē: in q et culpe p baptismū relaxātur et solēnitatē in vigilia pasce celebrat qñ recolit dñica sepultura. qz p baptismū cōsepelimur xpo i mortē vt or ad Ro. 6. In festo etiaz pasce oportet maxie mētē hois p deuotōem eleuari ad eternitatē glaz quā xps resurgēdo ichoauit: et iō imēdiate an solēnitatē pascale ecclia statu it eē ieiunādū. et eadē rōne in vigilijs preci puaz festiuitatū in qb^o pparari nos oportet ad festa futura deuote celebrāda. Silr etiā cōsuetudo ecclastica hēt vt in singulis qrtis ani sacri ordines cōserātur. in cui^o signū dñs quatuor milia hoīuz de septē panib^o satiauit: p quos significāt ani noui testamēti vt Jero^o dicit ibidē. ad qz susceptōez oportz p ieiuniuz pparari et eos qui ordināt et eos qui ordinā di sūt et etiā totū pplm p cui^o vtilitate ordi nātur. Vñ et legit Luc. 6. q dñs an discipuloz electōem exiuit in mortē orare. qd expo nēs Amb^o dicit. Quid te facē uenit cum vis aliqd officii pietatis adorari: qñ xps missi rus aplos p̄s orauit: Ratio at nūeri qrtū ad quādragesimale ieiuniū ē triplex fm Regl p qdē qz vt decalogi p libros quatuor sci euā gely iplet. denari^o at quat ducē: in quādrage nariū surgit. Vel qz i b mortali corpe ex qtu or elemētis subsistit^o. p cuius volūtate pre ceptis dñicis dīm^o q p decaloguz sunt acce

pta. vñ dignū ē vt eadē carnē quaterdecies af gliam. Vel qz ita offerre cōcedim^o deo dci mas diez. Vñ. n. p trecētos et sexaginta dies ānus ducit. nos at p triginta sex dies aff ligi mur: q sūt ieiunabiles i sex septimāis quādragesime. qñ ani nri decias dño dam^o. Scōm Augl. addit qrtā rō. Nā creator ē trinitas p̄ et filius et spūs scūs. creature vero inuisibili debet ternari^o numer^o: diligere. n. iubemur deū ex toto corde et ex tota aia et ex tota mē te. creature vero visibili debet quaternari^o p pter calidū et frigidū. humidū et siccū. sic g p denariū significat oēs res. q si ducat p quater nariū qd cōpetit corpori p qd admistratio gerit quādragesimū numer^o cōficit. singula vō ieiunia quatuor tpm trib^o dieb^o cōtinēt ppter numer^o mētū q cōpetit cullibz tpi: vt ppter numer^o sacroz ordinū q i bis tpi^o cōserūtur. ¶ Ad p̄mū g dō q xps baptismō nō idignit ppter seipm: s; vt nob baptismū cōmēdaret et iō sibi nō cōpetebat vt an baptismū suū ie iunaret: s; post baptismū vt nos iunaret ad ieiunādū an nrm baptismū. ¶ Ad secūduz dō q ecclia n seruat ieiunia quatuor tpm nec oino eisdē tpi^o qbus iudei: nec etiā ppter cās easdē. Illi. n. ieiunabāt i iulio q ē qrtus mēsis ab apli quē p̄mū habēt: qz tūc Moy ses descēdēs de mōte synai tabulas legis cō fregit. et iuxta Jheremiā muri p̄mū se rupti ciuitatē. In qnto at mēse q apud nos voca tur august^o cū ppter explozatores seditio es set orta i pplō: iussi sūt i mōtē nō ascēdere. et in b mēse a Nabuchodonosor ex post et a Tiro tēplū hierosolymis ē incēsus. i septio vō q appellat october Sodolias occisus ē: et relige ppli dissipate. In decimo ho men se q apud nos ianuari^o or: ppli cū Ezechiele i captiuitate posit^o audiuit tēplū eē subuer sū. ¶ Ad tertū dō q ieiuniū exultatōis ex iūctū spūs sci pcedit. q ē spūs libtatē. et iō b ieiuniū sub p̄cepto cadē nō d. Ieiunia g q p̄cepto ecclie iūctū sūt magl ieiunia affli ctōis q nō cōueniūt i dieb^o leticie: p̄ quod nō est ieiuniū ab ecclia iūctū i toto pasca li tpe: nec etiā i dieb^o dñicis: i qb^o si qz ieiunaret s; cōsuetudinē ppli xpiani: q vt Aug^o dicit ē p lege habēda. vt etiā ex aliq errore. sic Manichei ieiunāt qz necessariū tale ieiuni um arbitratēs: nō esset a peccato imunis qzuis ipm ieiuniū fm se cōsideratū oī tpe sit laudabile. scōm q Jero^o dicit ad Lucinuz

Quinā omni tpe ieiunare possemus.

Ad sextum sic proce

dit. **V**idel qd nō regraf ad ieiuniū qd hō tñi
semel comedat. Ieiuniū. n. ut dictū ē: ē act^o
virtutis abstinentie: qd qdē nō min^o sibi obf^o
uat debitā q̄titarē cibi q̄t̄ omeſtionis nume
rū. nō aut taxat ieiunātib^o q̄titas cibi. q̄ nec
numer^o comestiois taxari d^o. ¶ **S**ic hō
nutrit cibo ita et potu: vñ et pot^o ieiuniū sol
uit. pp̄t qd nō possum^o p^o potū eucharisti
am accipe. s; n̄ ē pb̄t iū qn pluries bibam^o
diuersis horis diei. q̄ et nō d^o eē pb̄bitū ieiū
nātibus qn pluries comedat. ¶ **E**lectua
ria qdā cibi sūt: q̄ tñ a multis in dieb^o ieiū
ny p^o comestiois sumūf. q̄ vnitas comestiois
nō ē de rōne ieiuniy. ¶ **S**i d^o iū ē cois con
suetudo ppli xp̄iani. ¶ **R**ō d^o qd ieiunium
ab ecclia instituit ad ōcupiscentiam refrenā
dam: ita tñ qd natura saluet. ad h̄ aut sufficiē
videt vnica comestio: p̄ quā hō pōt et nature
satisfacere. et tñ ōcupiscentie aliqd detrahit
diminuendo comestionum vices. et iō ecclie
moderatiōe statūtū ē ut semel i die a ieiunā
tib^o comedat. ¶ **A**d p̄mū qd d^o qd q̄titas ci
bi nō potuit eadē oib^o taxari pp̄t diuersas
corpoy ōplexiones. ex q̄bus d̄igit qd vnus
maiori alter minori cibo idiget. s; ut plimū
oēs p̄t nature satisfacere p̄ vnica comestio
nem. ¶ **A**d secūdū dicēdū qd duplex ē ieiū
niū. Vñ qdē nature qd requirit ad eucha
ristie s̄ptionem. et h̄ soluit p̄ quēlibet potuz
etiam aque p^o que etiā nō licet eucharistiaz
sumē. ¶ **S**i d^o aliud ieiuniū ecclie qd d^o ieiū
niū ieiunāt. et istd nō soluit nisi p̄ ea q̄ ecclie
sua iudicare itendit istituēdo ieiuniū. n̄ aut
itēdit ecclia inēdicere abstinentiā pot^o qd ma
gis suis ad alatiōez corpis et digestioez cibo
rū assūptoz q̄ ad nutritionē. s; aliq̄ mō nu
triat. et iō s; pluries ieiunātib^o bibere. si at qd
imoderate potu vtaf. pōt peccare et meritū
ieiuniy pdere. sicut etiā si imoderate cibuz in
vna comestioe assumat. ¶ **A**d tertū dicēdū
qd electuaria etiā si aliq̄ mō nutriat: non tñ
p̄ncipalitē assumūf ad nutrimentū. sed ad di
gestionē ciboy. vñ nō soluit ieiuniū sic nec
ahay medicinay assumptio nisi forte aliqs i
fraudē electuaria i magna q̄titate assumat
per modūm cibi.

Ad septimuz sic pro

cedit. **V**idel qd hora nona nō oueniet taze
tur ad comedēdū his qd ieiunāt. **S**tatus. n.
nouu testamēti ē p̄fectior q̄ stat^o veteri testa
mēti. s; i veteri testamēto ieiunabant vsq; ad
vespam: d^o. n. Leuit. 23. **S**abbatū ē: affliget
aias vrās. et p^o ea sequit. a vespe vsq; ad ves
pam celebrabitis sabbata v̄ra. q̄ multomag
in nouo testamento ieiuniū debz indici vsq;
ad vespam. ¶ **S**. Ieiuniū ab ecclia institutū
oibus imponit. s; nō oēs p̄t deſtinate co
gnoscere horā nonā. q̄ videt qd taxatio hore
none nō debeat cadere sub statuto ieiuniy.
¶ **S**. Ieiuniū ē act^o vtutis abstinentie ut s̄
dictū ē. s; vtus moralis nō eodē mō accipit
mediū qd ad oēs: qd qd ē multū vni: ē paruz
alteri vt d^o in 2° et bicoz. q̄ nō debet ieiunā
tib^o taxari hora nona. ¶ **S**33 ē qd ocalium
Calcedonense die. i q̄dragesima nullatenus
credē di sūt ieiunare: qd ante māducauerit q̄
vesp̄tinū celebret officiū: qd q̄dragesimali
tpe p^o nonā d^o. q̄ vsq; ad nonā ē ieiunādū.
¶ **R**ō dicēdū qd sicut d^o c̄m ē. ieiuniū ordiā
tur ad ōletionē et cohibitiōez culpe. vñ ōz
aliqd addat supra cōez ōsuetudinē: ita tñ qd
p̄ h̄ nō multū nā grauet. **E**st aut debita et
cois cōsuetudo comedēdi homib^o circa ho
rā sextam. tū ga iā videt eē cōpleta digestio
nocturno tpe nālī calore itius reuocato pro
pter frigus noctis circūstās et diffusio hūorū
p̄ mēbra coopante ad h̄ calore diei vsq; ad
sūmū solis ascēlū. tū etiā ga tūc p̄cipue natu
ra corpis hūani indiget iuuari s̄ extiorē aerū
calore: ne hūozes intus adurāf. et iō ut ieiū
nans aliq̄ afflictiōē sentiat. p̄ culpe satisf
factione: oueniēs hora comedēdi taxat iei
unātibus circa horā nonā. **C**ouenit etiam
ista hora mysterio passiōis xp̄i: que ōpleta
fuit hora nona quando inclinato capite tra
didit spiritū. **I**eiunātes. n. dum suaz carnē
affligunt passioni xp̄i conformant: scdm il
lud ad Gal. 5. **Q**ui aut xp̄i sunt: carnē suaz
crucifixerūt cū vitys et cōcupiscentys. ¶ **A**d
p̄mū qd dicēdū qd status veteris testamēti
opaf nocti. stat^o vero noui testamēti diei: s; i
illud ad Ro. 13. **N**ox p̄cessit: dies at appro
piquauit. et iō i veteri testamento ieiunabāt
vsq; ad noctē: nō at in nouo testamento.
Ad secūdū d^o qd ad ieiuniū requirit hora d̄
fminata nō fm subtilē examinationē: s; fm
grossam estimationē. **S**ufficit. n. qd sit circa
horā nonā. et h̄ d̄ facili glibet cognoscē pōt

Ad tertium dicendum quod modicum augmentum vel est
am modicus defectus non multum potest nocere
non est autem magnum tempus spatium quod est ab hora sex-
ta in qua coeter boies comedere consueverunt usque
ad horam nonam quam ieiunantibus determinat. et ideo ta-
lis taxatio temporis non multum potest alicui nocere cuius
cumque conditionis existat: nisi forte propter infirmita-
tem vel etatem aut aliquid huiusmodi. In eis i magnam
grauamen cederet: eorum cum eis i ieiunio dispen-
sandum: vel ut aliquantulum preueniret horam.

Ad octauum sic pro-

cedit. **V**idetur quod inconuenienter ieiunantibus in-
dicatur abstinencia a carnibus et ouis et lactici-
nis. Dicitur est quod ieiunium est institutum ad concu-
piscas carnis refrenandas. sed magis concupiscas pro-
uocat potus vini quam esus carnis. Item illud pro-
uer. 20. Luxuriosa res est vinum. et ad Eph. 5.
Nolite inebriari vino in quo est luxuria. cum
ergo non interdicitur ieiunantibus potus vini: ut
quod non debeat interdici esus carnis. **S**ed aliquid
piscis ita delectabilis comeditur sicut quedam
animalium carnes. sed concupiscas est appetitus delecta-
bilis ut sunt hitus. ergo in ieiunio quod est institutum
ad concupiscam refrenandam sicut non interdicitur
esus piscium: ita non debet interdici esus carni-
um. **I**tem. In quibusdam ieiuniorum diebus alii
qui ouis et caseo utuntur. a pari ratione in ieiu-
nio quadragesimali talibus homo uti potest. **S**ed
est consuetudo fidelium. **R**espondeo quod sicut de
cetero ieiunium ab ecclesia est institutum ad refrenan-
das concupiscas carnis que sunt delectabili-
um secundum tactum que consistunt in cibis et ueneris
et ideo illos cibos ecclesia ieiunantibus interdixit
quod et in comedendo maxime habent delectationem
et iterum maxime hominem ad ueneria puocant
huiusmodi aut sunt carnes animalium in terra nascen-
tium et respirantium et que ex eis procedunt: sicut lacti-
cinia et gressibilibus: et oua ex auibus: quod non
modi magis conformantur humano corpori: pro-
delectant et magis conferunt ad humani corporis nutri-
mentum. et sic ex eorum comestione plus suffluit ut
veritas in materia semis cuius multiplicatio est
maximum incitamentum luxurie. et ideo ab his cibis
propter ieiunantibus ecclesia statuit esse abstinendum
Ad primum ergo dicendum quod ad actum generationis
tria concurrunt. scilicet calor spiritus et humor. Ad calorem
quod maxime cooperat vinum et alia calefacientia
corpori. Ad spiritum autem videtur cooperari inflatua
sed ad humorem maxime cooperat usus carnis
ex quibus multum de alimento generatur. alteratio

aut caloris et multiplicatio spirituum cito tran-
sit: sed suba humoris diu manet. et ideo magis inter-
dicitur ieiunantibus usus carnis quam vini uel le-
guminum que sunt inflatua. **A**d secundum non
quod ecclesia ieiunium instituens intendit ad id quod
communi accidit: esus autem carnis est magis ob-
lectabilis coeter quam esus piscium: quoniam in quibusdam
aliis se habet et ideo ecclesia magis ieiunantibus pro-
hibuit esum carnis quam esum piscium. **A**d ter-
tium dicendum quod oua et lacticia ieiunantibus in-
dicuntur in quantum sunt ex animalibus exorta carnes ha-
berentibus: unde principalius interdicitur quam oua vel
lacticia. **S**ilicet etiam in aliis ieiunia sollenni-
ter quadragesimale ieiunium: tunc quia obseruat ad
imitationem christi: tunc etiam quia pro ipsius disponimur
ad redemptionis nostre mysteria deuote celebra-
da. et ideo in quolibet ieiunio interdicitur ei car-
nis. **I**n ieiunio autem quadragesimali interdicitur
ulterius etiam oua et lacticia circa quorum absti-
nenciam in aliis ieiuniis diuine consuetudines exi-
stunt apud diuersos: que quoscumque obseruare debent
more eorum in eis conuersari. **U**nus Iero. dicit de ie-
iuniis loquens. **U**naqueque prouincia abudet in
suo sensu. et precepta maiorum leges apostolicas
arbitretur.

Quoniam **E**inde **o**side
randum est de gula. **E**t circa hoc
queruntur sex. primum utrum gula
sit peccatum. 2. utrum sit peccatum
mortale. 3. utrum sit maximum
peccatum. 4. de speciebus eius. 5. utrum sit vitium ca-
pitale. 6. de filiabus eius.

Ad primum sic proce-
ditur. **V**idetur quod gula non sit peccatum. Dicitur enim dominus
Matth. 15. **N**on intrat in os non coingnat boies
sed gula est circa cibos que intrat in hominem. cum ergo
omne peccatum coingnat hominem: videtur quod gula non sit
peccatum. **R**espondeo. **N**ullum peccatum in eo quod vitare non potest
sed gula consistit in imoderantia cibi quam non potest
homo vitare. **D**icitur enim. **S**regl. 30. moral. **Q**uia per se
voluptas necessitati miscetur: quod necessitas petat:
et quod voluptas suppetat ingratur. **E**t Aug. dicit in
10. confes. **Q**uis est dominus que aliquantulum extra me-
tas necessitatis cibum non sumit. ergo gula non est peccatum.
Item. **I**n quolibet genere peccati primum mortis
est peccatum. sed primum mortis sumendi cibum non est pec-
catum: alioquin fames et sitis essent peccata. ergo gula
non est peccatum. **S**ed 3. est quod **S**regl. 20. moral.
dicit quod ad conflictum spiritualis agonis non assurgit

si nō prius intra nosmetipsos hostis positus
gule videlz appetit' edornat. s3 interior hostis
hois ē pctm. g gula ē peccatū. ¶ **R**o dicēdū
q gula nō noiat quelibz appetitū edēdi z bi
bendi s3 iordinatū. Dicif aut appetitus iordi
natus ex eo q recedit ab ordine rōnis i q bo
nū vtut' moralis cōsistit. ex B aut dī aliqd esse
peccatū q vtuti cōtra: vnde manifestum ē q
gula ē peccatū. ¶ **A**d primū g dicēdū q id
qd intrat in ho' em p modū cibi: fm suaz sub
stantiā z naturā nō coingnat hoiem spūaliē
s3 iudei s3 qd dñs loq' z manichei opinabāf
q aliqui cibi imūdos facerent: nō prop' figu
rā sed prop' ppriam naturā. inordinata autē
ciboz cōcupia spūaliter hoiem coingnat.
¶ **A**d secūdū dicēdū q sicut dictū ē: vitium
gule nō cōsistit in suba cibi: s3 in cōcupia nō
regulata rōne. z iō si aliqs excedat in quanti
tate cibi nō prop' cōcupiam cibi s3 estimās id
sibi necessariū ē: nō p'inet B ad gulam: sed
ad aliquā ipitiam. sed B solū p'inet ad gulā
q aliqs ppter cōcupiam cibi delectabil' sciēf
excedat mensurā i edendo. ¶ **A**d tertiu dicē
dū q duplex ē appetitus. vnus quidē nālis
q p'inz ad vires aie vegetabilis i qb' nō pōt
esse vtus z vitii: eo q nō pōt subyci rationi.
vñ z vis appetitiua diuiditur s3 retētiua dige
stiuā et expulsiuā. et ad talē appetitū p'inet
esuries et sitis. Est aut et aliū appetitus sen
sitiuus in cui' cōcupia vitii gule cōsistit. vnde
pmus motus gule ipoztat iordinatiōē i ap
petitu sensitiuo qui non est sine peccato.

Ad secunduz sic pro

cedit. Videt q gula nō sit pctm mortale. Dē
n. peccatū mortale cōtra alicui pcepto deca
logi. qd de gula nō videt. g gula non ē pctm
mortale. ¶ **S**. Dē peccatū mortale cōtra ca
ritati ut ex s dictis p3. sed gula nō opponitur
caritati: neqz cōtra ad dilectionem dei: neqz
cōtra ad dilectionē proximi. g gula nō ē pctm
mortale. ¶ **S**. Aug' dīc in sermone de purga
torio. Quotiēs aliqs i cibo aut potu pl' acci
pit cōtra necesse ē. ad minuta pctā p'inef noue
rit. s3 hoc p'inz ad gulā. g gula oputat inf' mi
nuta. i. inf' vāialia pctā. ¶ **S**. 33 ē qd Breg' di
cit i 30. moral. Domināte gule vitio oē quod
hoies fortiter egerūt pdūt. et dū venter nō re
stringit siml cūcte vtutes obruūf. s3 vt' non
tollitur nisi p pctm mortale. g gula ē peccatū
mortale. ¶ **R**o dicēdū q sicut dictū ē: vitius

gule proprie cōsistit i cōcupia iordinata. ordo
aut rōnis cōcupiam ordinantis dupliciē tol
li pōt. Vno' cōtra ad ea que sūt ad fines put
f. nō sūt ita cōmēsurata ut sint proportionata
fini. Alio' cōtra ad ipsū finem prout. s. cōcupia
hoiez auertit a fine debito. Si g inordinatō
cōcupie accipiat i gula fm auersionem a fine
vltimo. sic gula erit peccatū mortale. qd qui
dē cōtingit qn delectationi gule inheret hō
tanqz fini. pp' quē deū cōtēnit. patris. s3 p'ce
pta dei agere ut delectatōes h' mōi afficēf
¶ **S**i vō i vitio gule itelligat iordinatō cōcupie
fm ea q sūt ad finē: utpote qa nimis cōcu
piscit delectationes ciboz: nō tñ ita q ppter
B faceret aliqd s3 legē dei: ē pctm veniale.

Ad pmū g dō q vitii gule h3 q sit peccatum
mortale inqstuz auertit a fine vltimo. z fm B
p quādam reductionē opponit pcepto d' san
ctificatione sabbati: i q p'cipit ges i fine vltio:
nō. n. oia pctā mortalia directe cōtra pceptū
decalogi: s3 solū illa q iusticiā cōrīnēt. qua p
cepta decalogi p'inet spūaliē ad iusticiam z p
tes eius ut s h'itū ē. ¶ **A**d secūdū dicēdū
q inqstuz auertit a fine vltimo cōtra gula
dilectioni dei q ē sup oia sicut finis vltimus
diligēdus. z fm B solū gula ē peccatū morta
le. ¶ **A**d tertiu dicēdū q illud verbuz Aug'.
intelligit de gula inqstuz ipoztat inordina
tionē cōcupiscentie solū circa ea q sūt ad finē
¶ **A**d quartū dicēdū q gula dicit virtutes
auferre nō taz. pp' se qz etiā pp' vitia q ex ea
oriūtur. Dicit. n. Breg' in pastoral. Dū vter
in i glutiez tendit: vtutes anime p luxuriam
destruuntur.

Ad tertium sic proce

dit. Videtur q gula sit maximū peccatoruz.
Magnitudo. n. pcti ex magnitudine pene cō
siderat. s3 pctm gule ē grauissime punitū. Dīc
n. Criso'. Adam incontinētia vētris expulit
a paradiso. Diluuiū qd fuit tpe Noe ipsa fecit:
fm illud Eccl. i. 6. Hec fuit iniquitas fororis
tue Sodome saturitas panis z vini. g pctm
gule ē maximū peccatoruz. ¶ **S**. Causa i qlibet
gnē ē potior. s3 gula videt eē cā alioz pctōzū
qa sup illud ps. Qui p'cussit egyptū cuz pmo
genitis eoz: dīc glo. Luxuria cōcupia supbia
sunt ea q venter generat. g gula ē gūissimuz
pctōzū. ¶ **S**. Post deū homo d3 seipsuz ma
xime diligē ut s h'itū ē. s3 p vitiaz gule hō in
fert sibi p' nocumētum. Dicitur. n. Eccl. 37.

Propter crapulam multi obierunt. **G** gula est maximum peccatorum ad minus propter peccata que sunt deum. **S**ed et vitia carnalia inter que computatur gula secundum Gregorium sunt minoris culpe. **R**ed dicendum quod gravitas alicuius peccati potest tripliciter considerari. primum quod est principaliter secundum materiam in qua peccatur. et secundum peccata que sunt circa res divinas sunt maxima. unde secundum vitium gulae non est maximum. est enim circa ea que ad sustentationem corporis spectant. et autem ex parte peccatis. et secundum peccatum gulae magis alienatur quod aggravatur. tunc propter necessitatem superbia ciborum. tunc etiam propter difficultatem discernendi et moderandi id quod in talibus convenit. et per modo ex parte effectus consequentis. et secundum vitium gulae habet quadam magnitudinem in quantum ex ea occasio nascitur diversarum peccatorum. **A**d primum ergo dicendum quod ille pene referunt magis ad vitia que sunt secuta ex gula vel ad gule radicem quam ad ipsam gulam. Nam primum homo expulsus est de paradiso propter superbiam ex qua processit ad actum gulae. vilium autem et pena sodomorum sunt inducta propter peccata luxurie procedentia ex gula occasionata. **A**d secundum dicendum quod ratio illa procedit ex precepto que ex gula oriuntur. non autem oportet quod ea sit potior nisi in causis per se: gula autem non est causa illorum vitiorum per se sed quod per accidens et per occasionem. **A**d tertium dicendum quod gulosus non intendit suo corpori nocumendum inferre: sed in cibo delectari. Si autem nocumendum corporis sequitur habet per accidens. unde habet non directe pertinet ad gravitatem gulae: cuius culpa tamen aggravatur si quis corporale detrimentum incurrat propter immoderatam cibi suspensionem.

Ad quartum sic procedit. **V**ides quod inconuenienter species gulae distinguuntur a Gregorio. qui 30. moralium dicit. Quinque modis nos gula vitium temptat. Aliquod namque indigentia tempore pervenit: aliquod lautiores cibos querit: aliquod que sumenda sunt preparari accurati appetit aliquod in ipsa quantitate sumendi mensuram refectiois excedit. aliquod ipso estu imensis desiderii aliis peccat. **E**t continetur in his. **P**repropere laute nimis ardentur studiose. **P**redicta enim diversificantur secundum diversas circumstantias. scilicet circumstantie cum sint accidentia actuum non diversificantur specie. ergo secundum predicta non diversificantur species gulae. **S**ic tempus est quodam circumstantia. ita et locus. si ergo habet tempus una species gulae accipitur. videtur quod pari ratione secundum locum et alias circumstantias. **S**icut temptantia observat debitas circumstantias ita etiam et alie virtutes morales. scilicet in virtutibus que

opponuntur aliis virtutibus moralibus non distinguuntur species secundum diversas circumstantias. ergo nec in gula. **S**ed est verbum Gregorii inductum. **P**ropter quod sicut dictum est: gula importat inordinatam occupationem piscetiam edendi. **I**n esu autem duo considerantur. scilicet ipse cibus que comeditur. et eius comestio. **P**otest ergo inordinatio occupationis attendi dupliciter. **U**no quod de modo quantum ad ipsum cibum que sumitur. et sic quantum ad substantiam vel speciem cibi que sit aliquis cibos lautos. id est preciosos. quantum ad qualitatem que sit cibos nimis accurate preparatos. id est studiose. quantum autem ad quantitatem excedit nimis in edendo. **A**lio vero modo attenditur inordinatio occupationis quantum ad ipsam suspensionem cibi: vel quod pervenit debitum tempus comedendi quod est prope: vel quod non servat modum debitum in edendo quod est ardere. **I**tem vero comprehenditur primum et secundum sub uno dicens quod gulosus excedit in cibo secundum quod quantum quod et quod. **A**d primum ergo dicendum quod corruptio diversarum circumstantiarum facit diversas species gulae propter diversa motiva ex quibus moralium species diversificantur. **I**n eo enim que querit lautos cibos exercitat concupiscentiam ex ipsa specie cibi. id est eo vero que preoccupat tempus deordinat concupiscentiam propter impatientiam more. **E**t idem patet in aliis. **A**d secundum vero quod in loco et in aliis circumstantiis non invenitur aliud differens motuum pertinentis ad usum cibi quod faciat aliquam speciem gulae. **A**d tertium vero quod in quibuslibet aliis virtutibus diverse circumstantie habent diversa motiva. oportet accipi diverse species virtutum secundum diversas circumstantias: sed hoc non contingit in omnibus ut dictum est.

Ad quintum sic procedit. **V**ides quod gula non sit vitium capitale. **V**itia enim capitalia dicuntur ex quibus alia oriuntur. **S**ed ratio non est finalis. scilicet cibus circa quem est gula non habet rationem finis: sed non propter se que sit propter corporis nutritionem. ergo gula non est vitium capitale. **V**itium capitale aliquod principaliter habet videtur in ratione peccati. scilicet habet non oportet gulae: quod videtur esse secundum suum generum minimum peccatorum ut patet. quod patet a pro pinquat ad id quod est secundum naturam. ergo gula non videtur esse vitium capitale. **P**er peccatum contingit ex hoc quod aliquis recedit a bono honesto propter aliquod vile prout vite: vel delectabile sensui. sed circa bona que habent rationem utilis ponitur unum tamen vitium capitale. scilicet avaricia. ergo et circa delectationes videtur esse ponendum unum tamen vitium capitale. ponitur autem luxuria que est maius vitium quam gula. et circa maiora delectationes. ergo gula non est vitium capitale.

S33 e q' hreg' 31' moral. computat gula in vitia capitalia. **R**' dicitur q' sicut s' dicitur e. vitium capitale dicitur ex q' alia vitia oriuntur s' in ratione cause finalis: in q'ntu. s. habet finem multum appetibile: vñ ex eius appetitu hoies p uocatur multipliciter ad peccandu. ex h' ar aliq's finis reddit multu appetibil' q' h' aliqua de conditiob' felicitatis q' e nali' appetibil' p'inet aut ad rone felicitat' delectatio ut p' i p' r. io. ethicoz. et ideo vitium gule qd e circa delectationes tact' q' s'nt p'cipue in' alias: conueniunt p'ois' inter vitia capitalia. **A**d p'mu' q' dicitur q' ipse cib' ordinat' qd e ad aliqd sicut ad finem. s. q' ille finis. s. seruatio vite e maxie appetibil' q' sine cibo seruari n' pot' **I**nde etiã e q' ipse cib' e maxie appetibil' et ad h' vere tot' labor h'iane vite ordinat': s' in illud **E**ccl'astes. 6. **H**is labor hois i ore ei'. et tñ magis gula videt' ee circa delectationes cibi q' circa cibos: p'p' qd ut **A**ug' dicit i li' de vera religioe. q' b' viris corpis sal' e: malunt vesci in q'. s. delectatio e q' satisfari: cu' ois finis ill' voluptat' sit nō sitire atq' esurire. **A**d secundu' dicitur q' finis i pctō accipitur ex pte auersiois: s' g'uitas pcti accipit' ex pte auersiois. et iō nō o'z vitium capitale qd habet finem maxie appetibile habet magnā grauitatē. **A**d t'ciu' dicitur q' delectabile e appetibile s' in se. et iō s' in ei' diuersitatē ponuntur duo vitia capitalia. s. gula et luxuria. vtile aut ex se nō h' rone appetibil': s' scdm q' ad aliud ordinat'. et iō i oib' vtilib' videt' ee vna rō appetibilitat'. et p'p' h' circa h' mōi nō ponit' nisi vñ vitium capitale.

Ad sextum sic procedit

Videtur q' icōueniēt assignēt gule g'nc' filie. s. inepta leticia: scurrilitas: imundicia. multiloquū: hebetudo mētis circa itelligentiā. **I**nepta. n. leticia cōsequ' oē pcti: s' in ill' d' p'v. 2. **Q**ui letat' cū malefecerint et exultant i rebus pessimis. sicut etiã hebetudo mētis iuenitur i oī pctō: scdm illud p'v. 14. **E**rrat q' opat' malū. g' icōueniēt ponit' filie gule. **I**mmundicia q' maxie cōsequ' gulā videt' ad vomitū p'tinē: scdm illud **Y**sa. 28. **H**ēs mense replete sunt vomitu sordidū. sed hoc nō videtur ee pcti s' pena pcti: uel etiã aliqd vtile sub vtilio cadēs: scdm illud **E**ccl. 31. **S**i coact' fuer' i edēdo multū: surge e meo vno et vomit' et refrigerabit te. g' n' debz pōi i'

filias gule. **S**33 d' ponit' scurrilitatem filiaz luxurie. non g' debet poni in' filias gule **S**33 e q' hreg' 31' moral. has filias gule assignat. **R**' dicitur q' sicut dicitur e. gula p'prie consistit circa imoderatā delectationē q' e i cibis et potib'. et iō illa vitia in' filias gule computat' q' ex imoderata delectatione cibi et pot' cōsequunt'. **Q**ue qdē p'nt accipi uel ex pte aīe uel ex pte corpis. **E**x pte aīe q'drupliciter. p' qdē q'ntū ad rone cui' acies hebetatur ex imoderatione cibi et pot'. et q'ntū ad h' p'ois' tur filia gule hebetudo s'nt' circa itelligentiaz p'p' sumositates ciboz p'turbātes caput. sicut eōrio abstinētia cōfert ad sapie p'ceptioz s' in ill' **E**ccl'astes. 2. **C**ogitavi i corde meo abstrahē a vino carnē meā ut aīuz meū trās ferrē ad sapiāz. 2. q'ntū ad appetitū q' multipl' cif' deordinat' p' imoderatiā cibi et pot' q'ntū s' p'ito gubnaculo rōis. et q'ntū ad h' p'ois' i'cepta leticia: q' oēs alie iordinate passioēs ad leticiā et r'cticiā ordinat': ut d' i. 2. ethicoz. et h' e qd d' r. 2. **A**ldre 3. q' vinū oēm mentēz cōuertit in securitatē et iocunditatē. 3. q'ntū ad iordinatū verbū. et sic ponit' multiloquium **Q**uia ut hreg' dicit i pastoral. **N**isi gule de d'it' imoderata loq'citat' rapet: diues ille q' epulat' q'ntidie splēdide d' r: in lingua g'uius nō arderet. 4. q'ntū ad iordinatū actū. et sic ponit' scurrilitas. i. iocularitas qdā pueniēt ex defectu rōnis: q' sicut nō pot' cohibē vba: ita nō pot' cohibē exteriores gest'. **U**n' ad **E**ph. 5. sup illud **A**ut stultiloquū aut scurrilitas dicit glo. q' a stultis scurrilitas d' r. i. iocularitas que risuz mouē solet: q'uis possit vtrūq' hoz referri ad verba i q' b' atigit peccare: uel rōne supfluitat' qd p'inet ad multiloquū: uel rōne ihonestat' qd p'inet ad scurrilitatē. **E**x pte aut' corpis ponit' imundicia: q' pot' attrēdi siue s' in iordinatā emissionē q'ntū cūq' supfluitatū: uel spāl'it' q'ntū ad emissioz semis. **U**nde sup ill' ad **E**ph. 5. **F**ornicatio aut' et oīs imundicia tē dicit glo. i. **I**ncōtinētia p'tinēs ad libidinē q'ntūq' mō. **A**d primuz q' dicitur q' leticia q' e de actu pcti vlt' cōsequ' oē pcti: maxime qd p'cedit ex habitu s' leticia vaga icōposita q' h' dicit' i'cepta p'cipue orit' ex iordinata sup'itōe cibi uel potus **S**icut etiã dicitur q' hebetudo s'nt' q'ntū ad eligibilia cōiter iuenit' in oī pctō: s' hebetudo s'nt' circa speculabilia maxie p'cedit ex gula rōne iā dicta. **A**d secundu' dicitur q'

Unde vide

Unum sic pro

Ad sec

lz vitiosu sit vomit' p' supflua comestione:
tn vitiosu e q' aliqs huic necitati se subdat
p imoderatiā cibi vl potus: pot' tn absq' cul
pa vomit' pcurari ex consilio medicine i re
mediū alicuius languoris. ¶ Ad tertiu dō
q' scurrilitas pcedit qdē ex actu gule: nō at
ex actu luxurie: s; ei' volūtate. z iō ad vtrūq;
vitiū pōt pertinere.

Deinde de

Qrādū est de sobrietate z vi
tio opposito .s. ebrietate.
Et circa sobrietatē querū
tur q̄tuor. ¶ 1° que sit matia
sobrietatis. 2° vtrū sit spālis virtus. 3° vtz
vsus vini sit licit'. 4° quib' p̄cipue compe
tat sobrietas.

Ad primum sic pro

cedit. ¶ Vidē q' matia sobrietatis non sit
potus. ¶ n. ad R. o. 12°. Nō plus sapere q̄
oz sape. s; sape ptinet ad sobrietatē. q̄ sobrie
tas est circa sapiam z nō solū circa potum.

¶ 1°. Sap. 8° dī de dei sapia: q' sobrietatez
z prudētiā docet: iusticiā z v̄tutē: vbi sobrie
tatē ponit p t̄pantia. s; t̄pantia nō solū ē cir
ca pot'. s; etiā circa cibos z venerea. q̄ sobrie
tas nō ē solū circa pot'. ¶ 2°. Nomē sobrie
tatis a mēsurā sūp̄rū eē v̄t. s; i oib' ā ad nos
ptinet debem' mēsurā seruare: vt dī ad Ti
tū 2°. Sobrie z iuste z pie viuam' i B secto.
vbi dīc glo. sobrie in nob. z. i. ad Thimo. 2°.
dī. Mulieres i bitu ornato. cū v̄cūdiā z so
brietate ornātes se. z sic v̄t sobrietas eē non
solū i teriorib'. s; etiā i bis q̄ ptinet ad exti
ozē bitū. nō q̄ p̄p̄ia matia sobrietat' ē pot'.

¶ 3°. s; ē qd dī Eccl. 31°. Equa vita hoib' vi
nū in sobrietate potatū. ¶ 4°. dō q' virtutes
que ab aliqua gnālī conditōe v̄tutis nomi
nant: illā materiā sibi spālī vendicant i qua
difficilimū z optimū ē conditōem ei' obser
uare: sic fortitudo picula mori: z t̄pantia de
lectatōes tact'. ¶ Nomē at sobrietatis sumit'
a mēsurā: dī. n. aliqs sobri' q̄si b̄riā .i. mēsu
ram seruans. z iō illā materiā spālīter sibi so
brietas ascribit in qua maxime laudabile ē
mēsurā seruare. huiusmōi autē ē potus iebri
are valēs: qz ei' vsus mēsurat' multū ofert.
z modic' excessus ml'tū ledit: qz ipedit vsuz
rōnis magis etiā q̄ excessus cibi. ¶ Vñ Eccl
31°. Sanitas ē aīe z corpis sobri' pot'. ¶ Vinū

multū potatū irritatōem z irā z ruinas mul
tas facit. z iō spālīter sobrietas attendit' circa
potū: nō quēcūq; s; eū q' sua fumositate na
tus ē caput turbare: sic vinū z oē qd iebria
re pōt. ¶ Cōiter at sumēdo nomē sobrietatis
pōt in q̄cūq; matia dici: sic z s̄ dicitur est de
fortitudine z t̄pantia. ¶ Ad p̄mū ḡ dicendū
q' sic vinū matiale inebriat corpālī: ita etiā
metaphorice cōsideratio sapie dicit' pot' ine
briās ppter B q' sua delectatōe aiuz allicit
fm illud ps. Calix meus iebriās q̄ p̄clarus
ē. z ideo circa contemplatōem sapie p flitu
vinē quādā sobrietas dī. ¶ Ad secūdū vi
cēduz q' oīa que ad t̄pantiā p̄p̄ie ptinet ne
cessaria sūt p̄nti vite. z iō in oib' necessariū
ē adhibē mēsurā: qd ptinet ad officiū sobrie
tatis p̄p̄ qd noīe sobrietat' t̄pantia signifi
cat: s; modic' excessus i potu plus nocet q̄
in alijs. z iō sobrietas spālīter est circa potū.

¶ Ad tertiu dō q' q̄uis mēsurā in oib' re
graf: nō tn sobrietas p̄p̄ie i oibus dī: sed i
quib' mēsurā ē maxime necessaria.

Ad secunduz sic pro

cedit. ¶ Vñ q' sobrietas nō sit p se quedā speci
alis virtus. Abstinētia. n. attendit' z circa ci
bos z circa pot'. s; circa cibos nō ē spālīter
aliq' spālīs virtus. q̄ nec sobrietas q̄ est circa
potus ē aliq' spālīs virt'. ¶ 1°. Abstinētia et
gula sūt circa delectatōes tact' inq̄tū sēsus
est alimēti. s; cib' z pot' simul cedūt i alimē
tū. s; n. indiget aīal nutriri humido z sicco.
q̄ sobrietas que ē circa potū nō est spālīs vir
tus. ¶ 2°. Sic i bis q̄ ad nutritōez ptinet di
stinguūt cib' a potu: ita etiā distinguūt di
uersa genera cibozū z diuersa genera potuū. si
q̄ sobrietas eēt p se quedā specialis virt': vi
det' q' circa qualibet differētiā potus vl' ci
bi sit quedā spālīs v̄t': qd ē icōueniēs. nō ḡ
v̄t' q' sobrietas sit spālīs virtus. ¶ 3°. cōtra
ē q' Macrobi' ponit sobrietatē spālem par
tē t̄pantie. ¶ 4°. dō q' sic s̄ dicitū est: ad vir
tutē moralē pertinet cōseruare bonuz rōnis
z ea qbus pōt impediri. z iō vbi inuenit' spe
ciale ipedimētū rōnis ibi necesse est esse spā
lē v̄tutē ad illud remouēdū. pot' at iebriās
bz spālē rōnē ipediēdi vsū rōis inq̄tū. s. per
turbat cerebrū sua fumositatē. et iō ad remo
uēdū h' ipedimētū rōnis regrit' spālīs virt' q̄
est sobrietas. ¶ Ad p̄mū ḡ dicendū q' cib'
et potus cōiter ipedire p̄nt bonum rationis

absorbendo eā p̄ imoderāiam delectatōis. z
q̄tū ad hoc cōit circa cibū z potū ē abstinē
tia: s̄z pot⁹ inebriare valēs impedit sp̄ali rōe
vt dictū est. z iō requirit sp̄alē v̄tutē. ¶ Ad
secūdū dicēdum q̄ v̄tus abstinētie nō ē cir
ca cibos z pot⁹ inq̄tū sūt nutritiua. s̄z inq̄
tū impediūt rōem. z iō nō ōz sp̄alitas vir
tutis attēdat fm̄ rōem nutritōis. ¶ Ad ter
tiū dō q̄ i oibus potib⁹ iebriare valentib⁹
est vna z eadē rō impediēdi rōis vsū. z sic il
la potū diuersitas p̄ accidēs se h̄z ad v̄tutē
z p̄pter h̄ac diuersitatē v̄tutes nō diuersifi
cant. Et eadē rō ē de diuersitate ciboz.

Ad tertium sic proce

dit. ¶ Videl q̄ vsus vini totalr̄ sit illicit⁹. Si
ne sapiētia. n. nō pōt aliquis eē i statu salut
is. n. Sap. 7. Neminē diligit d̄s nisi eum
q̄ cū sapia inhabitat. z in 9. Per sapias sana
ti sūt q̄cūq̄ placuerūt tibi a p̄ncipio. s̄z vsus
vini ipedit sapiam. n. Ecclesiastes 2. Co
gitanti abstrahere a vino carnē meā vt trans
ferrē aīum meū ad sapiam. ḡ pot⁹ vini ē vni
uersalr̄ illicit⁹. ¶ S. Apls dic̄ ad Ro. 14.
Bonū ē n̄ māducare carnē z nō bibē vinuz
neq̄ i q̄s fr̄ tuus offēdit aut scādaliq̄at aut in
firmat. s̄z cessare a bono v̄tutē ē v̄tiosū. z fili
ter fr̄ibus scādaliū ponē. ḡ vti vino ē illicitū.
¶ S. Jero⁹ dic̄ q̄ vinū cū carnib⁹ post di
luniū ē dedicatū. x̄ps at̄ venit i fine sc̄loz z
extremitatē retraxit ad p̄ncipiū ḡ tpe xp̄ia
ne legis v̄t ē illicitū vti vino. ¶ Sed 3 ē qd̄
apls dic̄. i. ad Thimo. 5. Noli adhuc aquaz
bibere: s̄z modico vino v̄tē p̄pter stomachū
tuū z infirmitates frēq̄ntes. z Eccl 31. d̄f. Ex
ultatio aīe z cordis vinū moderate potatū.

¶ Q̄ dicēdū q̄ nullus cib⁹ v̄l pot⁹ fm̄ se cō
siderat⁹ est illicit⁹: fm̄ sn̄iam d̄ni dicēt. Ma
th. 15. Nō qd̄ intrat i os coīgnat boīem. z
iō bibere vinū fm̄ se loq̄ndo nō est illicitū
pōt tñ reddi illicitū per accidēs: q̄nq̄ qd̄em
ex d̄ditōe bibētis q̄ a vino de facili ledit: v̄l
qui ex sp̄ali voto obligat ad vinū nō biben
dū. q̄nq̄ aut̄ ex mō bibēdi: q̄. s̄. mēsurā i bi
bēdo excedit. q̄nq̄ at̄ ex pte alioz q̄ ex h̄ scan
daliq̄ant. ¶ Ad p̄mū ḡ dō q̄ sapia pōt h̄erē
dupl̄r. Uno⁹ fm̄ modū cōez put̄ sufficit ad
salutē. z sic nō requir̄ ad sapiam h̄ndā q̄ ali
qs a vino oīo abstineat: s̄z q̄ abstineat ab imo
derato vsu vini. Alio⁹ fm̄ quēdā p̄fectionis
gradū. z sic requir̄ i aliquibus ad perfecte sa

piētiam p̄cipiēdā q̄ oīo a vino abstinēat: s̄z
d̄ditōes quarūdā p̄sonaz z locoz. ¶ Ad se
cūdū dō q̄ ap̄ls nō simpl̄r dicit bonū eē ab
stinere a vino. s̄z i casu in q̄ ex h̄ aliqui scāda
lizātur. ¶ Ad tertū dō q̄ x̄ps retrahit nos
a quibusdā sicut oīo illicitis. a quibusdā v̄o
sicut ab ip̄edimētis p̄fectōis. z hoc mō retra
hit aliquos a vino p̄pter studiū p̄fectōis. sic
a diuitijs z alijs huiusmodi.

Ad quartum sic pro

cedit. ¶ Videl q̄ sobrietas magis requir̄at i
maiorib⁹ p̄sonis. Senect⁹. n. excellētia quā
dā hōi p̄stat. vnde z senib⁹ honoz z reuerē
tia debet: fm̄ illud Leuit. 19. Corā cano ca
pite surge z honora p̄sonam senis. s̄z ap̄ls
sp̄alit̄ senes dicit eē ad sobrietatē exhortan
dos: fm̄ illud ad Titū 2. Senes vt sobrii
sint. ḡ sobrietas maxime regit̄ in excellenti
bus p̄sonis. ¶ S. Apls i ecclia excellētissimū
ḡdū h̄z cui pap̄lm̄ indicit sobrietas: fm̄ illd̄
i. ad Thimo. 3. Oportet ep̄m̄ irrep̄hēnsibilez
eē: vni⁹ vxoris vix: sobriū prudētē. zc. ḡ sobri
etas maxime regit̄ i p̄sonis excellentibus.

¶ S. sobrietas importat abstinētia a vino.
s̄z vinū in d̄dicis regib⁹ qui tenēt sūmū locū
i humanis rebus. d̄cedit aut̄ his q̄ sūt in sta
tu desolatōis: fm̄ illud puer. 31. Noli regi
bus dare vinū. z postea subdit: date siceram
merētib⁹. z vinū his q̄ amaro aīo sūt. ḡ sobri
etas magis requir̄at i excellentibus p̄sonis.

¶ S. 3 ē qd̄ ap̄ls dic̄. i. ad Thimo. 3. Mu
lieres sūt pudicas: sobrias. zc. z ad Titū 2.
d̄f. Iuuenes sūt hortare vt sobrii sint. ¶ R.
dō q̄ v̄tus h̄et h̄itudinē ad duo. Uno qd̄ez
mō ad h̄ia vitia q̄ excludit: z cōcupiscētias
quas refrenat. Alio mō ad finē i quē p̄ducit
Sic ḡ aliā v̄tus magis regit̄ i aliquibus ou
plici rōne. Uno⁹ qz in eis est maior p̄nitas
ad cōcupiscētias quas ōz p̄ v̄tutē refrenari: z
ad vitia que p̄ virtutē tollūtur. z fm̄ h̄ sobrie
tas maxie requir̄at i iuuenib⁹ z mulierib⁹:
qz in iuuenib⁹ viget cōcupiscētia delectabilis
p̄pter feruorē etatis: i mulierib⁹ at̄ nō ē suffi
ciens robur mētis ad h̄ cōcupiscētys resi
stāt. Un̄ s̄z maximū Valerīū: mulieres ap̄
romanos at̄igtus nō bibebāt vinū. Alio v̄o
mō sobrietas magis requir̄at i aliqb⁹: vt po
te magi necessaria ad p̄p̄riā operatōem ip̄so
rū. vinū at̄ imoderate sūptū p̄cipue impedit
vsū rōis: z iō senib⁹ i qb⁹ rō ōz vigē ad alioz

eruditōem ⁊ ep̄is seu q̄buslibet eccl̄ie mini-
stris q̄ mente deuota debet sp̄ualib⁹ officijs
iſistere ⁊ regib⁹ q̄ p̄ sapiam debet ppl̄m sub-
ditū gubernare sp̄aliē sobrietatis i dicit. Et p̄
hoc p̄ r̄iſio ad obiecta.

Deinde de ſide
Drādū ē de ebrietate. Et cir-
ca h̄ querūt q̄tuor. 1. p̄ vtrū
ebrietatis ſit pct̄n. 2. vtrū
ſit peccatū mortale. 3. vtrū
ſit grauiffimū peccatorum. 4. vtrū ex-
cet a peccato.

Ad primum ſic pro-

cedit. Videt q̄ ebrietatis nō ſit peccatū. De
n. pct̄n h̄ aliud pct̄n ſibi oppoſitū ſic timi-
ditati audacia. ⁊ puſillanimitati preſumptio
opponitur. ſz ebrietati nullū pct̄n opponit.
ḡ ebrietatis nō eſt pct̄n. ¶ De pct̄n ē vo-
luntariū. ſed nullus vlt eē ebri⁹: q̄ nullus vlt
p̄uari vſu rōnis. ḡ ebrietatis nō ē pct̄n. ¶ S.
Quicūq̄ ē alteri rō peccādi peccat. ſi ḡ ebrie-
tas eēt pct̄n ſequeret q̄ illi q̄ alios inuitat
ad potū q̄ inebriat peccaret: qd̄ v̄ eē valde
dūp. ¶ S. Oibus pct̄is correctio debet. ſed
ebrys nō adhibet correctio: dicit. n. Greg⁹ q̄
cū venia ſuo ingenio ſit relinq̄ndi ne deteri-
ores fiat ſi a tali coſuetudine euellat. ḡ ebrie-
tas nō eſt pct̄n. ¶ S. 3. qd̄ ap̄ls dicit ad
Ro. 13. Nō in om̄eſſatōib⁹ ⁊ ebrietatibus.
¶ S. 3. qd̄ ebrietatis dupl̄r pōt accipi. Uno
put ſiḡt ip̄m defectū hoīs q̄ accidit ex mlto
vino potato: ex q̄ ſit vt nō ſit op̄oſ rōnis. ⁊ ſz
h̄ ebrietatis non noiat culpā: ſz defectū pena-
lē ſequentē ex culpa. Alio ebrietatis pōt noia-
re actū q̄ quis i hūc defectū incidit: q̄ pōt cau-
ſare ebrietatē dupl̄r. Uno ex nimia vini for-
titudine p̄ter opinionē bibētis. ⁊ ſic etiā ebri-
etas pōt accidē ſine pct̄o: p̄cipue ſi non ex ne-
gligētia hoīs ōtingat. ⁊ ſic credit Noe i ebri-
atus fuiſſe: vt legit Gen. 9. Alio mō ex inor-
dinata occupatōe ⁊ vſu vini: ⁊ ſic ebrietatis
ponit eſſe pct̄n. ⁊ continet ſub gula ſic ſpe-
cies ſub genere. Diuidit. n. gula i om̄eſſatio-
nē ⁊ ebrietatē q̄ p̄hibet ap̄ls in auctoritate
inducta. Ad p̄mū ḡ dō q̄ ſicut p̄hs dicit
l. 3. ethicoz: iſenſibilitas que opponit r̄pan-
tie nō multū ōtingit. ⁊ iō tam ip̄a q̄ oēs ei⁹
ſpēs que opponit diuerſis ſpēbus r̄pantie
noīe carent. vñ ⁊ vitiiū qd̄ opponit ebrietati

inoiatū eſt. ⁊ tñ ſigs ſciēter intātū a vino ab-
ſtineret vt nān multū ḡuaret: a culpa im-
nis nō eēt. Ad ſecundū dō q̄ obiectio
illa p̄cedit de defectu ſequenti q̄ ē inuolūta-
rius: ſz imoderat⁹ vſus vini ē volūtarius i q̄
peccati rō oſſitit. Ad t̄riū dō q̄ ſicut ille q̄
inebriat excuſat a peccato ſi ignorat fo. ritu-
dinē vini: ita etiā ille q̄ inuitat aliquē ad bi-
bēdū excuſat a pct̄o ſi ignoraret talē eē ōdi-
tōem bibentis vt ex h̄ potu inebriet. ſz ſi i ḡ
rātia deſit neut a pct̄o excuſat. Ad q̄rtū
dō q̄ aliquādo correctio peccatoris ē inter-
mittēda ne fiat inde deterior vt ſ dicitur eſt.
Un̄ Aug⁹ dicit i epl̄a ad Aureliū ep̄m de com-
meſſatōib⁹ ⁊ ebrietatib⁹ loq̄ns. Nō aſpere
q̄tuz eſtimo nō dure n̄ ipetuoſe iſta tollū.
ſz magi docēdo q̄ iūbēdo: magi monēdo q̄
minādo. ſic. n. agēdū ē i multitudine peccan-
tiū. ſeueritas aut exercēda eſt i pct̄o paucoz

Ad ſecundū ſic pro-

cedit. Videt q̄ ebrietatis nō ſit pct̄n morta-
le. Aug⁹. n. i ſermone de purgatorio: dicit ebrie-
tatē eē pct̄n mortale ſi ſit aſſidua. ſz aſſidui-
tas ip̄ortat circūſtātiā que nō trahit i aliam
ſpēm pct̄i: ⁊ ſic nō pōt i ſinitū aggrauare vt
de veniali faciat mortale: ſicut ex ſ dicit p̄z.
ḡ ſi al ebrietatis nō ē pct̄n mortale nec etiā
hoc mō erit peccatū mortale. ¶ S. Aug⁹
dicit i eodē ſermone Quotiēs aliquis in ci-
bo aut potu plus accipit q̄ neceſſe ē ad mi-
nuta peccata nouerit p̄tinere. pct̄a at̄ minu-
ta dicunt venialia. ḡ ebrietatis que cauſat ex
i moderato potu ē pct̄n veniale. ¶ S. Nul-
lū pct̄n mortale ē faciēdū p̄p̄ medicinā. ſz
alig ſupflue bibūt ſm oſliū medicie vt po-
ſtea p̄ vomitū purgēt. ⁊ ex h̄ ſupfluo potu ſe-
quit ebrietatis. ḡ ebrietatis nō ē pct̄n mortale.
¶ S. 3. qd̄ i canonib⁹ ap̄ſtolorū legitur.
Ep̄s aut p̄ſb̄ter aut diacon⁹ alee aut ebrie-
tati deſuiēs: aut deſinat aut deponat. Sub
diacon⁹ at̄ aut ſector aut cātor ſilia faciens:
aut deſinat aut cōione p̄ueſ: ſl̄r ⁊ laic⁹. ſz ta-
les pene nō inſtigunt niſi p̄ pct̄o mortali. ḡ
ebrietatis ē pct̄n mortale. ¶ S. 3. dō q̄ culpa
ebrietatis ſic dicitur ē oſſitit i iordinato vſu ⁊
occupatōe vini. Hoc at̄ ōtingit eſſe tripl̄r.
Uno ſic q̄ neſciat potū eē imoderatū ⁊ in-
ebriare potētem. ⁊ ſic ebrietatis pōt accipi ſi
ne pct̄o vt dicitur ē. Alio ſic q̄ aliq̄s p̄cipiat
potū eē imoderatuz: non tñ eſtimat potum

actus in quatuor. s. aliquis dans operaz rei illicite icidit i sequens pctm. diminuit tñ pec catu sequis sicut z diminuit rō volūtary. **Uñ** Aug^o dic^o s^o Faustū: q^o Loth culpā dū ē non q̄tū ille icēit: s^o q̄tū ebrietas meruit. **Ad** p̄mū q̄ dō q^o p̄hs n̄ dic^o q^o mēat ḡuiozē ma ledictōem ebri: s^o q^o mēat duplicē maledi ctōem p̄p̄t duplex pctm. Vel pōt dici q^o log tur s^o legē cuiusdā pictaci: q^o vt d̄r i 2° polit^o statuit q^o ebriy si p̄cuterēt plus punirēt q̄z so bry q^o pluries iniuriant: i q̄ vt Aristoteles ibidē dic^o v̄r magis resperisse ad vtilitatē .s. vt cobiberēt iniurie q̄z ad veniā quā opz ha bere de e^o yus p̄p̄t hoc q^o nō sūt sui cōpotes **Ad** scōm dō q^o ebrietas hēt excusare pec catū: nō ex pte q̄ ē pctm. s^o ex pte defect^o con seqntis vt dictū ē. **Ad** tertiū dō q^o occupi scētia nō totalr ligat rōnē sicut ebrietas: nisi forte sit tāta q^o faciat boiem isanire. z tñ pas sio occupiscētie diminuit pctm: q^o leuius est ex infirmitate q̄z ex malitia peccare.

Deinde de fide
Orandū est de castitate. **Et** p̄ de ipa virtute castitat. 2° de v̄ginitate que est ps casti tatis. 3° de luxuria que ē vi tiū oppositū. Circa p̄mū querit̄ q̄tuor. p̄ vtrū castitas sit virtus. 2° vtrū sit virt^o gnā lis. 3° vtrū sit v̄tus distincta ab abstinētia. 4° quō se hēat ad pudicitia.

Ad primum sic pro
cedit. Videt̄ q^o castitas nō sit v̄t. Logmur .n. nūc de v̄tute aie. sed castitas videt̄ ad cor pus p̄tinē: d̄r .n. aliqs castus ex eo q^o aliq̄līē se hēt ad v̄tū q̄rūdā corporis p̄tū. q̄ castitas nō est v̄tus. **P.** Virt^o ē habitus volunta rius: vt d̄r in 2° ethicoz. sed castitas nō v̄t eē aliqd volūtariū cū p̄ violentiā auferri videat ur mulierib^o violēt opp̄sis. q̄ v̄t q^o castitas nō sit v̄tus. **P.** Nulla virt^o ē in infidelib^o. sed aliq̄ infideles sūt casti. nō q̄ castitas est v̄tus. **P.** Fruct^o a v̄tutib^o distinguitur. s^o castitas inē fruct^o ponit̄: vt p̄z ad Gal. 5°. q̄ castitas nō ē virtus. **S.** 3° ē qd̄ Aug^o dic^o i li^o d̄ decē chōrdis. Cū d̄beas i v̄tute p̄cedē v̄tōem qm̄ castitas est virtus: tu sub vno impetu libidinis cadis: z vis vxorem tuam esse victricem. **R.** dō q^o nomē castitatis sumit̄ ex hoc q^o p̄rōez occupiscētia castigat.

que ad modū pueri ē refrenāda: vt patz per p̄hm i 3° ethicoz. In B aut rō virtutis hūane consistit q^o sit aliqd fm̄ rōez modificatū: vt ex s̄ dictis p̄z. vñ mani estū ē castitatē eē v̄tutē **Ad** p̄mū q̄ dō q^o castitas consistit qd̄ in aīa sicut i subo. s^o materiā hēt i corpe. p̄tinet .n. ad castitatē: vt fm̄ iudiciū rōnis z electōnē volūtariū aliqs moderate v̄tāt corpalib^o mē brys. **Ad** secundū dō q^o sicut Aug^o dicit in p̄ de ciui. dei: p̄posito animi p̄manēte per qd̄ etiā corpe sanctificari meruit: nec ipi cor pozi aufert sanctitatē violētia libidinis alie ne quā fūat p̄seuerātia cōtinētie sue. Et ibidē dicit q^o ē v̄tus aī que comitē hz fortitū dinē qua potius quelibet mala tolerare q̄z malo cōsentire decreuit. **Ad** t̄tū dō q^o sicut Au g^o dicit in 4° s^o Julianū: absit vt sit in aliquo vera virt^o nisi fuerit iust^o: absit aut vt sit iust^o vere nisi viuat ex fide. Et iō cōcludit q^o i fide libus neq^o ē vere castitas neq^o aliq̄ alia v̄tus qz. s. nō referūt ad d̄bitū finē. Et sicut ibidē subdit. nō officys. i. actibus: s^o finib^o a v̄tutis discernūtur v̄tutes. **Ad** q̄rtum dō q^o casti tas in quātū est qd̄ fm̄ rōem operās: habet rōem v̄tutis. in quātū aut hz delectatōem in suo actu: cōnumerat̄ inē fructus.

Ad secunduz sic pro
cedit. Videt̄ q^o castitas sit v̄tus gnālis. Dic^o .n. Aug^o in li^o de mēdacio q^o castitas aī est ordinat^o aī motus nō subdēs maiora mino rib^o. s^o hoc p̄tinet ad quālibz v̄tutē. q̄ casti tas ē gnālis v̄tus. **P.** Nomē castitat^o a ca stigatōe sumit̄. sed gl̄bz mor^o appetitiue p̄l dz castigari a rōe. cū q̄ quālibet v̄tutē mor alē refrenet aliqs appetitū^o mor^o. videt̄ q^o q̄libz v̄t^o moralis sit castitas. **P.** Castitati fornicatio opponit̄. sed fornicatio v̄t ad oē genus pcti p̄tinere: d̄r .n. in ps. Perdes oēs q fornicat̄ abs te. q̄ castitas ē gnālis virtus. **S.** 3° ē q^o Macrobius ponit eā p̄tē t̄pan tic. **R.** dō q^o nomē castitatis dupl^o acci pit. Vno^o p̄p̄e z sic ē sp̄ālis v̄tus habēs sp̄ā lē nām. s. cōcupias delectabiliū q̄ sūt i vene reis. Alio^o nomē castitatis accipit̄ metapho rice. Sic .n. i corporis cōmixtione cōsistit de lectatio venereoꝝ: circa quā p̄p̄te ē castitat z opp̄sitū vitiū. s. luxuria: ita etiā in q̄dam sp̄uali cōiūctōe mētis ad res aliq̄s consistit que dam delectatio circa quā est qd̄ā sp̄ūalis ca stitas metaphoꝝice dicta: vel etiā sp̄ūalis

fornicatio sicut metaphoricè dicta. Si enim mens
homois delectetur in spūali coniunctōe ad id cui dicitur
coniungi. scilicet ad deū: et abstinet se ne delectabilis
alijs coniungat. Sed debitū diuini ordi-
nis coniungat. sicut illud. 2. ad Cor. xi. De
spondi vos vni viro virginē castā exhibere
xpo. Si autē delectabilis dicitur debitū diuini ordi-
nis coniungat mens quibuscūq; alijs reb⁹: dicitur
fornicatio spūalis: sicut illud Iere. 3. Tu autē
fornicata es cū amatorib⁹ multis. et hōc ac-
cipiēdo castitatē: castitas ē gnālis v̄tus: ga-
p quālibz v̄tutē retrahit mēs humana ne re-
bus illicitis delectabilis coniungat. p̄ncipalit̄
tū rō hui⁹ castitatis cōsistit in charitate et in
alijs virtutib⁹ theologiacis quibus mens homois
coniungit deo. Ad p̄mū ḡ dō q̄ rō illa p̄cedit
d̄ castitate metaphoricè dēa. Ad secūduz
dō q̄ sicut d̄ dictū est: cōcupiscētia delecta-
bilis maxime assimilatur puero: eo q̄ appeti-
tus delectabilis ē nobis naturalis: et p̄ci-
pue delectabiliū sicut tactū que ordinatur ad
cōseruatiōem nāe. et inde est q̄ si nutritur hōz
delectabiliū cōcupia p̄ h̄ q̄ ei cōsentiat maxi-
me auget: sicut puer q̄ sue volūtati relinq̄t.
et sic cōcupia hōz delectabiliū maxime indiget
castigari: et iō circa huiusmodi cōcupias an-
thonomacice dicitur castitas: sicut et fortitu-
do ē circa ea: in quibus maxime indigem⁹ aī-
firmitate. Ad tertiu dō q̄ rō illa p̄cedit d̄
fornicatōe spūali metaphoricè dicta q̄ oppo-
nit castitati spūali: vt dictū est.

Ad tertiu sic proce-

dit. Videtur q̄ castitas non sit v̄tus distincta
ab abstinentia. Quia circa materiā vni⁹ gn̄is
sufficit vna v̄tus. sicut vni⁹ generis videntur eē q̄
p̄tinet ad vniū sensū. cū ḡ delectatio ciboz
circa quā ē abstinentia: et delectatio venereo-
rū circa quā ē castitas: p̄tineat ad tactū v̄t
q̄ castitas nō sit alia v̄tus ab abstinentia.

¶ S. P̄s in 4. ethicor. oīa vitia impantie
assimulat puerilib⁹ p̄ctis q̄ castigatiōe indi-
gent. sicut castitas noīat a castigatiōe vitioz op-
posito. ḡ cū per abstinentiā cōhibeāt quedā
vitia impantie: v̄t q̄ abstinentia sit castitas.

¶ S. Delectatiōes alioz sensū p̄tinet ad tē-
peratiā in q̄tū ordinant ad delectatiōem ta-
ct⁹ circa q̄s ē impantia. sicut delectatiōes ciboz
circa q̄s est abstinentia ordinant ad delecta-
tiōes venereoꝝ circa q̄s ē castitas. Vñ dicit
Zero. Venter et genitalia sibi metip̄s vicia

sūt vt ex vicinitate mēbroꝝ cōfederatio intel-
ligat vitioꝝ. ḡ abstinentia et castitas nō sūt vir-
tutes ab inimicē distincte. Sicut ē q̄ Ap̄s
2. ad Cor. 6. cōnumerat castitates ieiunijs
que ad abstinentiā p̄tinet. ¶ S. dō q̄ sicut
dictū ē: impantia est p̄pe circa cōcupias de-
lectabiliū tact⁹. et iō oꝝ vt vbi sūt diuerse rōnes
delectatiōis: ibi sūt diuerse virtutes sub tem-
peratiā cōphense. delectatiōes autē p̄portio-
natur operatiōibus quaz sūt p̄fectiōes: vt d̄
9. ethicor. Manifestū est autē q̄ alteri⁹ ge-
neris sunt opatiōes p̄tinetes ad vsū ciboz
quibus natura idiuidui cōsuat. et opatiōes p̄ti-
nētes ad vsū venereoꝝ quibus cōseruat nā sp̄i.
et iō castitas que est circa delectatiōes vene-
reoꝝ ē v̄tus distincta ab abstinentia q̄ ē circa
delectatiōes ciboz. Ad p̄mū ḡ dicendū
q̄ impantia nō consistit p̄ncipalit̄ circa delecta-
tiones tact⁹ q̄tū ad iudiciū sensus de tāgi-
bilib⁹ qd̄ est eiusdē rōnis in oībus: sicut q̄tū
ad ip̄m vsū tangibiliū: vt d̄ 13. ethicor. Est
autē alia rō v̄tēdi cibis et potibus et venereis.
et iō oꝝ eē diuerse v̄tutes: sicut vni⁹ sc̄sus
Ad secūdu dicitur q̄ delectatiōes vene-
reoꝝ sūt vehemētiōres et magis opprimētes
rōem q̄ delectatiōes ciboz: et p̄pter hoc ma-
gis indiget castigatiōe et refrenatiōe. q̄ si eis
cōsentiat magis ex B̄ crescit vis cōcupiscen-
tie: et deiciat aīum virilē q̄ blādimenta femine:
corporūq; ille tact⁹ sine quo v̄p̄oz hēri nō
pōt. Ad tertiu dicendū q̄ delectatiōes ali-
oꝝ sensū nō p̄tinet ad nāz hōis cōseruatiōem
nisi p̄t ordinat ad delectabilia tact⁹. et ideo
circa huiusmodi delectatiōes nō ē aliq̄ alia vir-
tus sub impantia cōprehēsa. sicut delectatiōes ciboz
quibus aliq̄lī ordinantur ad delectatiōes vene-
reoꝝ: tū etiā p̄ se ordinantur ad vitā hōis cōser-
uatiōem. et iō etiā p̄ se h̄nt sp̄alē v̄tutē: quibus illa
v̄tus q̄ abstinentia d̄ ordinat actū suū ad fi-
nem castitatis.

Ad quartum sic pro-

cedit. Videtur q̄ pudicitia nō p̄tineat sp̄aliter
ad castitatē. Dicit enim Aug⁹ in p̄ de ciui. dei. q̄
pudicitia ē quedā v̄t̄aīe: nō ḡ ē aliqd̄ ad ca-
stitatē p̄tinetes. sicut p̄ seip̄am v̄t̄a castitate di-
stincta. ¶ S. Pudicitia a pudore d̄ qui vi-
des idē eē v̄cundie. sicut v̄cundia sicut Da-
mascenū ē de turpi actu: qd̄ conuenit omni

actui vitioso. q̄ pudicitia nō magis pertinet ad castitatē q̄ ad alias virtutes. ¶ **P**hs dicit i 3° ethicorū: q̄ oīs intpantia gnālū ē maxime exprobrabilis: s; ad pudicitia ptinē v̄ fugere ea q̄ exprobrabilia sūt. q̄ pudicitia ptinet ad oēs partes tpātie: n̄ at sp̄tr ad castitatē. ¶ **S**ed ē est qd̄ Aug^o dicit i li^o de p̄senerātia. Predicāda ē etiā pudicitia vt ab eo q̄ hēt aures audiēdi nihil genitalib^o mēbris illicitū p̄tetur. s; vsus genitaliū mēbroz p̄p̄e ptinet ad castitatē. q̄ pudicitia p̄p̄e ad castitatē ptinet. ¶ **R**o dō q̄ sic dicitur: nōm pudicitie a pudore sumit: i q̄ v̄cūdia s̄ḡtur. z iō oīs q̄ pudicitia p̄p̄e sit circa illa de qb^o homies maxie v̄cūdiāt. Maxie at̄ v̄cūdiātur boies d̄ actib^o venereis: vt Aug^o dicit i 4° de ciui. dei. itātū q̄ etiā cōcubit^o cōiugalīs qui honestate nuptiaz decorat v̄cūdia nō caret. z h̄ iō q̄a mot^o genitaliū mēbroz nō subijcī ip̄io rōis sic mot^o alioz extioz mēbroz. V̄cūdiatur at̄ hō nō solū de illa cōmixtione venerea: s; etiā de q̄buscūq; signis ei^o: vt p̄hs dicit i 2° rhetorice. z iō pudicitia attēditur p̄p̄e circa venerea. z precipue circa signa venereoz: sicut sunt aspect^o ipudici ofcula z tact^o. z q̄a h̄ mag^o solēt d̄p̄hēdi: iō pudicitia magis respicit huiusmōi extiora signa. Castitas aut̄ magis ip̄am venereā cōmixtionez. z iō pudicitia ad castitatē ordinat^o nō q̄i vir tus ab ip̄a disticta: s; sicut exp̄mens castitatē circūstātā quādā: infēdū tñ vnū p̄ alio ponitur. ¶ **A**d p̄mū q̄ dicendū q̄ Aug^o ibi accipit pudicitia p̄ castitate. ¶ **A**d scd̄m dō q̄ q̄nis oīa vitia hēant turpitudinē quādā sp̄tr tñ vitia intpantē vt ex s̄ dictis patet. ¶ **A**d tertiū dō q̄ inf̄ vitia intpantē p̄cipue sūt exprobrabilia p̄ctā venerea: tū p̄p̄e iobe diētā genitaliū mēbroz: tū etiā p̄pter h̄ q̄ rō ab huiusmodi maxime absorbet.

Quinde cōsiderandū est de v̄ginitate. Et circa hoc queruntur q̄ncq; p̄ in q̄ cōsistat v̄ginitas. 2° v̄trū sit licita. 3° v̄trū sit virtus. 4° de excellētia eius respectu m̄rimo ny. 5° de excellētia eius respectu aliarum virtutum.

Ad primum sic procedit. Videt^o q̄ v̄ginitas nō cōsistat in inte

gritate carnis. Dicit. n. Aug^o i li^o de nuptijs z cōcupiscētia carnis: q̄ v̄ginitas ē in carne corruptibili incorruptōis perpetua meditatio. s; meditatio nō ptinet ad carnē. q̄ v̄ginitas nō cōsistit in carne. ¶ **V**irginitas pudicitia quādā ip̄ortat. s; Aug^o dicit in p̄ de ciui. dei: q̄ pudicitia cōsistit in aīa. q̄ v̄ginitas nō cōsistit i carnis incorruptōe. ¶ **C**arnis integritas v̄ cōsistere in signaculo v̄ginalis pudoris. s; q̄n̄z absq; v̄ginitatē p̄iudicio frangit illud siḡculū. Dicit. n. Aug^o in p̄ de ciui. dī: q̄ illa mēbra p̄nt diuersis casibus vulnerata vim p̄peti: z medici q̄n̄z saluti opitulantes h̄ ibi faciūt qd̄ horret aspectus. Obstetrix etiā v̄ginis cuiusdā integritatē manu velut explorās dū īspicit p̄didit. z subdit. Nō op̄nor quēq; tam stulte s̄ape vt huic p̄isse ali quid existimet etiā de ip̄ius corpis sc̄itate q̄nis mēbz illius itegritate iaz p̄dita. q̄ v̄ginitas nō cōsistit i carnis incorruptōe. ¶ **C**orruptio carnis maxime i semis resolutio ne cōsistit q̄ pōt fieri sine cōcubitu v̄ i dormiendo v̄ etiā vigilādo. sed sine cōcubitu n̄ v̄ p̄di v̄ginitas. Dicit. n. Aug^o i li^o de v̄ginate q̄ v̄ginalis itegritas: z p̄piā cōtinētā ab oī cōcubitu imunitas: angelica portio ē: q̄ v̄ginitas nō cōsistit i carnis incorruptōe. ¶ **S**ed ē qd̄ Aug^o in eodē li^o dicit q̄ v̄ginitas ē cōtinētā q̄ integritas carnis ip̄i creatori aīe z carnis fouet: cōsecrat: seruat. ¶ **R**o dicendū q̄ nomē v̄ginitatis a viroze s̄uptū v̄. z sicut illud d̄r virēs z i suo viroze p̄sistere qd̄ nō est ex sup̄abūdantia calozis adustione exptus: ita etiā v̄ginitas h̄ ip̄ortat q̄ p̄sona cui inest imunitas sit a cōcupie adustione: q̄ eē v̄ i cōsumatōe maxime delectatōis corpalis q̄lis ē venereoz delectatio. ¶ **A**mb^o dicit i li^o: de v̄ginitate q̄ castitas v̄ginalis ē exp̄s cōtagionis integritas. In delectatōe aut̄ venereoz tria ē cōsiderare. Vnū qd̄m qd̄ ē ex parte corporis. s. violatio signaculi v̄ginalis. Aliud aut̄ ē in q̄ cōiungit id qd̄ ē aīe cuz eo qd̄ ē corporis. s. ip̄a resolutio semis delectatōem sensibilē causans. Tertiū aut̄ ē solū ex parte aīe. s. p̄positū pueniēdi ad talem delectatōem. In qb^o trib^o id qd̄ p̄positū ē p̄ accns se h̄z ad moralē actū: q̄ nō cōsiderat p̄ se nisi fm̄ ea q̄ sūt aīe. Scd̄m v̄o mātr se hēt ad actū moralē: nā sensibles passiones sunt materia moraliū actūū. Tertiū v̄o se h̄z for mātr z cōpletive: q̄ rō moraliū i eo quod ē

ratōis cōplef. qz ḡ virginitas dīr p remotio
nē pdicte corruptōis: seqns ē q integritas
mēbzī corpālīs p accns se hēat ad v̄ginitatē
īpā aut imunitas a delectatōe q̄ consistit in
semīnis resolutōe se hēt mālr. īpm aut ppo
sitū ppetuo abstīnēdi a tali delectatōe se hz
formālī r cōpletīue ī v̄ginitate. ¶ Ad p̄mūz
ḡ dō q illa diffīnitio Augustīni tangit qdez
ī recto id qd ē formale ī v̄ginitate: naz p me
ditatōem intelligīf ppositū rōnis. Dīr aut ad
ditur: ppetua: nō sic intelligitur q oporteat
virginē semp actu talē meditatōem habere
sz qz hoc dīr ī pposito gerere: vt ppetuo ī h̄
pseueret. Id hō qd ē māle tangīf ī obliq̄ cuz
dīr: incorruptōis ī carne corruptībili: qd ad
dīf ad on̄dēdū virginitatis diffīcultatē: naz
si caro corrupi nō posset: non esset diffīcile p
petuam incorruptōis meditatōem habere.

¶ Ad scdm dō q pudicitia ē qdē essentialī
ī aīa: mālr aut ī carne. r sīlr v̄ginitas. Un̄
Aug^o dicit ī li. de virginitate: q h̄ virginitas
ī carne feruetur: ac p hoc corpālīs sīr: tñ spi
ritualīs ē quā fouet r seruat cōtinentia pie
tatis. ¶ Ad tertiū dō q sicut dictū ē integri
tas corpālīs membzī per accidens se hēt ad
virginitatē. īnq̄tū. s. per h̄ q ex pposito vo
lūtatis abstīnet q̄s a delectatōe venerea: re
manet itegritas ī m̄bro corpeo. vñ si rīgat
q palīū modū aliq̄ casu mēbzī itegritas cor
rūpatū: non magis p̄iudicat virginitati q̄s si
corrūpatū man^o aut pes. ¶ Ad q̄rtū dō q
delectatio que ē ex semīnis resolutōe duplici
ter potest cōtingere. Uno mō vt pcedat ex
mētīs pposito et sic tollit virginitatē: siue fi
at p cōcubitū siue absq̄ cōcubitū. Facit aut
mētōem Aug^o de cōcubitū: qā huiusmōī re
solutio cōster et nālī ex concubitu cāf. Alio
mō pōt p̄uēire p̄ter ppositū mētī v̄l ī dormi
endo v̄l p violētīā illatā cui mēs n̄ cōstet: q̄s
uis caro delectatōez expīaf: v̄l ēt ex īfirmīta
te nāe: vt p̄z ī his q fluxū semīs patiūt. et sic
n̄ pditur virginitas: qā tal̄ pollutio nō accidit
p īpudicitīā quā v̄ginitas excludit.

Ad secunduz sic pro

cedit. Un̄ q v̄ginitas sit illīcita. Dē. n. qd cō
trariatur p̄cepto legis nāe ē illīcītū. sz sicut
p̄ceptū legī nāe ad seruatōem īndīdīdī ē.
qd tāgītūr Gen. 2. De oī ligno qd ē ī paradi
so comedē: ita ēt p̄ceptū legis nāe ē ad ser
uatōez sp̄cī: qd ponit Gen. p. Crescite et ml̄

triplicamini et replete trā. ḡ sicut peccaret q
abstīnēt ab oī cibo: utpote faciēs d̄ bonum
īndīdīdī: ita etiam peccat q oīo abstīnēt ab
actu gnārōis: utpote faciēs d̄ bonū sp̄cī. ¶ S
Dē illud qd recedit a medio v̄tutīs uidetur
ēē vitiosū. sz v̄ginitas recedit a medio v̄tutīs
ab oībus delectatōib^o venereis abstīnens.
Dicit. n. p̄hs ī 2°. ethicoz. q̄ qui oī volupta
te potit: r q neq̄ ab vna recedit: īntpatūs ē:
q̄ aut oēs fugit: agrestīs ē r īsensībilis. ḡ vir
ginitas ē aliquid vitiosū. ¶ S. Pena nō de
bet nisi vitio. sz apud antiq̄s puniebant h̄z le
ges illi qui sēp celibē vitā ducebāt: vt maxi
mus Valer^o dīc. Et Aug^o dicit q̄ Plato ī
vā religione sacrificasse dīr: vt p̄ ei^o cōtīnētīaz
tanq̄ p̄ctm̄ aboleret. ḡ v̄ginitas ē peccatūz.
¶ Sed d̄ ē q nullū p̄ctm̄ recte cadit sub cō
filio. sz virginitas recte caide sub cōfilio: dīr. n.
.i. ad Cor. 7°. De v̄gīnīb^o aut p̄ceptū dñī nō
hēo. cōfilīū aut dō. ḡ virginitas nō ē aliqd illi
cītū. ¶ R^o dīcēdū q̄ ī humanīs actīb^o illud ē
vitiosū qd est p̄ter rectā rōem. hēt autē h̄ re
cta rō vt hīs q sūt ad finē v̄tālī aliquīs h̄z eā
mēsūrā q̄ congruit finī. Est aut̄ triplex hōīs
bonū: vt dīr ī p̄ ethicoz. Unū qdē qd cōsistit
ī extīorīb^o reb^o: puta diuītijs. Aliud aut̄ qd
cōsistit ī bonīs corpīs. Tertiū aut̄ qd cōsistit
ī bonīs aīe. Inē q̄ etiā bona cōtēplatiue vī
te sūt potiora bonīs vite actīue: vt p̄hs. p̄bat
ī. io. ethicoz. Et dñs dicit Luc. io. Maria
optīmā partē elegit. Quoz bonoz extīorīa
qdē ordīnāf ad ea que sūt corpōis: ea vō q̄
sunt corpōis ad ea que sūt aīe. r v̄lteri^o ea q̄
sūt vite actīue ad ea q̄ sūt vite cōtēplatiue.
p̄tinet aut̄ ad rectitudīnē rōnis: vt aliq̄s v̄tā
tur extīorīb^o bonīs fm̄ eā mēsūrā que cō
petit corpi. r sīlr de alijs. Un̄ si q̄s abstīneat
ab aliq̄bus possīdēdis que al̄ esset bonū pos
sīdere vt cōsulat salutī corpālī v̄l etiā cōtēpla
tīonī v̄tatis: nō esset h̄ vitiosū sz fm̄ rōez re
ctā. Et sīlr si q̄s abstīnēt a delectatōīb^o cor
palīb^o vt liberī^o vacet cōtēplatiōī veritatis:
p̄tinet h̄ ad rectitudīnē rōnis. Ad h̄ aut̄ p̄ia
v̄ginitas ab oī delectatōe venerea abstīnēt:
vt liberī^o diuīne cōtēplatiōī vacet. Dicit. n.
Apl̄s. i. ad Cor. 7°. Mulier īnnupta r virgo
cogitat que domīni sunt vt sit scā r corpore
r spū. Que aut̄ nupta ē cogitat q̄ mundi sūt
r quō placeat viro. Unde relīquit q̄ v̄gi
nitas nō est aliquid vitiosū: sz potius lauda
bile. ¶ Ad p̄mū ḡ dō q̄ p̄ceptum habz rōez

debiti: vt s̄ dictū ē. Dupl̄r aut̄ aliquid ē de-
bitū. Vno° vt impleat̄ ab vno. ⁊ h̄ debitū si
ne pctō p̄teriri nō p̄t. Aliud aut̄ est debitū
iplēdū a multitudine: ⁊ ad tale debitū imple-
dū non tenet̄ qlibet de multitudine. Multa
n̄ sūt multitudini necessaria ad q̄ implēda
vn° nō sufficit: sed implent̄ a multitudine: dū
vn° h̄ ali° illud facit. Preceptū igit̄ legis n̄e
hōi datū de comestioe necesse ē q̄ ab vno
quoq̄ impleat̄. alr. n̄. idiuuū c̄seruari n̄ pos-
set. s̄ p̄ceptū datū de gn̄atōe respicit totam
multitudinē hoīum cui necessariū ē nō solū
q̄ mltiplicet̄ corp̄alr: s̄ et̄ q̄ sp̄ualr p̄ficiat.
⁊ iō sufficēter p̄uidef̄ hūane mltitudini: si q̄
dā cānali gn̄atōi operā dent. qdā vō ab hac
abstīnētes: cōtēplātōi diuinor̄ vacēt ad toti°
humani gn̄is pulchritudinē ⁊ salutē: sicut ēt
i exercitu qdā castra custodiūt: qdam signa
deserūt: qdā gladys decertāt: q̄ tñ oīa debi-
ta sūt multitudini: s̄ p̄ vnū impleri nō p̄t.
Ad sc̄dm dō q̄ ille q̄ abstinet ab oīb° de-
lectatōibns p̄ter rōem rectā q̄i delectatōes
s̄m se abhorrēs: ē insensibilis sicut agricola.
Virgo aut̄ nō abstinet ab oī delectatōe: sed
solū a delectatōe venerea. ⁊ ab hac abstinet
s̄m rōnē rectā vt dictū ē. Mediū aut̄ v̄tutis
nō s̄m cōtītātē s̄ s̄m rōem rectā dēminat:
vt d̄r in 2° ethicoz. Cū de magnanimo d̄r i
4° ethicoz. q̄ est magnitudine extrem°: eo
aut̄ vt oportet mediū. Ad tertiū dō q̄ le-
ges seruit̄ s̄m ea q̄ vt i plurib° accidūt. B̄ aut̄
raperat̄ apud ātīquos vt aliqs amozē veri-
tatis cōtēplāde ab oī delectatōe venerea ab-
stīneret: qd̄ solus Plato legif̄ fecisse. vn̄ nō
sacrificauit q̄i h̄ pctiū reputaret. sed puerse
opinionī ciuū cedēs: vt ibidē Aug° dicit.

Ad tertiū sic proce

dit̄. Cū q̄ v̄ginitas nō sit v̄tus. Nulla. n̄. v̄t°
inest nobis a nā: vt p̄hs dicit in 2° ethicoz. s̄
v̄ginitas inest nob̄ a nā. qlibet. n̄. mor natus
v̄go est. q̄ v̄ginitas nō ē v̄tus. ¶ Quicūq̄
hēt vnā virtutē h̄z oēs vt s̄ bitū est. sed aliq̄
h̄nt alias v̄tutes q̄ non h̄nt v̄ginitatē. al-
oī gn̄ cū sine v̄tute nullus ad regnū celoz pue-
niat: nullus sine v̄ginitate ad ip̄m posset pue-
nire. qd̄ eēt m̄rimoniū dānare. q̄ v̄ginitas
nō ē v̄t° ¶ D̄ is virtus restituit̄ p̄peni-
tētiā. sed v̄ginitas nō reparat̄ p̄pnīaz. Cū
Jero° dicit. Cū cēsa d̄s possit: nō p̄t v̄rgi-
nitatē post ruinā reparare. q̄ v̄t q̄ v̄ginitas

nō sit virtus. ¶ Nulla virtus perdit̄ sine
pctō. s̄ v̄ginitas p̄dit̄ sine pctō. s. p̄ m̄rimo-
niū. q̄ v̄ginitas n̄ ē v̄t°. ¶ V̄ginitas cō-
diuidit̄ viduitatē ⁊ pudicitie diugali. s̄ neu-
trū illoz ponit̄ v̄tus. q̄ v̄ginitas nō est v̄tus
¶ Sed s̄ est qd̄ Amb° dicit i li° d̄ v̄ginitate
Inuitat̄ v̄ginitatē amor vt aliqd̄ d̄ v̄ginita-
te dicam°: ne veluti trāsitū qdā p̄stricta vide-
atur q̄ p̄ncipalis ē virtus. ¶ V̄t dō q̄ sicut s̄
dictū ē: in v̄ginitate est sicut formale ⁊ cō-
pletūū p̄positū p̄petuo abstīnēdi a delecta-
tōe venerea: qd̄ qdē p̄positū laudabile red-
dit̄ ex sine: inq̄tum. s. hoc fit ad vacandū re-
bus diuinis. Materiale aut̄ in v̄ginitate ē
integritas carnis absq̄ oī experimēto vene-
ree delectatōis. Manifestū ē at̄ q̄ vbi ē spe-
cialis materia boni h̄ns sp̄alem excellētiā:
ibi inuenit̄ sp̄alis rō virtutis: sicut p̄s in ma-
gnificētiā q̄ est circa magnos sumptus. ⁊ ex
hoc est sp̄alis v̄t° a liberalitate distincta: que
cōiter se hēt circa oēm pecuniā vsq̄. Hoc
at̄ qd̄ ē cōseruare se imūnē ab experimēto
veneree delectatōis h̄z quādā excellētiā lau-
dis s̄ hoc qd̄ ē c̄seruare se imūnē ab inordi-
natōe veneree voluptatē. ⁊ iō v̄ginitas ē que
dā sp̄alis virtus h̄ns se ad castitatē sicut ma-
gnificētiā ad liberalitatē. ¶ Ad p̄mum q̄ d̄
cendū q̄ hoīes ex sua natiuitate h̄nt id qd̄
est m̄ale. s. integritatē carnis imūnez ab ex-
perimēto venereo: nō tñ h̄nt id qd̄ ē forma-
le i v̄ginitate: vt. s. h̄eant p̄positū suandi h̄i
integritatē p̄p̄t̄ deuz. ⁊ ex h̄ hēt rōez virtutis.
Cū Aug° dicit in li° de v̄ginitate. Nec nos
i v̄ginib° p̄dicam° q̄ v̄gines sūt. sed q̄ deo
dicata pia cōtīnētiā v̄gines sūt. ¶ Ad secū-
dū dicēdū q̄ cōnexio virtutū accipit̄ s̄m il-
lud qd̄ ē formale i virtutib°. i. s̄m caritatē v̄t
s̄m prudētiā vt s̄ bitū ē: nō aut̄ s̄m id qd̄ est
materiale in virtutib°. Nihil. n̄. prohibet ali-
cui virtuoso suppetere m̄m vnus v̄tutis n̄
aut̄ m̄m alteri°. sicut paup̄ h̄z m̄az t̄pantie:
nō aut̄ m̄m magnificētie. ⁊ h̄ modo alicui
habētī alias virtutes deest m̄a v̄ginitatis
s̄. p̄dicta integritas carnis. tñ p̄t id qd̄ est for-
male i v̄ginitate h̄re: vt. s. sit in p̄paratione
mētis p̄dicte integritatis c̄seruāde. p̄positū
si h̄ sibi cōpeteret. sicut paup̄ p̄t i p̄paratiōe
animi h̄re p̄positū magnificos sumpt̄ facien-
dī si sibi cōpeteret. ⁊ s̄ ille qui ē in p̄sperita-
te h̄z i p̄paratiōe aī p̄positū aduersa eq̄nimif̄ to-
lerādi. ⁊ s̄m hac p̄paratiōe aī n̄ p̄t esse aliquis

fit aliquid penale a pctō pmo deriuatū.

Ad tertium sic proce

ditur. **V**idetur qd luxuria que ē circa actus ve-
nereos nō possit eē aliqđ pctm̄. **P**er actum
.n. venereū semē emittit: qđ ē supflūū aliū
ti: vt p̄ p̄phm̄ in li. de gn̄tōe aialium. s̄ in
emissione aliaz supfluitatū nō attēditur ali
quod peccatū: q̄ neq; circa actū venereos p̄t
eē aliqđ pctm̄. **¶** Quilibz pōt licite vti vt
libet eo qđ suū ē. sed i actu venereo hō non
vrit nisi eo qđ suū ē: nisi forte in adulterio v̄
raptu. q̄ i vsu venereo nō pōt eē pctm̄: ita lu-
xuria nō erit pctm̄. **¶** De pctm̄ hēt vitiū
oppositū. s̄ luxurie nullū vitiū v̄ esse opposi-
tū. q̄ luxuria nō est pctm̄. **¶** Sed q̄ cā est
potior suo effectū. s̄ vinū p̄hibet p̄p̄ luxu-
riā fm̄ illud apli ad Eph. 5. **N**olite inebria-
ri vino in quo ē luxuria. q̄ luxuria ē p̄bilita
¶ Sal. 5. enumerat inf̄ opa carnis. **¶** Sed
qd qđo aliqd ē magis necessariū: tanto
magis o; vt circa illud rōis ordo seruet. v̄
per se q̄ns magis ē vitiōsū si ordo rōis p̄ter-
mittit. **¶** Usus at venereoz sicut dictū ē: ē val-
de necessari⁹ ad bonū cōe: qđ ē cōseruatio hu-
mani generis: et iō circa B maxime attendi
o; rōis ordo. et p̄ oīs si qđ circa B fiat p̄terq̄
ordo rōis h;: vitiōsū erit. hoc autē p̄tinet ad
rōez luxurie vt ordinē et modū rōis excedat
et a venerea. et iō absq; dubio luxuria ē pec-
catū. **¶** Ad p̄mū qđ dō q̄ sicut p̄hs i eodē li.
dicit: semē ē supflūū q̄ indiget. **D**icit. n. sup-
flūū ex eo qđ residūū ē operatōis virtutis nu-
tritue: tñ indiget eo ad op̄ virtutis gn̄tiue.
sed alie supfluitates humani corporis sūt q̄-
bus nō indiget: et iō nō refert q̄strcūq; emit-
tat salua decētia ciuit⁹ humani. sed nō ē si-
mile i semis emissionē que talr debz fieri vt
cōueniat fini ad quē eo indiget. **¶** Ad secū-
dū dō q̄ sicut apls dic̄. i. ad Cor. 6. 3. luxuri-
am loq̄ns. **E**mpti estis p̄cio magno: gl̄ifica-
te et portate deū i corpe v̄ro. ex eo qđ aliq̄s
inordinate suo corpe v̄rit p̄ luxuriā: iniuriāz
facit dño q̄ p̄ncipalis dñs ē corpis nr̄i. **¶** Cū et
Aug⁹ dicit i li. de decē chor̄dis. **D**ñs q̄ gub̄-
nat suos suos ad vtilitatē illoz nō suam B
p̄cipit ne p̄ illecebras et illicitas voluptates
corruat tēplū eius qđ eē cepisti. **¶** Ad tertiu
dō qđ oppositū luxurie nō tangit in mltis: eo
qđ hoies magi sunt p̄ni ad delectatōes: et tñ
oppositū vitiū cōtinet sub insensibilitate: et

accidit hoc vitiū i eo q̄ intātū detestat mlti
erū vsū: qđ etiā vxorū debitū nō reddit.

Ad quartum sic pro

cedit. **V**idetur qd luxuria nō sit vitiū capitale.
Luxuria. n. v̄ idē eē imūditie: vt patz p̄ glo.
Eph. 5. sed imūditia ē filia gule: vt p̄ per
Bregl. 31. moral. q̄ luxuria nō ē vitiū capita-
le. **¶** S. **I**sidor⁹ dic̄ in li. de sūmo bono: qđ
sicut p̄ supbiā mētis itur i p̄stitutōem libidi-
nis: ita p̄ humilitatē mētis salua fit castitas
carnis. s̄ rōem capitalis vitiū esse videt qđ
ex alio vitiō oriat. q̄ luxuria nō ē vitiū capi-
tale. **¶** S. **L**uxuria cāt ex desperatōe: fm̄ il-
lud Eph. 4. **Q**ui desperates semetipos tra-
diderūt ipudicitie. s̄ despatio nō ē vitiū ca-
pitale q̄nimo ponit filia accidie: vt s̄ bitum
ē. q̄ mltō min⁹ luxuria ē vitiū capitale. **¶** Sed
dō qđ Bregl. 31. moral. ponit luxuriā inter
vitiā capitalia. **¶** Sed dō qđ sicut ex dictis p̄z
vitiū capitale ē qđ h; finē multū appetibile
ita qđ ei⁹ appetitū hō p̄cedat ad mltā pctā
p̄petrāda. q̄ oia ex illo vitiō tanq̄ ex p̄ncipa-
li oriri dicūt. **S**inis aut luxurie ē delectatio
venereoz q̄ ē maxia. **¶** Cū huiusmōi delecta-
tio ē maxime appetibilis fm̄ appetitū sensi-
tiū: tū p̄p̄ vehemētiā delectatōis: tū etiam
p̄p̄ cōnālitatē huiusmōi cōcupie. **¶** Cū manife-
stū ē qđ luxuria ē vitiū capitale. **¶** Ad p̄mū
qđ dō dō qđ imūditia s̄ qđsdā q̄ ponit filia
gule ē qđsdā imūditia corporalis: vt s̄ dictum
ē. et sic obiectio nō ē ad p̄positū. **¶** Si v̄o acci-
piat p̄ imūditia luxurie: sic dicēdum qđ ex
gula cāt māl̄ inq̄tuz. s. gula mīstrat mā in
corporalē luxurie: nō at fm̄ rōnē cāe finalis
fm̄ quā potissime attēdit origo alioz vitiōz
ex vitis capitalibus. **¶** Ad secūduz dō qđ si-
cut s̄ dictū ē cū d̄ inani gl̄ia ageret: supbia
ponit cōis m̄ oīum pctōz. et iō etiā vitiā ca-
pitalia ex supbia oriūt. **¶** Ad tertiu dicēdū
qđ a delectatōibus luxurie p̄cipue aliq̄ absti-
nēt p̄p̄ spem future gl̄ie: quā despatio sub-
trahit. et iō cāt luxuriāz sicut remouens p̄bi-
bens non sicut per se cā: qđ regri v̄ ad vitiā
capitalia.

Ad quintum sic pro

cedit. **¶** Cū qđ icōueniēter dicāt eē filie luxu-
rie: cecitas mētis: in cōsideratio: cōcipitatio:
icōstātia: amor sui: odiū dī: affect⁹ p̄ni sc̄li:
bonoz uel desperatio futuri: quia cecitas

mentis et incōsideratio et precipitatio p̄tinent ad imprudētiā que iuenit in oī pctō: sic et prudentia i oī v̄tute. ḡ nō debēt poni sp̄ales filie luxurie. **P̄.** Cōstātia ponit ps fortitudinis: vt s̄ bitū ē. s̄ luxuria nō opponit fortitudini s̄ t̄pantie. ḡ incōstātia nō ē filia luxurie. **P̄.** Amor sui vsq; ad cōtēptū dī: ē p̄ncipiū oīs pctī: vt p̄ Aug. i. 4. de ciui. dei. non ḡ d̄z poni filia luxurie. **P̄.** Fido ponit q̄ tuor. s. turpiloga: scurrilia: ludicra: stultiloga. ḡ p̄dicta enumeratio v̄t eē sup̄flua. **S̄** ē auctoritas Regl. xi. moral. **P̄.** dō q̄ qñ inferiores potētie vehemēter afficiuntur ad sua oba: cōsequēs ē q̄ superiores vires impediunt et deordinēt in suis actibus. Per vitium aut luxurie maxime appetitus inferior. s. concupiscibilis vehemēter intēdit suo obiecto. s. delectabili pp̄t vehemētiā passionis et delectatōis. et iō cōsequēs ē q̄ p̄ luxuriā maxime superiores vires deordinēt. s. ratio et voluntas. Sūt aut rōnis quatuor actus i agendis. **P̄** q̄dem simplex itelligētia q̄ apprehēdit aliq̄ finē vt bonū. et h̄ actus impedit p̄ luxuriā s̄m illud Daniel 13. Spēs decipit te et concupia subuertit cor tuū. et q̄tū ad h̄ ponit cecitas mētis. **S̄cōs** act⁹ ē consiliū de his q̄ sunt agenda pp̄t finē. et h̄ etiā ipedit p̄ concupiscētiā luxurie. **Un̄** Terenti⁹ dicit i eunuchologoāns de amore libidinoso. Que res i se n̄z consiliū n̄z modū vllū hēt: eā consilio regere nō potes. et q̄tū ad h̄ ponit precipitatio q̄ impōtat subtractōem consilij: vt s̄ bitū est. **Terti⁹** aut act⁹ ē iudiciū de agēdis. et h̄c etiā ipeditur p̄ luxuriā. **D̄f. n. Daniel. 13.** de senibus luxuriosis. Auertēt sensū suū vt nō recordaretur iudiciorū iustorū. et q̄tū ad h̄ ponit incōsideratio. **Quartus** aut act⁹ ē p̄ceptū rōnis de agēdo: q̄ etiā impedit p̄ luxuriā: in q̄tūz .s. hō impedit ex impetu concupiscētie ne exequat id qd̄ decreuit eē faciēdū. **Un̄** Terenti⁹ dicit in eunuchologo de qdā q̄ dicebat se recessuruz ab amica. hec v̄ba vna falsa lachrymula restringet. **Ex** pte aut voluntatis cōsequit duplex actus inordinatus: q̄ vn⁹ ē appetitus finis. et q̄tū ad h̄ ponit amor sui q̄tuz. s. ad delectatōem quā iordiate appetit: et p̄ oppositū ponit odiū dei: in q̄tū. s. p̄hibet delectatōem concupitā. **Ali⁹** aut ē appetit⁹ eorū q̄ sunt ad finē et q̄tū ad h̄ ponit affect⁹ p̄ntis seculi i. q̄. s. aliq; vult frui voluptate: et p̄ oppositūz ponit desp̄atio futuri seculi: q̄ dū nimis de

tinet carnalib⁹ delectatōib⁹: nō curat puenire ad sp̄iales: s̄ fastidit. **Ad** p̄mū ḡ dō q̄ sicut phs dicit i 6. ethicoz: in p̄tiantia maxime corūpit prudētiā. et iō vitia opposita p̄tiantie maxime oriūt ex luxuria q̄ ē p̄cipua intēperatiō sp̄s. **Ad** secūdū dicit dū q̄ cōstātia in arduis et terribilib⁹ ponit ps fortitudinis: s̄ cōstātia h̄re in abstinēdo a delectabilibus p̄tinet ad cōtētiā q̄ ponit ps t̄pantie: sicut s̄ dictū ē. et iō incōstātia que ei opponit ponit filia luxurie: et tñ etiā p̄ma incōstātia ex luxuria cāf in q̄tū emollit cor: hōis et esse minatū reddit: s̄m illud **Q̄sec. 4.** Fornicatio et vinū et ebrietas auferunt cor. **Et** Uegētius dicit in li. de re militari: q̄ min⁹ mortē metuit q̄ minus delictiaz nouerit i vita: nec o; sicut sepe dicitū ē q̄ filie vitij capitalis cuz eo in mā ueniāt. **Ad** tertiu; dō q̄ amor sui q̄tū ad quecūq; bona q̄ sibi aliq; appetit ē eōe p̄ncipiū pctōz. sed q̄tū ad h̄ p̄ alit q̄s appetit sibi delectabilia carnis: pōit amor sui filia luxurie. **Ad** q̄rtū dō q̄ illa q̄ fido ruz ponit: sūt qdā inordinati act⁹ exteriores et p̄cipue ad delectatōem p̄tinentes: in qua ē aliquid inordinatū q̄drupl. **Uno.** pp̄t materia. et sic ponit turpiloga: q̄. n. ex abūdātia cordis os loq̄: vt d̄ **Mat. 12.** luxuriosi quoz ē cor turpib⁹ delectatōib⁹ plenum et concupiscētis: de facili ad turpia verba p̄rūpūt. **2.** ex parte cāe: q̄. n. luxuria incōsideratōez et precipitatōez cāt: cōsequēs ē q̄ faciat p̄rūperē in verba leuiter et incōsiderate dicta q̄ dicit scurrilia. **3.** q̄tū ad finē: q̄. n. luxuriosus delectatōem q̄rit et verba sua ad delectatōez ordinat. et sic p̄rūpit i verba ludicra. **4.** q̄tū ad sn̄iaz v̄boz quā p̄uertit luxuria pp̄t cecitatē mētis quā cāt. et sic p̄rūpit in stultiloga: vt pote cū suis v̄bis p̄fert delectatōes quas appetit q̄buscūq; alijs rebus.

Unde d̄side

Q̄rādus ē de luxurie p̄tibus. **Et** circa h̄ querit̄ duodecī p̄ de diuisione p̄tū luxurie. **1.** vtrū fornicatio simplex sit pctū mortale. **2.** vtrū sit maximū pctōz. **3.** vtrū in tactib⁹ et osculis et alijs h̄i illecebriis cōsistat pctū mortale. **4.** vtrū nocturna pollutio sit pctū. **5.** de stupro. **6.** de raptu. **7.** de raptu. **8.** de adulterio. **9.** de incestu. **10.** de sacrilegio. **11.** de peccato contra naturam.

12. de ordine grauitatis i pdictis spibus.

Ad primum sic pro

cedit. Uides qd iconuenieter assignetur sex spes luxurie. s. fornicatio simplex: adfueriu: icell: stupr: rapt: et vitia 3 nam. Diuerfitas .n. materie no diuerficat spem. sed pdicta diuisio sumit fm materie diuerfitate put. s. aliqs comisceat coniugate: et vgin: vel alterius aditiois mulieri. qd videt qd p b spes luxurie no diuerficet. S. Spes vitii vnus non videtur diuerficari p ea qd pertinent ad aliud vitii. s. adulteriu no differt a simplici fornicatoe nisi in h qd aliqs accedit ad ea qd e alterius. et sic iniusticia comittit. qd videt qd adulteriu no d3 poni spes luxurie. S. Sic contingit qd aliqs comisceat mulieri qd e alteri viro p mrimoniū obligata: ita etiā cōtingit qd aliquis comisceat mulieri qd e obligata deo p votū. sicut qd adulteriu ponit spes luxurie: ita etiā sacrilegiū spes luxurie ponit d3. S. Ille qd e mrimonio imctus no solū peccat si ad alia mulierē accedit: sed etiā si sua coniuge foridate utat. sed h pctm sub luxuria contine tur. qd debet in spes luxurie cōputari. S. Apl. 2. ad Cor. 12. dicit. Ne itez cuz venero humiliet me ds apud vos: et lugeā mltos ex his qd an peccauerūt et no egerūt pñiam sup imunditia et fornicatoe et ipudicitia quā geserūt. qd videt qd etiā imunditia et ipudicitia debet poni spes luxurie sicut et fornicatio. S. Diuisio h diuidit diuidētib. s. luxuria diuidit pdictis: d3. n. Gal. 5. Manifesta sūt opa carnis: qd sūt fornicatio imunditia: ipudicitia: luxuria. qd videt qd iconuenieter fornicatio ponat spes luxurie. Sed est qd pdicta diuisio ponit i decret. 36. q. 1. B. dicit qd sicut dicitur e pctm luxurie consistit in h qd aliqs no fm recta rōez delectatoe venerea utit. qd qd e d3tingit duplr. Vno fm materia in qd huiusmodi delectatoem querit. Alio fm qd mā debita existere no obseruatur alie debite d3itōes. et qd circūstātia in qd tū huiusmodi no dat spem actui morali. sed eius spes sumit ab obiecto qd e mā actus. id oportuit spes luxurie assignari ex parte materie vl obiecti: qd qd e pot no uenire rōni recte duplr. Vno qd h trepugnātia ad finē venerei actus. et sic in quātū impedit gnatio plis e vitii 3 nāz: qd e i oī actu venereo ex quo gnatio seg no pot. In qd tū at ipedit de

bita educatio et promotio plis nate: e fornicatio sca simplex qd e soluti cū soluta. Alio mā i quā exercet actus veneris pot ee no ueniēs rōi recte p cōpatōem ad alios hoies: et h duplr. p qd e ex pre ipi femie cui aliqs comisceat: qd ei debet honor no seruat. et sic e incestus qd consistit i abusu mulieris cōsanguinitate vel afinitate iūctay. 2o ex pre eius in cui ptate e femia: qd si e i ptate viri e adulteriu. si at e in ptate prīs e stuprū si no inferat violētia. raptus at si inferat. Diuerficat at iste spes magis ex parte femine qd viri. qd in actu venereo femina se h3 sicut patiens et p modū matie. vir at p modū agētis. dicitur e aut qd pdictae spes fm differētia matie assignat. Ad pñm qd dō qd pdicta diuerfitas matie h3 annexā diuerfitatē formale obi qd accipit fm diuersos modos repugnātie ad rōem rectā vt dicitur e. Ad secūdu dō qd nihil phibet in eodem actu diuersoz vitioz deformitates occurrere vt dicitur e. et h mō adulteriu continet sub luxuria et sub iniusticia: nec d3formitas iusticie oīno pacis se h3 ad luxuriam. Quidā .n. luxuria gūior qd intātū occupāz sequitur qd etiā i iniusticia ducat. Ad tertiu dō qd mulier vniēs cōtinētia qdā spūale mrimoniū facit cū deo: sacrilegiū qd comittit i violatōe tal mulieris e qdā adulteriu spūale. et sicut alij modi sacrilegiy reducūt ad alias spes luxurie. Ad quartū dō qd pctm cōiugati cuz sua vxore no e h3 indebitā māz s3 fm alias circūstārias qd no cōstituūt spem moral actus vt dicitur e. Ad qntū dō qd sicut glosa dicit ibidē: imunditia ponit p luxuria 3 nām. ipudicitia at e qd fit cū liberis a viro. vñ vñ ad stuprū pertinere. vl etiā pot dici qd ipudicitia pertinet ad quosdā actus circūstātes actū venereū sicut sūt oscula: tactus: et alia huiusmodi. Ad sextū dō qd luxuria sumit ibidē p quacunqz supfluitate vt glo. ibidē dicit.

Ad secunduz sic pro

cedit. Uides qd fornicatio simplex no sit peccatū mortale. Ea .n. qd fil cōnumeratur videtur ee vni rōnis. s3 fornicatio cōnumeratur qbusdā qd n sūt pctā mortalia. D3. n. Actus 15. Abstineatis vos ab imolati simlacroz et sanguine et suffocato et fornicatoe. illoz autē vñs no e pctm mortale s3 illd. i. ad Thimo. 4. Nihil reyciedū e qd cū grarum actione percipit. qd fornicatio non est pctm mortale.

... de ordine grauitatis i pdictis spibus. ...

voluntate diuina que e prima et summa regula. et
 id quod homo facit ex voluntate dei eius precepto obe
 diens non est in rationem rectam: quoniam videtur esse contra
 eodem ordinem rationis. sicut etiam non est in natura quod
 miraculose sit virtute diuina: quoniam sit contra
 eodem cursu nature: et id sicut Abraham non pecca
 uit filium innocente volendo occidere propter hoc quod
 obedivit deo: quoniam hoc secundum se consideratur sit
 contra rectitudinem rationis humane: ita etiam
 nec non peccauit fornicando ex precepto diuini
 non nec talis occubitus prope fornicatio dicitur dici:
 quoniam fornicatio noiet referendo ad cursum
 eodem. **¶** In Augustinus dicitur in Iohannis. Quod dicitur aliqd in mo
 re aut pactu quilibet iubet. et si non quod ibi factu
 est faciendum est. et postea subdit. Sic. n. in po
 testate societatis humane maior pars mi
 nori ad obediendum proponit: ita dicitur omnibus. **¶** Ad
 tertium dicitur quod Abraham et Jacob ad ancillas ac
 cesserunt non quod fornicario occubitu ut infra pa
 tebit cum de matrimonio ageat. Iuda autem non est
 necessarius a peccato excusare quod etiam auctor
 fuit venditoris Joseph. **¶** Ad quartum dicitur quod
 fornicatio simplex dicitur dilectio primi contra
 ad hoc quod repugnat bono plis nasciture: ut omni
 bus. dicitur. f. dat opera generationi non hoc quod uenit
 plis nasciture. **¶** Ad quintum dicitur quod per opera pietatis
 illi quod lubricum carnis patitur liberat a peccati
 one eterna in quantum per huiusmodi opera disponit ad
 hoc quod gratia consequatur per quam peniteat. et in quibus
 tui per huiusmodi opera satisfacit de lubrico carnis
 dimisso. **¶** Ad sextum dicitur quod si in lubrico carnis peue
 rit ipse ad mortem per pietatis opera
 liberat. **¶** Ad septimum dicitur quod ex uno occubitu potest
 unum bonum plis nasciture et id inordinatum occubitus quod ipse
 vit bonum plis nasciture ex ipso genere actus est
 peccatum mortale. et non solum ex inordinato occupi
 sentie. **¶** Ex una autem comestione non impedit bo
 num totius vite unius hominis: et id ille actus ex suo
 genere non est peccatum mortale: ceterum tamen si quis sci
 enter cibum comedet quod tota conditio vite eius
 imutaret: sic patet de Adama: nec tamen fornicatio est
 minimum peccatorum quod sub luxuria continetur: minus
 non est occubitus cum uxore qui fit ex libidine.

Ad tertium sic proce

dicitur. **¶** Videtur quod fornicatio sit grauissimum peccatum.
¶ Tunc videtur peccatum grauius quanto ex maiore
 libidine procedit. sed maxima libido est in fornicati
 one: dicitur enim in glo. i. ad Cor. 7. quod ardor libi
 dinis in luxuria est maximus. **¶** Sed videtur quod fornicatio
 sit grauissimum peccatum. **¶** Tunc dicitur aliquis ma

gis peccat: quanto in re sibi magis coniuncta deli
 quit: sicut grauius peccat qui peccat patrem quam qui
 peccat extraneum. sed sicut dicitur in i. ad Cor. 6. quod for
 nicat: in corpus suum peccat: quod est homini diuinitis
 simum. **¶** Sed videtur quod fornicatio sit grauissimum peccatum
¶ Sed quanto aliquod bonum est maius: tanto pec
 catum quod id committit videtur esse grauius. sed peccatum
 fornicationis videtur esse in bonum totius humane ge
 neris ut patet ex predictis. est etiam in christum secundum illud
 i. ad Cor. 6. Tollens membra christi: faciam membra
 meretricis. **¶** Sed fornicatio est grauissimum peccatum.
¶ Sed est quod Gregorius dicit quod peccata carnalia
 sunt minoris culpe quam peccata spiritualia. **¶** Sed dicitur
 quod grauitas alicuius peccati potest attendi dupliciter.
 vno modo secundum se. alio modo secundum accidens. **¶** Secundum se quod dicitur
 attendit grauitas peccati ex ratione sue spei quam considera
 tur secundum bonum cui peccatum opponitur. **¶** Fornicatio
 autem est in bonum hominis nascituri. et id est grauius pec
 catum secundum speciem suam peccatis que sunt in bona extio
 ra: sicut est furtum et alia huiusmodi. **¶** Minus est
 autem peccatum quod sunt directe in deum. et peccatum quod est in vi
 ta hominis iam nati: sicut est homicidium. **¶** Ad pri
 mum ergo dicendum quod libido quam aggrauat peccatum est quod
 consistit in inclinatione voluntatis. **¶** Libido autem quod est
 in appetitu sensitiuo diminuit peccatum: quod quanto
 aliis ex maiori passione impulsus peccat: tan
 to leuius est peccatum. et huiusmodi libido in fornicatione
 est maxima. **¶** Et idem est quod Augustinus dicit in libro de agone
 christiano. quod inter omnia christianorum certamina durio
 ra sunt plura castitatis: ubi est quotidiana pugna et
 rara victoria. **¶** Et Iherosolymus dicit in libro de summo bo
 no. quod magis per carnis luxuriam humane generis
 subdit diabolo quam per aliqd aliud: quod si difficultas
 us est vincere vehementia huiusmodi passionis.
¶ Ad secundum dicendum quod ille qui fornicat dicitur
 peccare in corpus suum non solum quia fornicatio
 nis delectatio consumitur in carne quod etiam in gula
 accidit. sed etiam quia in bonum proprium corporis agit quod
 fornicat: in quantum. si debite resoluit illud et in
 gnat et alii dimiserit: nec tamen propter hoc sequitur quod for
 nicatio sit grauissimum peccatum: quia ratio in homine
 preualet corpori: unde si sit peccatum magis repugnans
 rationi: grauius erit. **¶** Ad tertium dicitur quod peccatum
 fornicationis est in bonum spei humane in quantum
 impedit generationem singularem unius hominis na
 scituri: magis enim perungit ad rationem spei quam actu
 iam participat speciem: quod est potentia boni. et secundum hoc
 etiam homicidium est grauius quam fornicatio et omnes
 luxurie spei: tanquam magis bono spei humane
 repugnans: bonum etiam diuini est maius bono spei
 humane. et idem etiam peccatum quod sunt in deum sunt maiora

nec fornicatio ē directe pctm̄ i deū q̄i forni-
cator dei offensas itēdat: s; ex oīti: sic ⁊ oīa
pctā mortalia: sicut. n. mēbra corporis nri s̄
mēbra xpi: ita etiā ⁊ spūs nri ē vnū cū xpo: s; id. i. ad Cor. 6. Qui adhbēt deo vn̄ spūs est.
vñ etiā pctā spūalia sunt magis contra xpm̄
q̄ fornicatio.

Ad quartum sic pro

cedit. **V**idēt q̄ in tactib⁹ ⁊ osculis nō confi-
stat pctm̄ mortale. **A**pl̄s. n. ad Eph. 5. dicit
Fornicatio aut ⁊ oīs imunditia aut auari-
cia nec noīef i vob sicut decet scōs. **S**ubdit
āt. aut turpitud. glo. vt i osculis ⁊ amplexi-
bus: aut stultiloquiū vt blāda vba aut scur-
rilitas q̄ a stult. curialitas dī. i. iocularitas:
postea āt subdit. **D**oc. n. scitote itelligentes
q̄ oīs fornicator: aut imūdu: aut auar⁹ qd
ē idoloꝝ fuit nō hz hereditatē in reḡ xpi ⁊
dei: vbi nō replicat de turpitudine. sic nec d
stultilogo aut scurrilitate. q̄ ista n̄ sunt pctā
mortalia. **S** Fornicatio dī eē pctm̄ mor-
tale ex h̄ q̄ p cā iped it̄ bc nū plis gnāde ⁊
educāde. s; ad h̄ nihil operāf oscula ⁊ tact⁹
siue amplexus. q̄ i bis nō atigit pctm̄ morta-
le. **S** Illa que fm̄ se sūt pctā mortalia nū
q̄ pnt bñ fieri. s; oscula ⁊ tact⁹ ⁊ huiusmodi
pnt qnq; fieri absq; pctō. q̄ nō sūt fm̄ se pec-
cata mortalia. **S** 3. **D**in⁹ ē aspect⁹ libi-
dinofus q̄ tact⁹ amplexus v̄ osculū. s; aspe-
ctus libidinofus ē pctm̄ mortale: fm̄ illud
Matth. 5. Qui viderit mulierē ad occupatē
dū eā. iā mechat⁹ ē in corde suo. q̄ mlto ma-
gis osculū libidinofū ⁊ alia h̄ mōi sunt pctā
mortalia. **S** **C**yp̄an⁹ ad Pōponeū de vgi-
nitate dicit. **C**erte ipe ocubit⁹: ipe aplexus: ip-
sa ofabulatio. ⁊ osculatio. ⁊ siac etiū duozū
turpis ⁊ feda dormitio q̄tū dedecoris ⁊ cri-
minis sit ofitēf. q̄ p̄dicta hō fit reus crimi-
nis. i. pcti mortalis. **S** **R** dō q̄ aliqd dī eē
pctm̄ mortale duplr. **U**no⁹ fm̄ spēm suā: ⁊
h̄ mō osculū aplexus v̄ tact⁹: fm̄ suā rōem
nō noīant pctm̄ mortale: possunt. n. h̄ absq;
libidine fieri: v̄ ppter ofuetudinē p̄fie vel
p̄f aliquā necessitatē aut rōnabilē causaz
Aliō⁹ dicit aliqd eē pctm̄ mortale ex sua cā
sicut ille q̄ dat elynā vt aliquem inducat ad
heresim: mortāl̄ peccat p̄f itēdōem corru-
ptā. **D**ictū ē autē q̄ ofensus i delectatōem
pcti mortalis ē pctm̄ mortale. ⁊ nō solū con-
sensus i actū. ⁊ iō cū fornicatio sit peccatū

mortale. ⁊ multo magi alie luxurie spēs: con-
sequēs ē q̄ ofensus i delectatōe: talis pcti
fit pctm̄ mortale. ⁊ nō solū ofensus i actū. ⁊
iō cū oscula ⁊ aplex⁹ h̄ mōi: p̄f delectatio
nē huiusmōi fiāt: ofeāns ē q̄ sint pctā mor-
talia: ⁊ sic solū dicit libidinofa. vñ h̄ modi
fm̄ q̄ libidinofa sūt: sunt peccata mortalia.
Ad p̄mum q̄ dō q̄ apl̄s iō nō resumit illa
tria qz nō hnt nomē pcti nisi fm̄ q̄ ordināf
ad p̄cedētia **A**d secūdū dicit dū q̄ oscula
⁊ tact⁹ q̄uis fm̄ se n̄ ipediāt bonū plis hūa-
ne: p̄cedūt tñ ex libidine q̄ ē radix huiusmōi
impedimēti. ⁊ ex h̄ hnt rōem pcti mortalis.
Ad tertiū dō q̄ rō illa cludit q̄ h̄ modi
nō sunt pctā fm̄ suā spēm.

Ad quintum sic pro

cedit. **V**idēt q̄ nocturna pollutio fit pctm̄
Meritū. n. et demeritū hnt fieri circa idē. s;
dormiēs pōt mereri: sicut p̄ de Pa omone
q̄ dormiēs a dño donū sapiētie ipetravit: vt
dī. 3. **R**e. 3. ⁊. 2. palipo. p̄. q̄ in dormiēdo pōt
aligs demereri. ⁊ ita v̄ q̄ nocturna pollu-
tio fit pctm̄. **S** **Q**uicūq; hz vsū rōnis: pōt
peccare. s; i dormiēdo aligs hz vsū rōnis: qz
frequēter aligs in somnis rōinat ⁊ p̄legit
vnū alteri. ofentiēs vel dissentiēs. q̄ in dor-
miēdo pōt aligs peccare: ⁊ ita ppter sōnum
nocturna pollutio nō ipedit qn fit pctm̄: cū
ex genere act⁹ fit pctm̄. **S** **F**rustra icrepat
et istrui⁹ q̄ n̄ pōt vti v̄ agē h̄ rōez v̄ rōem
s; hō i somnis istrui⁹ a deo et icrepat fm̄ il-
lud Job. 33. **P**er somniū i vishōe nocturna
qn̄ sopoz solet occupare hoīes. tunc apit au-
res viroz: et erudiēs eos istrui⁹ disciplina. q̄
in somnis pōt aligs agere fm̄ rōnez v̄ rō-
nē qd est bñ agere v̄ peccare. et sic v̄ q̄ no-
cturna pollutio fit pctm̄. **S** **S** 3. **Q**d Aug⁹
dicit. i. 2. sup̄ Hen. ad l̄f. 3. **I**psa lantasia q̄ fit i
cogitatōe fermocionātis: cū exp̄sa fuerit in
visione somniātis vt inter illā et verā diūcti-
onē corpoz nō discernat ofinue mouet ca-
ro. ⁊ seq̄ qd eū motū sequi solet: et cū h̄ tā
sine pctō fiat q̄ cū pctō a vigilātib⁹ dī q̄ vt
diceref sine dubio cogitatu⁹ ē. **S** **R** dō q̄
nocturna pollutio duplr pōt considerari.
Uno mō fm̄ se. et h̄ mō nō hz rōem pcti: dē
.n. pctm̄ dependet ex iudicio rōis. qz etiā
p̄m⁹ mot⁹ sensualitatis nō hz q̄ fit pctm̄ nisi
in q̄tū iudicio rōis rep̄mī pōt: et iō sublatō
iudicio rōnis tollit rō pcti. in dormiēdo

aut rō nō hz libez iudiciū. **N**ullus. n. ē doz
miēs q nō intēdat aliqbus silitudinib' fātal
matū velut reb' ipis: vt pz ex his q i pmo di
cia sūt. r iō id qd agit hō dormiēs q nō hēt
libez iudiciū rōnis nō iputat ei ad culpā: sic
nec illud qd agit furiosus aut amens. Alio
pōt cōsiderari nocturna pollutio p cōparati
onē ad suā cām: q pōt esse triplex. **U**na qdē
corporalis: cū. n. humor seminalis supabun
dat i corpore: vl' cū facta ē humor' resolutō
vl' p nimia calefactōez corpis: vl' p quācūqz
aliā cōmotōem somniat dormiens ea q pri
nēt ad expulsione huiusmodi humoris abun
dantis vl' resoluti. sicut etiā cōtingit qū natu
ra grauat ex aliq' alia supfluitate: ita q qūz
formā in imaginatōe fantasinata ptenētia
ad emissione taliū supfluitatum: si igit' supā
bundātia talis humoris sit ex cā culpabili:
puta cū est ex supfluitate cibi vl' pot': tunc
nocturna pollutio hēt rōem culpe ex sua cā
si at supabundantia ul' resolutio talis hūoris
nō sit ex aliq' cā culpabili: tūc nocturna pol
lutio nō ē culpabilis: nec i se: nec in sua cā.
Alia vō cā nocturne pollutōis pōt eē aīalis
iterior: puta cū ex cogitatōe pcedēti cōtingit
aliquē dormiētē pollui. **C**ogitatio aut q i vi
gilia pcessit qūz ē pure speculatiua: puta cū
aligs cā disputatōis cogitat de pctis carna
lib'. qūz aut ē cū aliq' affectōe: vl' cupiscē
tie vl' horrois. **C**ōtingit aut magis pollutio
nocturna ex cogitatōe carnaliū vitioz que
sūt cū cupiscētia taliū delectatōum: qz ex
B remanet qdā vestigiū r inclinatio i aia:
ita q dormiēs facilius iducit i sua imagina
tōe ad affectiūdū actib' ex quibus seq' pol
lutio: sicut B phs dicit i p ethicoz. q inq̄tum
paulatiz p̄trāseūt quidā mor' a vigilātibz
ad dormiētēs: meliora sūt fātasmata studio
soz qz q̄rilibz. **E**t Aug' dic. 12. sup Ben. ad lit
terā: q p̄p bonā aīe affectōez qdā ei' mēta
etiā i sōnis clarēt. r sic pz q nocturna pollu
tio hēt rōez culpe ex parte sue cāe. **Q**ūz tū
cōtingit q ex pcedēti cogitatōe carnaliū actu
uz etiā speculatiua: vel si fit cū horrore: seq'
i sōnis pollutio. r tūc nō hz rōez culpe: nec
i se: nec i sua cā. **T**ertia vō cā ē spūalis extri
seca. puta cū ex opatōe demonis cōmouent
fantasinata dormiētis in ordine ad talē effe
ctū. r B qdē qūz ē cū peccato pcedēti. s.
negligētia p̄pandise d demonis illusiones.
vñ r in sero cātā. **P**ostēqz n̄m comprime

ne polluat'ur corpora. qūz vō ē absq' ol' cui
pa hoīs ex sola negtia demonis. **S**icut i col
latōibus patrū legif' de quodā q semp i die
bus festiuis pollutōem nocturnā patiebat
hoc diabolo pcurāte vt ipediret a sacra cōi
one. **S**ic igit' pz q nocturna pollutio nunqz
est pctū. s. qūz ē sequela peccati pcedētis.
Ad p̄mū q dō q Salomō nō meruit in
dormiēdo sapiam a deo. s. fuit signū pcedē
tis desiderij: p̄p qd dē talis petitio deo pla
cuisset: vt Aug' dic. 12. sup Ben. ad literam.
Ad scdm vō q fm q vires sensitiue iteri
ores magis vl' minus opprimunt a sōno p̄p
vaporis turbulētia vl' puritate: s. hoc vius
rōnis magis vl' minus ipedit i dormiēdo: s.
tū q̄tū ad aliqd ipedit vt nō possit oīno libe
rū iudiciū hēre. vt i p̄ma pte dictū est. r iō n̄
iputat ei ad culpā qd tūc agit. **A**d ter
tiū dō q apprehēsiō rōnis nō ita impeditur
a sōno sicut eius iudiciū qd p̄fici p cōuersi
onē ad sensibilia que sūt p̄ma p̄ncipia cogni
tionis humane. r iō nihil p̄hibet hoīem s.
rōem apprehēdē aliqd de nouo i dormien
do vl' ex ipis reliquis pcedētū cogitatōz
r fantasmatibus oblati: vl' etiā ex reuelatio
ne diuina: aut imissione augeli boni vl' mali
Ad sextum sic proce
dit. **V**idēt q stuprū nō debeat poni vna spe
cies luxurie. **S**tuprū. n. iporat illicitā virgi
nū defloratōem: vt hī i decretis. 36. q. i. s. B
pōt eē soluti cū soluta qd p̄tinet ad fornicā
tōem. **S**tuprū nō d̄z poni spēs luxurie a for
nicatōe distincta. **P**. Amb' dicit in li' de
p̄riarchis. **N**emo sibi blandiat de legib' ho
minū: oē stupz adulteriū est. sed specierū ex
opposito diuersaz vna nō cōtinet sub alia.
cū q adulteriūz ponat spēs luxurie: vl' q stu
prū spēs luxurie poni nō d̄beat. **P**. **I**nfer
re alicui iniuriā vidēt magis ad iniusticiāz
q̄ ad luxuriā pertinē. s. ille q stuprūz cōmit
tit iniuriā fac' alteri. s. p̄i puelle quā corū
pit qui pōt ad aīum suū iniuriā reuocare: r
agē actōe iniuriāz d̄ stupratorē. **S**tuprū nō
d̄z poni spēs luxurie. **S**. **S**z ē q stuprū pro
p̄e cōstitit i actu venereo q virgo deflorat. cū
igit' luxuria p̄prie sit circa venerea: vl' q stu
prum sit spēs luxurie. **B**. **D**ō q vbi circa
māz alicuius vity occurrit aliqua spālis de
formitas: ibi d̄z poni def̄minata spēs illius
vity. luxuria aut ē pctū circa venerea ex̄p̄s

vt s̄ dictū est. In virgine at̄ sub custodia pa-
tris existente quedam deformitas sp̄alis oc-
currit si corrupat̄. tū ex parte puelle que ex
h̄ q̄ violat nulla pactōe iugali p̄cedente im-
pedit a legitimo m̄rimonio cōsequēdo. et po-
nit̄ ī via meretriciādi a q̄ r̄trahēbat ne signa-
culū virginitat̄is amittēt. tū etiā ex parte pa-
tris: q̄ de ei⁹ custodia sollicitudinē gerit s̄m
id̄ Eccl. 42. **S**up filiā luxuriosā cōfirma cu-
stodiā: ne quādo faciet te in opprobriū veni-
re inimicis. et iō manifestū ē q̄ stuprū quod
ip̄ortat illicitā v̄ginū defloratōem sub cura
parētū existētū: est def̄minata luxurie sp̄s.
Ad p̄mū ḡ dō q̄ quīs h̄go sit soluta a vi-
culo m̄rimony: non tamen est soluta a p̄ris
pt̄ate. habet etiā sp̄ale ip̄edimētū fornicarij
cōcubitus virginitat̄ signū: qd̄ nō d̄z nisi p̄
matrimonij auferri. vñ stuprū nō ē fornicati-
o simplex: s̄ cōcubitus qui sit cū meretrici-
bus. i. mulierib⁹ iā corrup̄t: vt p̄z p̄ glo. 2. ad
Cor. 13. sup̄ illud: qui nō egerūt penitētias
sup̄ inūditia et fornicatōe. 2c. **A**d secun-
dū dō q̄ **A**mb⁹ ibi alr̄ accipit stuprū put-
at̄. cōiter accipit p̄ oī pctō luxurie. vñ stuprū
ibi noiat cōcubitū viri iugati cū q̄cūq̄ alia
muliere p̄ter vxorē: qd̄ p̄z ex h̄ qd̄ subdit. nec
viro licet qd̄ mulieri n̄ licet. et h̄ mō etiā ac-
cipit̄. **N**umeri 5. vbi d̄r. **S**i later adulterij
et testib⁹ argui nō pōt: qz nō est iūcta in stu-
pro. 2c. **A**d t̄tiū dō q̄ nihil p̄hibet vnum
pctm̄ ex adiunctōe alterius deformius fieri
Sit at̄ deformius pctm̄ luxurie ex pctō inu-
sticie: qz videt̄ cōcupiscētia eē inordinatio:
q̄ a delectabili nō abstinet vt iniuriā vitet.
Habet aut̄ duplicē iniuriā āneram. **U**nam
qd̄ ex pte v̄ginis: quā etsi nō vi corrupat̄ tñ
eaz seducit. et sic tenet̄ ei satisfaccē. **U**n̄ dicit̄
Exo. 22. **S**i seduxerit q̄ v̄ginē nōdū despō-
sata: dormieritq̄ cū ea. dotabit eaz et hēbit
vxorē. si at̄ p̄ v̄ginis dare noluerit: reddet
pecuniā iuxta modū dotis quā v̄gines acci-
pere consueuerūt. Aliam vero iniuriā facit
patri puelle: vnde et ei s̄m legem tenet̄ ad
penā. **D**icit̄. n. **D**eut. 22. **S**i inuerit vir pu-
ellam v̄ginē q̄ nō hēt sponsū et apprehen-
dēs cōcubuerit cū illa. 7 res ad iudiciū vene-
rit: dabit q̄ dormiuit cū ea patri puelle. 50. si
clos argētī. et hēbit eā vxorē: et qz humilia-
uit illā: nō poterit dimittere eā cūctis dieb⁹
vite sue. et h̄ ideo ne videat̄ ludibriū fecisse
vt **A**ug⁹ dicit̄.

Ad septimū sic pro-
cedit. **V**idet̄ q̄ rapt⁹ nō sit sp̄s luxurie disti-
cta a stupro. **D**ic̄. n. **I**sidor⁹ i li⁹ et bimol. q̄
stuprū. i. rapt⁹ p̄p̄e est illicit⁹ coit⁹ a corrupē-
do dicit̄. vñ et q̄ raptu potit̄: stupro fruit̄. ḡ
vñ q̄ raptus nō debeat poni sp̄s luxurie a
stupro distincta. **P**. **R**apt⁹ vñ quādā vio-
lētā importare. d̄r. n. in decretis. 36. q. 1. **Q**
rapt⁹ cōmittit̄: cū puella violentā a domo pa-
tris abducit̄: vt corrupta i vxorē hēatur. s̄ h̄
q̄ violētā alicui inferat̄. per accidēs se hēt
ad luxuriā q̄ per se respicit delectatōem cō-
cubiti. ḡ vñ q̄ raptus nō debeat poni def̄mi-
nata sp̄s luxurie. **P**. **P**ctm̄ luxurie p̄ ma-
trimoniū cohibet̄: d̄r. n. i. ad Cor. 7. p̄p̄e lu-
xuriā vnusq̄sq̄ suā vxorē hēat. s̄ rapt⁹ impe-
dit m̄rimoniū sequēs: d̄r. n. in cōsilio **M**el-
densi. **P**lacuit vt hi q̄ rapiūt feminas vel su-
rātur vel seducūt: eas nullatenus hēant vxo-
res: quīs eas postmodū nuptialr̄ cū cōsensu
parētū suoz susceperūt. ḡ raptus n̄ ē def̄mi-
nata sp̄s luxurie. **P**. **A**ligs pōt coḡscē suaz
sponsā absq̄ pctō luxurie. sed raptus pōt cō-
mitti si aliquis violētē sp̄sā suā auferat de
domo parētū: et eā carnalr̄ coḡscat. ḡ rapt⁹
non d̄z poni def̄minata sp̄s luxurie. **S**
est q̄ rapt⁹ ē illicit⁹ coitus: vt **I**sidor⁹ dicit̄.
s̄ h̄ p̄tinet ad pctm̄ luxurie. ḡ rapt⁹ ē sp̄s lu-
xurie. **R**. **D**ō q̄ rapt⁹ put̄ nūc de eo log-
mur ē sp̄s luxurie: et quōq̄ quidē in idē cō-
currit cū stupro: quōq̄ aut̄ inuenit̄ rapt⁹ sine
stupro quōq̄ vō stupr̄ sine raptu. **C**ōcurrunt
gd̄ in idē qñ aliqs violētā infert ad v̄ginē
illicite deflorādā: que quidē violentia quōq̄
infert̄ tā ipsi v̄gini q̄ p̄ri. quōq̄ aut̄ infert̄ p̄ri
s̄ nō v̄gini: puta cū ip̄a cōsentit vt p̄ violētā
de domo p̄ris abstrahat̄. **D**iffert̄ etiā violen-
tia et rapt⁹ alio mō: qz quōq̄ puella violentē
abducit̄ a domo parētū et violētē corrupit̄
quōq̄ aut̄ etsi violētē abducit̄: nō tñ violen-
ter corrupit̄ s̄ de volūtate v̄gis: siue corrup-
tas fornicario cōcubitu siue m̄rimoniali: qñ
tercūq̄. n. violētā affit̄ saluat̄ rō rapt⁹. **I**n-
uenit̄ at̄ rapt⁹ s̄m stupro: puta si aliqs rapiat
viduā v̄ puellā corruptā. vñ **S**ermach⁹ papa
dicit̄. **R**aptores viduaz v̄ v̄ginū ob imanita-
tē facinorū tāti d̄testamur. **S**upr̄ vō s̄m ra-
ptu inuenit̄: qñ aliqs absq̄ violētē illatione
v̄ginē illicite deflorat. **A**d p̄mū ḡ dō q̄
qz rapt⁹ plerūq̄ cū stupro i idē cōcurrit: ideo

Ad octimū sic pro-
cedit. **V**idet̄ q̄ rapt⁹ nō sit sp̄s luxurie disti-
cta a stupro. **D**ic̄. n. **I**sidor⁹ i li⁹ et bimol. q̄
stuprū. i. rapt⁹ p̄p̄e est illicit⁹ coit⁹ a corrupē-
do dicit̄. vñ et q̄ raptu potit̄: stupro fruit̄. ḡ
vñ q̄ raptus nō debeat poni sp̄s luxurie a
stupro distincta. **P**. **R**apt⁹ vñ quādā vio-
lētā importare. d̄r. n. in decretis. 36. q. 1. **Q**
rapt⁹ cōmittit̄: cū puella violentā a domo pa-
tris abducit̄: vt corrupta i vxorē hēatur. s̄ h̄
q̄ violētā alicui inferat̄. per accidēs se hēt
ad luxuriā q̄ per se respicit delectatōem cō-
cubiti. ḡ vñ q̄ raptus nō debeat poni def̄mi-
nata sp̄s luxurie. **P**. **P**ctm̄ luxurie p̄ ma-
trimoniū cohibet̄: d̄r. n. i. ad Cor. 7. p̄p̄e lu-
xuriā vnusq̄sq̄ suā vxorē hēat. s̄ rapt⁹ impe-
dit m̄rimoniū sequēs: d̄r. n. in cōsilio **M**el-
densi. **P**lacuit vt hi q̄ rapiūt feminas vel su-
rātur vel seducūt: eas nullatenus hēant vxo-
res: quīs eas postmodū nuptialr̄ cū cōsensu
parētū suoz susceperūt. ḡ raptus n̄ ē def̄mi-
nata sp̄s luxurie. **P**. **A**ligs pōt coḡscē suaz
sponsā absq̄ pctō luxurie. sed raptus pōt cō-
mitti si aliquis violētē sp̄sā suā auferat de
domo parētū: et eā carnalr̄ coḡscat. ḡ rapt⁹
non d̄z poni def̄minata sp̄s luxurie. **S**
est q̄ rapt⁹ ē illicit⁹ coitus: vt **I**sidor⁹ dicit̄.
s̄ h̄ p̄tinet ad pctm̄ luxurie. ḡ rapt⁹ ē sp̄s lu-
xurie. **R**. **D**ō q̄ rapt⁹ put̄ nūc de eo log-
mur ē sp̄s luxurie: et quōq̄ quidē in idē cō-
currit cū stupro: quōq̄ aut̄ inuenit̄ rapt⁹ sine
stupro quōq̄ vō stupr̄ sine raptu. **C**ōcurrunt
gd̄ in idē qñ aliqs violētā infert ad v̄ginē
illicite deflorādā: que quidē violentia quōq̄
infert̄ tā ipsi v̄gini q̄ p̄ri. quōq̄ aut̄ infert̄ p̄ri
s̄ nō v̄gini: puta cū ip̄a cōsentit vt p̄ violētā
de domo p̄ris abstrahat̄. **D**iffert̄ etiā violen-
tia et rapt⁹ alio mō: qz quōq̄ puella violentē
abducit̄ a domo parētū et violētē corrupit̄
quōq̄ aut̄ etsi violētē abducit̄: nō tñ violen-
ter corrupit̄ s̄ de volūtate v̄gis: siue corrup-
tas fornicario cōcubitu siue m̄rimoniali: qñ
tercūq̄. n. violētā affit̄ saluat̄ rō rapt⁹. **I**n-
uenit̄ at̄ rapt⁹ s̄m stupro: puta si aliqs rapiat
viduā v̄ puellā corruptā. vñ **S**ermach⁹ papa
dicit̄. **R**aptores viduaz v̄ v̄ginū ob imanita-
tē facinorū tāti d̄testamur. **S**upr̄ vō s̄m ra-
ptu inuenit̄: qñ aliqs absq̄ violētē illatione
v̄ginē illicite deflorat. **A**d p̄mū ḡ dō q̄
qz rapt⁹ plerūq̄ cū stupro i idē cōcurrit: ideo

quod unum per alio ponit. **A**d secundum dicitur quod illatio violentie videtur procedere ex magnitudine concupiscentie ex qua aliquis non refugit periculose inire violentie inferende. **A**d tertium dicitur quod aliter est de raptu puellarum que sunt aliis desponsate: et aliter de raptu illarum que non sunt aliis desponsate. Ille enim que sunt aliis desponsate restituere de suis sponsis que in eis ex ipsa desponsatione ius habent, ille autem que non sunt aliis desponsate primo restituere de suis partibus: tunc de voluntate parentum licite possunt eas in uxores cape: si tamen aliter fiat: illicite matrimonium contrahitur. tenebatur enim. quicunque rapere capit: ad eius restitutionem: nec tamen rapus dirimit matrimonium iam contractum: et si impediat contrahendum. quod autem dicitur in predicto concilio: dicitur est in detestabilem illius criminis: et est abrogatum. **U**niversum Hieronymus dicit. **T**ria inquit coniugia legitima in scripturis leguntur. Primum est virgo casta in virginitate viro data legitime. Secundum est virgo in civitate deprehensa a viro et illi per vim copulata: si voluerit pater eius dotabit eam iste vir quantum indicaverit pater et dabit pretium pudicitie eius. Tertium autem est quam auferat ei et traditur alteri de voluntate patris. **N**el potest intelligi de illis que sunt aliis desponsate: et maritimo per verba de presenti. **A**d quartum dicitur quod sponsus ex ipsa desponsatione habet aliquod ius in sua sponsa. et ideo quibus peccet violentiam inferendo: excusat tamen a crimine raptus. unde Helasius papa dicit. **L**ex illa preteritorum principum ibi rapto dicitur esse commissum: ubi puella de cuius nuptiis nihil actum fuerat videbatur abducta.

Ad octavum sic procedit. **U**t quod adulterium non sit determinata species luxurie ab aliis distincta. Dicitur enim. adulterium ex eo quod aliquis ad alteram accedit preter suam: sicut dicitur quodammodo in glossa super Exodum. scilicet alia mulier preter suam potest esse diversarum conditionum. scilicet vel virgo vel in parte patris exilis vel meretrix: vel cuiuscumque alteri conditionis. ergo videtur quod adulterium non sit species luxurie ab aliis distincta. **R**espondeo dicitur quod nihil interest ex qua causa quis insanat. **U**niversum Sicut Pythagoricus: adulter inquit est amator ardentior in sua uxore: et per rationem est quilibet aliam mulierem. scilicet in omni luxuria est amor ardentior obviato. ergo adulterium invenitur in omni luxuria. non ergo dicitur poni luxurie species. **R**espondeo. **U**bi est eadem ratio deformitatis: ibi non videtur esse alia species peccati sed in stupro et adulterio videtur esse eadem ratio deformitatis: quia utrobique violatur mulier aliene

partem subiecta. ergo adulterium non est determinata species luxurie ab aliis distincta. **R**espondeo est quod Leo papa dicit: quod adulterium committitur: cum propter libidinis instinctum vel aliene sensu cum altero vel altera in pactum coniugale contrahitur: sed hoc importat spalem deformitatem luxurie. ergo adulterium est determinata species luxurie. **R**espondeo dicitur quod adulterium sicut ipsum nomen sonat est accessus ad alienum thorum. **I**n quo quidem dupliciter est castitatem humane generationis hominum aliquis delinquit. per quidem in quantum accedit ad mulierem non sibi matrimonio copulata: quod regreditur ad bonum plus propter educatione. **A**lio quod accedit ad mulierem alteri per matrimonium copulata: et sic impedit bonum plus aliene. **E**adem ratio est de muliere contra gata que per adulterium committitur. **U**niversum dicitur **E**ccl. 23. **O**is mulier reliquens virum suum peccabit. per enim in lege altissimi incredibilis fuit: in qua .9. precipitur. **N**on mechaberis. et 2o virum suum de relinquit in qua factum est certitudinem plus eius. 3o in adulterio fornicata est. et ex alio viro filios statuit sibi: quod est contra bonum plus: scilicet per modum est contra omnes peccatis mortalibus. **A**lia vero duo spalem ter principium ad deformitatem adulterii. **U**niversum manifestum est quod adulterium est determinata species luxurie: utpote spalem deformitatem habens circa actus venereos. **A**d primum ergo dicitur quod ille qui habet uxorem si ad aliam accedit: peccat enim potest denotari per ex parte sua. et sic species est adulterium: quod si fidei matri mony agit: vel ex parte mulieris ad quam accedit: et sic quicquid est adulterium: puta cum coniugatus accedit ad uxorem alteri. quibus autem habet rationem stupri: vel alicui alteri per diversas conditiones mulierum ad quas accedit. dictum est autem quod species luxurie accipiuntur secundum diversas mulierum conditiones. **A**d secundum dicitur quod matrimonium spalem est ordinatum ad bonum humane plus: sicut dicitur est. **A**d adulterium autem spalem matrimonio contrariatur in quantum violat matrimonium fidei quam quis coniugatus debet. et quia ille qui est ardentior amator uxoris facit contra bonum matrimonium in honeste eo utens. scilicet fidei non violat: ideo aliquilibet potest adulter notari et magis quam ille qui est ardentior amator alterius mulieris. **A**d tertium dicitur quod uxorem est in potestate viri sicut ei matrimonio copulata: puella autem sub parte patris sicut per eum matrimonio copulanda. et ideo alio modo contra bonum matrimonium est peccatum adulterii. et alio modo peccatum stupri. et propter hoc ponitur diverse luxurie species. **D**e aliis autem ad adulterium principibus dicitur in tertia parte cum de matrimonio tractabitur.

g pari rone subvertere limitē moy libidine
 scubēdi i reb sacris facit sacrilegy vitū: sed
 libido scubēdi ptinet ad luxurias. g sacrile
 giū ē luxurie spēs. ¶ Rūdeo dō q̄ sicut s̄
 dictū ē: act vni v̄tutis l̄vity ordiat ad finē
 alteri: assumit spēm illi: sicut furtū qd̄ pp̄
 adulteriū cōmittit trāsit in spēm adultery.
 Manifestū ē at q̄ obfūatio castitatis fm̄
 q̄ ordinat ad cultū dei sit act religionis: vt
 p̄ in illis q̄ vouēt z seruāt v̄ginitatē: ut p̄ p̄
 Aug. in li. de v̄ginitate. Vñ manifestū est q̄
 ē luxuria fm̄ q̄ uiolat aliqd̄ ad dīnū cultū
 ptinēs: ptinet ad spēm sacrilegy: z fm̄ b̄ sa
 crilegiū pōt poni spēs luxurie. ¶ Ad p̄muz
 ḡ dicendum q̄ luxuria fm̄ q̄ ordinat ad fi
 nē alterius vity efficitur illius vity species.
 z sic aliq̄ luxurie species pōt ē esse species
 irreligiositatis sicut cuiusdā supior̄ generis
 ¶ Ad secūdum dicēdū q̄ ibi enumerātur
 illa q̄ sūt spēs luxurie fm̄ seip̄am: sacrilegiū
 autē ē spēs luxurie fm̄ q̄ ordinat ad alterius
 vity finē: z pōt occurrere cū diuersis luxurie
 spēs. Si. n. aliq̄ abutāt p̄sona cōiuncta sibi
 fm̄ spūale cognatōem: cōmittit sacrilegiū
 ad modū incest. Si at abutāt virgine deo
 sacra inq̄stū ē sponsa xp̄i: est sacrilegiū p̄
 modū adultery. inq̄stū v̄o est sub spūalis pa
 tris cura cōstituta: erit qd̄dā spūale stuprū. z
 si violētia inferat̄ erit spūalis raptus: q̄ etiaz
 fm̄ leges ciuiles ḡuius puniūt q̄ alius rapt.
 Vñ Justinian⁹ imperator dicit. Si qs̄ nō dicā
 rapere: sed attētare tātmō m̄rimony cōiun
 gēdi cā sacratissimas v̄gines ausus fuerit:
 capitali pena seriat. ¶ Ad tertium dō q̄ sa
 crilegiū cōmittit̄ in re sacra: res autē sacra
 ē v̄l p̄sona sacra q̄ occupiscit̄ ad cūbitū
 z sic ptinet ad luxuriā: v̄l q̄ occupiscit̄ ad pos
 sidēdū: z sic pertinet ad iniusticiā. Pōt etiā
 ad irā ptinere sacrilegiū: puta si aliq̄ ex ira
 iniuriā iferat p̄sonē sacre. V̄l si gulose cibuz
 sacru assumat sacrilegiū cōmittit. spūal̄ tñ sa
 crilegiū attribuit luxurie q̄ opponit castita
 ti: ad cōbūatiā aliq̄ p̄sōe spāl̄ cōsecranf.

Ad vndecimum sic

pcedif. Vides q̄ vitū nām nō sit spēs lu
 xurie: q̄ i p̄dicta enumeratōe spērū luxurie
 nulla sit mētio de vitū nām. ḡ nō ē spēs lu
 xurie. ¶ Luxuria oppōit v̄tuti: z ita sub
 malitia continēt: sed vitū nām nō cōtinet
 sub malitia: sed sub bestialitate: vt p̄ p̄phm

in. 7. etbi. ḡ vitū nām nō est spēs luxurie.
 ¶ Luxuria cōsistit circa actus ad gnatio
 nē humanā ordinos: vt p̄ ex s̄ dictis. s̄ vi
 tiū nām cōsistit circa actus ex quib⁹ nō
 potest generatio sequi. ḡ vitū nām non ē
 spēs luxurie. ¶ Sed ē qd̄. 2. Cor. 12. cōnu
 merat̄ alijs luxurie spēsbus. vbi dicit. z non
 egerūt penitētiā sup̄ imunditia z fornicatōe
 z ipudicitia: vbi dicit glo. imunditia. i. luxu
 ria nām. ¶ Rūdeo dō q̄ sicut s̄ dictū est:
 ibi est dēminata luxurie spēs: vbi spāl̄is rō
 deformitatis occurrit q̄ facit indecētē actū
 venereū. Qd̄ qd̄ pōt eē dupl̄. Vno qdem
 mō q̄ repugnat rōni recte: qd̄ ē eōe in omni
 vitio luxurie. Alio mō q̄ ē sup̄ b̄ repugnat
 ipsi ordini nāl̄i venerei act⁹ qui cōuenit hūa
 ne sp̄i: qd̄ d̄ vitū cōtra nām. Qd̄ qdem pōt
 pl̄ibus modis cōtingere. Vno qdem modo si
 absq̄ oi cūbitū cā delectatōis venere pol
 lutio p̄curef: qd̄ ptinet ad pctm̄ imunditie:
 quaz qdā molliciē vocāt. Alio si fiat p̄ cū
 bitū ad rē nō eiuldē sp̄i: qd̄ vocat bestiali
 tas. Tertio si fiat p̄ cūbitū ad non debituz
 sexū: puta masculi ad masculū: vel femie ad
 feminā: vt ap̄ls dicit ad Ro. i. qd̄ d̄ sodomi
 ticū vitū. Quarto si nō seruet nāl̄is modus
 cūbēdi: aut cōtūm ad instm̄ nō debitum:
 aut cōtū ad alios mōstruosos z bestiales cō
 cūbēdi modos. ¶ Ad primum ḡ dō q̄ ibi
 enumerant̄ spēs luxurie: que non repugnat
 hūane nāe: z iō p̄mittit̄ vitū nām. ¶ Ad
 secūdū dō q̄ bestialitas differt a malicia q̄
 humane v̄tuti opponit̄ p̄ quendā excessum
 circa eādē mām: z iō ad idēz gen⁹ reduci p̄t
 ¶ Ad t̄tiū dicendū q̄ luxuriosus nō intēdit
 gnatōem humanā: sed delectatōem venere
 am quā p̄t aliq̄ expiri sūi actib⁹ ex qb⁹ seq̄
 hūana gnatio: z b̄ ē qd̄ q̄rit̄ i vitū nām.

Ad duodecimum sic

pcedif. V̄ q̄ vitū nām non sit maximuz
 pctm̄ inf spēs luxurie. Tāto. n. aliq̄ pctm̄ ē
 ḡui⁹ q̄to magis d̄iat caritati. s̄ magis vide
 tur d̄iari caritati pximi adulteriū stupruz z
 raptus que v̄gūt in iniuriā pximi q̄ pctā nām
 nām p̄ q̄ nullus alteri iniuriat. ḡ pctm̄ nām
 nō ē maximum inf spēs luxurie. ¶ Illa
 pctā vidēt eē grauissima que d̄ deū cōmittit̄
 s̄ sacrilegiū directe cōmittit̄ d̄ deū: q̄ v̄git in
 iniuriā diuini cult⁹. ḡ sacrilegiū ē ḡui⁹ pctm̄
 q̄ vitū contra nām. ¶ Tāto aliq̄ pctm̄

videat eē grauius quāto exerceat in psonam
quā magis diligere debem⁹: s; fm ordinē ca
ritatis magis debem⁹ diligere psonas nobis
cōiunctas q̄ polluūt p̄ vitium nām. q̄ psonas extra
neas q̄ polluūt p̄ vitium nām. ḡ icest⁹ eē gra
uius pctm̄ q̄ vitium nām. ¶ **S**i vitium nām
est grauiissimū: vt q̄ tāto sit ḡui⁹ q̄to eē
magis nām: sed maxime vt eē nām pec
catū imundicie seu molliciei: q; h̄ videt esse
maxime fm nām vt altez sit agēs ⁊ altez sit
paties. ḡ fm h̄ imundicia eēt grauiissimū in
ter vitia nām: hoc at̄ eē fallū. ḡ vitia nām
nō sūt grauiissima int̄ peccata luxurie. ¶ **S**;
eē qd̄ Aug⁹ dicit in li. de adulterinis coniugi
is: q; oīum hoz vitioz. s. que ad luxuriā p̄ti
nent: pessimū eē qd̄ nām sit. ¶ **R**⁹ dō q̄ i q̄
libet genere pessima eē p̄ncipij corruptio ex
quo alia dependēt. p̄ncipia aut̄ rōnis sūt ea
q̄ sūt fm nām. nā rō p̄suppositis bis q̄ sunt a
nā determinata disponit alia fm q̄ uenit: ⁊
hoc apparet tā in speculatiuis q̄ in practicis
⁊ iō sicut i speculatiuis error circa ea quozū
cognitio eē hōi nātr̄ idita: eē grauiissim⁹ ⁊ tur
pissim⁹: ita i agēdis agere eē ea q̄ sūt h̄; na
turā determinata eē grauiissimū ⁊ turpissimū.
¶ **Q**⁹ ḡ i vitio q̄ sūt nām trāsgredit̄ hō id qd̄
eē fm nām determinatū: circa vsū venereū. ide
eē q; in tali mā: p̄ pctm̄ eē ḡuissimū: p̄ qd̄ eē in
cest⁹: q; sicut dicitur: eē est nām reuerentiā quā
p̄sonis cōiunctis obem⁹. Per alias at̄ luxurie
spēs p̄teritur solū id qd̄ eē fm rōem rectam
determinatū. ex p̄suppositōe t̄i nālīi p̄ncipio
rū. Magis aut̄ repuḡt rōi q; alijs venereis
vtat̄ nō solū i id qd̄ uenit. plī gnānde: s; eē
cū iniuria alteri⁹. ⁊ iō fornicatio simplex q̄
cōmittit̄ sine iniuria alteri⁹ p̄sone: eē minima
int̄ spēs luxurie. Maior at̄ iuria eē siqs abu
tat̄ muliere alteri⁹ p̄tati subiecta ad vsū ge
neratōis: q; ad solā custodiā: ⁊ iō adulteriū
eē ḡuius q̄ stuprū. ⁊ vtrūq; aggrauat̄ p̄ violē
tiā p̄p̄ qd̄ rapt⁹ virgīs eē ḡuius q̄ stuprū. ⁊
rapt⁹ vxoris q̄ adulteriū: ⁊ h̄ oīa eēt aggrauan
tur fm rōem sacrilegy: vt s̄ dictū est. ¶ **A**d
p̄mū ḡ dicēdū q; sicut ordo rōnis recte est
ab hoīe: ita ordo nām est ab ipso deo: ⁊ iō in
peccatis nām in q̄bus ipse ordo nām violat̄
sit iniuria ipi deo ordinatozi nām. ¶ **U**n̄ Aug⁹
dicit. 3. ofef. Flagitia que sūt nām: vbiq; q̄
ac sp̄ detestāda atq; puniēda sunt: q̄lia sodo
mitaz fuerūt: q̄ si oēs gentes facerēt: oēs eo
dē criminis reatu dīna lege tenerēt: q̄ nō sic fe

cit hoies vt se illo vterēt mō: violat̄ q̄ppe ip
sa societas q̄ cū dō nob̄ eē d;: cū eadē mā e⁹
ille auctoz eē libidinis pueritate poluit. ¶ **A**d
secundū dō q; eēt vitia nām sunt d̄ deū: vt
dictū eē: ⁊ tāto sūt ḡuioza q̄ sacrilegy coru
ptela: q̄to ordo nām hūane idit⁹ eē por ⁊ stabi
lioz q̄ quilibz ali⁹ ordo supaddit⁹. ¶ **A**d ter
tium dicēdum q; vnicuiq; indiuiduo magi
eē iuncta nā sp̄i q̄ qd̄ cūq; aliud indiuidū
⁊ iō peccata que sūt nām sp̄i sūt ḡuioza.
¶ **A**d quartū dicēdum q; grauitas in pctō
magis attēdit̄ ex abusu alie rei q̄ ex omisso
ne debiti vsus. ⁊ iō int̄ vitia q̄ sūt nām: infi
mū locū tenet pctm̄ imundicie: qd̄ consistit i so
la omissione ꝛucubit⁹ ad altez. ḡuissimū at̄ eē
pctm̄ bestialitatis: q; nō seruat̄ debita spēs
¶ **U**n̄ super illud Gen. 37. Accusauit f̄res suos
crimie pessimo: dicit glo. q; cuz peccozib⁹ mi
scebant. p̄ hoc at̄ eē vitium sodomiticū: cū ibi
nō seruat̄ debiti⁹ ser. p̄ hoc at̄ eē pctm̄ ex eo
q; nō seruat̄ debiti⁹ modus ꝛucubēdi: magis
aut̄ si nō sit debitū vas q̄ si sit iordinatio fm
aliq; alia p̄tinetia ad modū ꝛucubitus.

O **E**inde cōside
randū eē de partib⁹ potētiāli
bus t̄pantie. Et p̄ de conti
nentia. 2. de clemētia. 3.
de modestia: Circa p̄mū cō
siderādū eē de cōtinetia ⁊ de icōtinetia. Cir
ca cōtinetiā q̄rūt̄ q̄tuoz p̄ vtrū cōtinetia sit
viri. 2. que sit mā eius. 3. qd̄ sit ei⁹ subie
ctū. 4. de cōparatōe eius ad t̄pantiā.

Ad primum sic pro
cedit. Videt̄ q; cōtinetia nō sit virt⁹. Spēs
.n. cōdiuidit̄ generi. s; cōtinetia cōdiuidit̄ h̄tu
ti: vt p; p̄ plm̄ in. 7. ethi. ḡ cōtinetia nō eē vt⁹.
¶ **S**. Nullus vtendo vtute peccat. quia fm
Ang. i li. de li. ar. virtus est qua nemo male
vtit̄. sed alijs cōtēdo pōt peccare: puta si
desideret aliq; bonū facere: ⁊ ab eo se cōti
neat. ḡ cōtinetia nō eē virtus. ¶ **S**. Nulla vir
tus retrahit hoīem a licitis: sed solū ab illicitis.
sed cōtinetia retrahit hoīem a licitis. dic̄
.n. glo. Gal. 5. p̄ cōtinetiā alijs se eēt a licitis
abstinet. ḡ cōtinetia nō est vtus. ¶ **S** 3. Dis
bitus laudabilis videt̄ eē vtus: sed cōtinetia
est h̄i. dicit. n. Andronic⁹ q; cōtinetia eē h̄i
iunct⁹ a delectatōe. ḡ cōtinetia eē h̄tus. ¶ **R**⁹
dō q; nomē cōtinetie dupl̄ sumit̄ a diuersis

Que p se cā incōtinētie sit ex pte aie que rōe
passionib' nō resistit. Qd' qdē sit duob' mo
dis: vt phs dicit in .7. etbi. **U**no° qñ aia pas
sionib' cedit añqz rō siliet: que qdē vocat
irrefrenata icōtinētia v' puolatio. **A**lio mō
qñ nō pmanet hō in his q' siliata sūt: eo q'
debilitē ē firmatus i eo qd' rō iudicauit. vñ z
h' incōtinētia vocat debilitas. z sic pz q' icō
tinētia pncipalr ad aiam ptinet. **A**d pri
mum g' dō q' aia hūana est corpis forma: z
hēt quasdā vires corporeis organis vtētes:
quaz opatōes aliqd' offerūt ēt ad illa opera
aie q' sūt sine corporeis istrumētis. i. ad actuz
intellectus z volūtatis. in q' tū. s. intellect' af
sensu accipit: z vo' iūtas impellit a passiōe ap
petit' sensitiuū. z fm h' qz femina fm corpus
bz quādā debilitē cōplexionē. sit vt in plib'
q' ēt debilitē iherat q' buseūqz inheret. z si ra
ro i aliqb' alr accidat: s'z illō. puer. vlt. **A**du
lierē fortē qz iueniet. **S**z qz id qd' ē paruū v'
debile reputat q' nullū: inde ē q' phs loq' d'
mulierib' q' nō hētib' iudiciū rōnis firmū
q'uis i aliqb' mulierib' s'z iū accidat: z ppe
h' dicit q' mulieres nō dicim' cōtinētes qz nō
ducūt q' hēntes solidā rōem: sed ducūt q' d'
facili seqntes passiones. **A**d scdm dō q' ex
ipetu passionis cōtingit q' aliqs statz passio
nē sequat' añ siliū rōis: ipet' aut' passiois p
uenire solet v' ex velocitate: sicut in coleri
cis: vel ex vehemētia sicut in melancolicis q'
pp' terrestrē cōplexionē vehemētissime i s'ā
manē: sicut eōz cōtingit q' aliqs nō p'sistat
in eo qd' siliatū ē: ex eo q' debilit' inheret p
pter molliciē cōplexionis: vt de mulieribus
dicit' ē: qd' ēt vñ in flegmaticis cōtingere p
pter eādē cām: sicut ēt in mulierib'. hoc at
accidit in q' tū ex cōplexione corpis vas aliq'
incōtinētie occasio: nō aut' cā sufficiēs vt di
ctū est. **A**d tertiu' dō q' cōcupiscētia car
nis in eo q' ē incōtinēs supat spm nō ex ne
cessitate s'z p quādā negligētā spūs non resi
stentis fortiter.

Ad secunduz sic pro
cedit. **V**idel' q' icōtinētia nō sit pctm. qz vt
Aug' dicit in li. de li. ar. nullus peccat in eo
qd' vitare nō pōt: s'z icōtinētia nullus pōt ex
seipso vitare: fm illud Sap. 8. Scio q' non
possi eē cōtinēs nisi dō det. g' incōtinētia nō
ē pctm. **Q**ue pctm in rōe videt' consistere
s'z in eo q' ē incōtinēs vincit iudiciū rōnis. g'

incōtinētia nō ē pctm. **N**ullus peccat
ex eo q' deū vehemēter amat: s'z ex vehemē
tia diuini amoris aliqs sit incōtinēs. **D**ic. n.
Dionys' 4. c. d' diuini. no. q' Paulus p' inconti
nētia diuini amoris dixit. **U**iuo ego: iā nō ego
g' icōtinētia nō ē pctm. **S**ed d' q' cōmue
rat aliqs pctis. 2. ad Thimo. 3. vbi d'f. crimi
natores incōtinētes imites. z c. g' incōtinen
tia ē pctm. **R**o dō q' icōtinētia pōt attē
di circa aliqd' tripliciē. **U**no° ppe z simplr.
z sic icōtinētia attēdit circa cōcupias dlecta
tionū tacti: sicut z in tēperātia vt s' dicitū est
de cōtinētia: z h' mō icōtinētia ē pctm ex du
plici rōe. **U**no° ex eo q' icōtinēs recedit ab
eo qd' ē fm rōem. **A**lio° ex eo q' se imergit q'
busdā turpib' delectatōib': z iō phs dicit in
.7. etbi. q' incōtinētia vitupat' nō solū vt pec
catū: qd' s. ē p recessū a rōe: s'z sic malitia que
dā in q' tū p'auas cōcupias seqtur. **A**lio° incō
tinētia attēdit circa aliqd' ppe qd' in q' tū
hō recedit ab eo qd' ē fm rōem: sed nō sim
plr: puta cū aliqs nō fuit modū rōnis i cō
piscētia honoris: diuitiaz: z alioz huiusmōdi
q' fm se vidētur eē bona: circa q' nō ē conti
nētia simplr: s'z fm qd' sicut s' de cōtinētia di
ctū ē. z sic incōtinētia ē pctm: nō ex eo q' ali
qs ingerat se p'auis cōcupiscētis: sed ex eo
q' nō seruat modū debitū rōis ēt in cōcupia
rez p se appetēdaz. 3. mō icōtinētia d' esse
aliqd' nō ppe: s'z fm similitudinē: puta circa cō
cupiscētiā eoz q' nō pōt aliqs male vti: pu
ta circa concupiscētiā v'itū circa q's pōt
aliqs dici incōtinēs eē p similitudinē: qz sicut
ille q' ē icōtinēs totalr ducit p cōcupiaz ma
laz: ita aliqs totaliter p concupiam ducit bo
nā q' ē s'z rōem: z talis icōtinētia nō ē pctm:
s'z ptinet ad pfectōem v'itū. **A**d p'mū g' di
cēdū q' hō pōt vitare pctm z facē bonū: nō
tñ fm d'no auxilio: fm illud Job. 15. **S**in me
nihil potestis facē. vñ p h' q' hō indiget d'no
auxilio ad h' q' sit cōtinēs: nō excludit qn icō
tinētia sit pctm: qz vt d'f. 3. etbi. que p ami
cos possum' aliqua'r p nos possum'. **A**d
scōz dicēdū q' i eo q' ē icōtinēs viciū iudiciū
rōis: nō qd' ex necessitate qd' auferret rōez pcti
s'z ex negligētā quādā hoīs nō firmū itē dē
tis ad resistēdū passioi p iudiciū rōis qd' bz:
Ad tertiu' dicēdū q' rō illa pcedit d' incō
tinētia p similitudinē dicta z nō ppe.

Ad tertium sic proce

dif. **V**idel q̄ incōtinēs plus peccet q̄ intē
 perat. **L**aro. n. aliq̄s v̄t ḡuius peccare q̄to
 magis s̄ sciam agit fm̄ illud Luc. 12. **S**er
 uus sciēs volūtate dñi sui ⁊ nō faciēs plagis
 vapulabit multis. ⁊c. sed incōtinēs magi v̄t
 agere s̄ sciam q̄ itēpatus: qz vt dī. 7. ethi.
 icōtinēs sciēs q̄ praua sūt q̄ occupat: nibi
 lomin' agit p̄t passionē: intpat' aut iudicat
 ea q̄ occupat eē bona. ḡ icōtinens ḡui' pec
 cat q̄ intpatus. ¶ **S.** Quāto aliquod pctm̄
 ḡuius ē tanto videt eē minus sanabile. vñ
 ⁊ peccata in sp̄m̄ s̄ctū sunt ḡuissima ⁊ dicū
 tur eē irremissibilia: sed pctm̄ incōtinētie v̄t
 eē isanabili' q̄ pctm̄ itēperatīe. sanaf. n. pec
 catū alie' p̄ amonitōem ⁊ correctōez q̄ nihil
 videt oferre incōtinēti q̄ scit se male agere.
 ⁊ nihilomin' male agit. intpato aut v̄t q̄ be
 ne agat. ⁊ sic aliq̄d ei oferre posset amonitio
 ḡ videt q̄ incōtinēs ḡuius peccat q̄ intem
 perat'. ¶ **S.** Quāto aliq̄s ex maiorī libidīe
 peccat: tanto ḡuius peccat. s̄ incōtinēs pec
 cat ex maiorī libidine q̄ itēperat': qz icōti
 nēs h̄z vebemētes passioēs ⁊ occupas q̄s n̄
 sp̄ h̄z itēpat'. ergo incōtinēs magis peccat
 q̄ itēpat'. ¶ **S.** s̄ ē q̄ ipenitentia aḡuat
 oē pctm̄. vñ **A**ug' i li. de ver. do. dic' qz ipenī
 tētia ē pctm̄ i sp̄m̄ s̄ctū. s̄ sicut p̄hs dic' in. 7.
 ethi. itēperat' nō ē penitius: imanet aut ele
 ctōi. incōtinēs at ois ē penitius. ḡ itēpera
 tu s̄ ḡui' peccat q̄ incōtinēs. ¶ **S.** n̄ ideo dō
 qz pctm̄ fm̄ Aug'. p̄cipue in volūtate ofistit.
 volūtas. n. ē qua peccat ⁊ recte viuif. ⁊ ideo
 vbi ē maior inclinatio volūtatis ad peccādū
 ibi ē ḡui' peccatū: i eo aut ḡ ē itēpat' volū
 tas inclinaf ad peccādū ex p̄p̄a electōe q̄ p̄
 cedit ex h̄tu p̄ ofuetudinē acq̄sfito. i eo at ḡ
 ē incōtinēs volūtas inclinaf ad peccandū ex
 aliq̄ passione. ⁊ qz passio cito trāsit. h̄tus at
 est q̄litas difficile mobilis. i de ē qz icōtinēs
 statiz penitet trāseūte passione: qd nō acci
 dit de intēperato: gn̄mo gaudet se peccasse
 eo qz opatio pcti ē sibi facta onālis fm̄ h̄tū
 vnde de his dī. puer. 2. qz letant cū malefece
 rit ⁊ exultāt i reb' pessimis. vñ p̄ qz itēpat' ē
 mlto peior q̄ incōtinēs: vt ēt p̄hs dic' in. 7.
 ethi. ¶ **A**d p̄mū ḡ dicendum qz i gr̄tia intel
 lect' q̄z qdē p̄cedit inclinatōez appetitus ⁊
 cāt eā. ⁊ sic q̄to ē maior i gr̄tia: t̄to magis
 pctm̄ diminuit v̄t totalr excusat inq̄tus cāt
 inolūtariū. Alio' ecōuerfo i gr̄tia rōis seq̄
 inclinationē appetitus. ⁊ talis ignorātia q̄to

ē maior t̄to pctm̄ ē ḡuius: qz ofstedif incli
 natio appetit' eē maior. ignorātia aut t̄ta incōti
 nētis q̄ intēpati puenit ex eo qz appetitus
 ē i aliq̄d inclinat': siue p̄ passionē sicut in icō
 nēte: siue p̄ h̄tū sicut in intēperato. maior at
 ignorātia cāt ex h̄ in intēperato q̄ i icōtinē
 te. ⁊ vno qdē mō q̄tū ad durat: oem. qz i icō
 tinēte durat illa i gr̄tia solū passione duran
 te: sic accessio feb̄ris tertiane durat durante
 cōmorde h̄uoris. i gr̄tia aut intēpati durat
 assidue p̄t p̄manētā h̄t'. vñ assimilat p̄t
 sice v̄t cuiusqz morbo otinuo: vt p̄hs dic' i
 7. ethi. Alio at mō ē maior i gr̄tia intēpera
 ti q̄tū ad id qd ignorat. nā i gr̄tia icōtinē
 tis attēdit q̄tū ad aliq̄d p̄ticulare eligibile:
 put. s. estiat h̄ nūc eē eligēdū. sed itēperat'
 h̄z igno' atā circa ipm̄ finē: i q̄tū. s. indicat
 hoc eē bonū: vt irrefrenate occupas sequat.
 vñ p̄hs dic' in. 7. ethi. qz incōtinēs ē melior
 itpato: qz saluat i eo optimū p̄ncipiū. s. f̄cta
 estimatio de fine. ¶ **A**d secūdum dicēdū qz
 ad sanatoez icōtinētis nō sufficit sola coḡni
 tio: s̄ requit interi' auxiliū gr̄e occupiam mi
 tigantis: ⁊ adhibet ēt exteri' remediū amō
 nitōis ⁊ correctōis ex qb' aliq̄s icipit occupi
 scētys resistere: ex q̄ cōcupia debilitat: vt s̄
 dictū ē. Et h̄sdē ēt modis pōt sanari intēpa
 tus. sed difficilior ē ei' sanatio p̄t duo: q̄rū
 p̄mū ē ex pte rōis q̄ corrupta ē circa
 tōem vltimi finis: qd se h̄z sicut p̄ncipiū i de
 mōstratiuis. difficilī' at ducit ad v̄itatez ille
 qz errat circa p̄ncipiū. ⁊ s̄tr in opatiuis ille qz
 errat circa finē. aliud aut ē ex pte inclinatio
 nis appetit' q̄ in intpato ē ex h̄tu qz difficile
 tollit. inclinatio aut incōtinētis ē ex passioe
 q̄ facilius rep̄mipōt. ¶ **A**d tertium dō qz li
 bido volūtatis que auget pctm̄ maior ē i in
 tēpato q̄ i incōtinēte: vt ex dicti p̄: s̄ libido
 occupie appetit' sensitiui q̄nqz maior ē i incō
 tinēte: qz icōtinēs nō peccat nisi a graui cō
 cupia: s̄ intēpat' etiā ex leui occupia peccat:
 ⁊ q̄nqz eā puenit. ⁊ iō p̄hs dic' i. 7. ethi. qz
 magi intēpatū vitupain': qz nō occupiscens
 v̄t gete. i. remisse occupiscēs p̄seq̄ delectatio
 nes. qd. n. facēt si adesset occupia iuuenilis.

Ad quartum sic pro

cedif. ¶ **V**t qz incōtinēs ire sit peior q̄ incōti
 nēs occupie. Quāto. n. difficilī' ē resistere pas
 sioni: tanto incōtinētia v̄t eē leuior. vñ p̄hs
 dic' i. 7. ethi. ¶ Non eniz si quis a fortibus

z supercellētib⁹ delectatōibus viciis vel trif
stitys: nō ē admirabile s; rōdonabile: s; sicut
Araclit⁹ dixit. difficilius ē pugre s; rōcupiam
q̄s s; irā. s; leuior ē icōtinētia rōcupie q̄s incō
tinētia ire. ¶ Si passio p̄p̄t iuā uehemē
tiā totalr auferat iudiciū rōnis: oīno excusa
tur aliqs a peccato: sicut p̄z i eo q̄ incidit ex
passione i iriā. s; plus remanet de iudicio
rōis i eo q̄ ē icōtinēs ire q̄ i eo q̄ ē icōtinēs
rōcupie. iratus. n. aliq̄lr audit rōem: nō at cō
cupiscēs: vt p̄z p̄p̄m in. 7. ethi. q̄ incōtinēs
ire ē peior q̄ incōtinēs rōcupie. ¶ Tāto
aliq̄d pctm̄ ē ḡui⁹ q̄to ē piculosi⁹. s; inconti
nētia ire v̄r eē piculosior: q; p̄ducit hoīez ad
maius pctm̄. s. ad homicidiū qd ē ḡuius q̄
adulteriū: ad qd p̄ducit rōcupie incōtinētia
ḡ incōtinētia ire ē ḡuior q̄ incōtinētia rōcupi
scētie. ¶ Sed s; ē qd p̄hs dicit i. 7. ethi. q; m̄
turpis ē icōtinētia ire q̄ incōtinētia
cōcupiscētie. ¶ R̄ n̄ leo dō q; pctm̄ icōti
nētie pōt duplr. r̄siderari. ¶ Uno⁹ ex pte passi
onis ex qua rō supat. z sic icōtinētia rōcupie
turpior ē q̄ incōtinētia ire: q; motus rōcupi
scētie h̄s maiorē inordinatōem q̄ mot⁹ ire.
Et hoc p̄p̄t q̄tuor q̄ p̄hs tāgit in. 7. ethi. p̄ q
dē q; motus ire p̄cipat aliqua rōne: in q̄
tū. s. irat⁹ rēdit ad v̄dicādū iniuriā sibi factā
qd aliq̄lr rō dicitat s; nō p̄fecte: q; nō inten
dit debitū modū vindicte. s; mot⁹ rōcupiscē
tie totalit⁹ ē fm̄ sensuz nullo mō fm̄ rōem.
2° q; mot⁹ ire magis cōsegt corporis cōple
xionē p̄p̄t velocitatē mot⁹ colere q̄ rēdit ad
irā. v̄n magi ē in p̄doptu q; ille q; ē fm̄ cōple
xionē corporis dispositus ad irascēdū irascat:
q̄s q; ille q; ē disposit⁹ ad rōcupiscēdū rōcupi
scat. v̄n z fr̄q̄ntius ex iracūdis nascūtur ira
cūdi q̄s ex rōcupiscētib⁹ cōcupiscētes. qd at
puēit ex nāli corporis dispositōe: r̄putat magi
venia dignū. 3° q; ira q̄rit māifeste opari: s;
rōcupia q̄rit latebras z dolose subintrat. 4°
q; rōcupiscēs delectabilr opat: s; irat⁹ quasi
quadā tristitia p̄cedēte coact⁹. Alio⁹ pōt cō
siderari pctm̄ incōtinētie q̄tū ad malū i qd
gs icidit a rōe discedēs. z sic icōtinētia ire
ē v̄p̄limū ḡuior: q; ducit i ea q̄ pertinent ad
p̄rimi nocumētū. ¶ Ad p̄mū ḡ dicēdū q;
difficili⁹ ē assidue pugre s; delectatōem q̄s s;
irā: q; rōcupia ē magis r̄tinua. s; ad horā dif
ficili⁹ ē resistere ire p̄p̄t ei⁹ ipetū. ¶ Ad scōm
dicēdū q; rōcupia v̄r eē sine rōne: nō q; tota
lit⁹ auferat iudiciū rōnis: s; q; i nullo p̄cedit

fm̄ iudiciū rōnis. z ex hoc ē turpior. ¶ Ad
tertiuz dō q; rō illa p̄cedit ex pte coz i que
icōtinēs deducit.

Quinde r̄side
randū ē de clemētia z man
suetudine z vitys oppositis
Circa ipas autē vtutes q̄rūt
quatuor. p̄ v̄trū clemētia
z māsuētudo sint idē. 2° v̄tr̄ v̄tr̄q; eaz sit
virt⁹. 3° v̄tr̄ v̄tr̄q; eaz sit ps r̄p̄tie. 4° de
cōparatōe eaz ad alias vtutes.

Ad primum sic pro
cedit. ¶ V̄r q; clemētia z māsuētudo sint peni
tus idē. ¶ Māsuētudo. n. ē moderatiua iray:
v̄r p̄hs dicit in. 4. ethi. ira autē ē appetit⁹ v̄di
cte. cū q; clemētia sit lenitas supioris aduer
sus inferiorē i r̄stitūēdis penis: vt Seneca
dicit in. 2. de clemētia. per penas at sit v̄ndi
cta: v̄r q; clemētia z māsuētudo sint idē. ¶
Tull⁹ dicit in. 2. r̄betorice: q; clemētia ē v̄r
p̄ quā alius r̄citāt i odiū alci⁹ benignitate
retinet. z sic v̄r q; clemētia sit moderatiua
ody. s; odiū: vt Aug⁹ dicit cau⁹ at ab ira circa
quā ē māsuētudo. q; v̄r q; māsuētudo et
clemētia sint idem. ¶ Idem v̄tū nō cō
trariat diuersis vtutib⁹. sed idem v̄tū oppo
nit māsuētudini z clemētie. s. crudelitas. ḡ
v̄r q; māsuētudo z clemētia sint penit⁹ idē.
¶ Sed s; est q; fm̄ p̄dictaz diffinitōem Se
nece. clemētia ē lenitas supioris aduersus in
feriorē. māsuētudo autē n̄ solū ē supioris ad
inferiorē: s; cuiuslibet ad quēlibet. ḡ māsuē
tudo z clemētia nō sūt penit⁹ idē. ¶ R̄ dō
q; sicut dicit i. 2. ethi. virtus moralis r̄sistit
circa passiones z actōes. passiones autē infio
res sūt exterior actionū p̄ncipia: aut ēt impe
dimēta. z iō vtutes q; moderātur passiones
quodāmodo r̄currūt i eādē effectū cū v̄tu
tib⁹ q; moderātur actōes: s; specie differāt. si
cut ad iusticiā p̄p̄t p̄tinet cobibere hoīem a
furto ad qd aliqs inclināt p̄ iordinatū amo
rē v̄r rōcupiam pecunie: q; moderat per libali
tatē. z iō libalitas r̄currūt cū iusticiā i suo ef
fectu q; ē abstinere a furto. z h̄ ēt r̄siderādū
ē in p̄posito. nā ex passione ire puocat aliqs
ad h̄ q; ḡuiorē inferat penā: ad clemētiā autē
p̄tinet directe q; sit diminutiua penarū: q; d
qd ē ipēdiri possit p̄ excessū ire: z iō māsuē
tudo iūq̄tū refrenat ipetū ire: r̄currūt i eū dē

effectū cū clemētia. differūt tñ ab inuicē in
 q̄stū clemētia ē moderatiua exterioris puni
 tionis. māsuētudo autē p̄pe diminiuit passio
 nē ire. **A**d primum ḡ dō q̄ māsuētudo p̄
 p̄e respicit ip̄m vindicte appetitū: sed clemē
 tia respicit ip̄as penas q̄ exteri⁹ adhibēt ad
 vindictā. **A**d sc̄d̄m dō q̄ affectus hoīs in
 clinat ad minoratōem eoz q̄ hōi p̄ se nō pla
 cēt. ex h̄ autē q̄ aliqs amat aliq̄e: uenit q̄
 nō placet ei p̄ se pena ei⁹: s̄z solū in ordie ad
 aliud: puta ad iusticiā v̄l ad correctōem ei⁹
 q̄ puniē. r̄ id ex amore puenit q̄ aliqs sit p̄o
 ptus ad diminiēdū penas: qd̄ p̄inet ad cle
 mētia: r̄ ex odio ipedit talis diminiutio: r̄ p̄
 p̄ter h̄ **T**ulli⁹ dicit: q̄ aiūs uicitat⁹ i odii. s. ad
 grati⁹ puniēdū p̄ clemētia retinet. ne. s. acri
 orē penā inferat. nō q̄ clemētia sit directe
 ody moderatiua. sed pene. **A**d tertiū dice
 dū q̄ mansuetudini q̄ est directe circa iras p̄
 p̄e opponit uitiū iracūdie: qd̄ iportat excessū
 ire. s̄z crudelitas iportat excessum in puniē
 do. **U**n̄ dicit **Seneca** in. 2. de clemētia. q̄
 crudeles vocātur q̄ puniēdi cām h̄nt: modū
 tñ nō hēt. q̄ autē in penā hoīum. p̄p̄ se dele
 ctant: etiā sine cā possūt dici seui vel feri q̄si
 affectū hūanū nō h̄ntes ex q̄ nātr̄ homo dili
 git hominem.

Ad secunduz sic pro

cedit. **U**ideē q̄ neq; clemētia neq; mansue
 tudo sit v̄tus. **N**ulla. n. v̄tus alci v̄tuti oppo
 nit: sed v̄traq; v̄t̄ opponi seueritati q̄ ē d̄daz
 v̄t̄. **U**ideē q̄ neq; clemētia neq; māsuētudo ē v̄tus
Sicut corūp̄it p̄ sup̄flūū r̄ diminiutū:
 s̄z tā clemētia q̄ māsuētudo i quadā dimini
 utōe consistūt. nā clemētia ē diminiutua penaz:
 māsuētudo autē ē diminiutua ire. q̄ neq; cle
 mētia neq; māsuētudo ē v̄tus. **A**d h̄. **M**āsuē
 tudo siue mititas ponit **Matth.** 5. inē bitu
 dines r̄ inē fruct⁹ ad **Gal.** 5. s̄z v̄tutes differēt
 r̄ a beatitudinib⁹ r̄ a fructib⁹. q̄ nō oriet sub
 v̄tute. **S**icut ē qd̄ dicit **Seneca** i. 2. de cle
 mētia. **C**lemētia r̄ māsuētudinem oēs boni
 viri p̄stabit: s̄z v̄tus ē p̄pe q̄ pertinet ad bonos
 viros. nā vir⁹ ē q̄ bonū fac h̄ntē. r̄ opus ei⁹
 bonum reddit. vt d̄r. 2. ethi. q̄ clemētia r̄ mā
 suētudo sūt v̄tutes. **R**̄ dicit dū q̄ rō v̄tu
 tis moralis consistit i h̄ q̄ appetit⁹ rōi subdā
 vt p̄ p̄m in p̄ ethi. hoc autē suatur tā i cle
 mētia q̄ in māsuētudine. nā clemētia in di
 minuēdo penas aspicit ad rōem: vt **Seneca**

dicit in. 2. de clemētia. s̄z ē māsuētudo s̄z
 rōem rectā moderat iras: vt d̄r in. 4. ethico.
Un̄ māifestū ē q̄ tā clemētia q̄ māsuētudo
 ē v̄tus. **A**d p̄mum ḡ dō q̄ māsuētudo
 nō directe opponit seueritati. nam māsuētu
 do ē circa iras: seueritas autē attendit circa ex
 tiorēz inflicōez penaz. **U**n̄ s̄z h̄ vidēt magis
 opponi clemētie: que etiā circa exteriorē pu
 nitōem cōsiderat vt dictū est: nō tñ opponi
 tur eo q̄ v̄trūq; est fm̄ rōem rectā. nā seueri
 tas inflexibilis ē circa inflicōem penaz: q̄n̄
 hoc recta rō regit. clemētia at̄ diminiutua
 ē penaz ē fm̄ rōem rectā: q̄n̄. 8. opz r̄ in q/
 bus opz: r̄ ideo non sunt opposita: qz nō sūt
 circa idē. **A**d sc̄d̄m dō q̄ fm̄ p̄mum in. 4.
 ethi. habitus qui mediū tenet in ira ē inoia
 tus. r̄ ideo v̄tus noīatur a diminiutione ire q̄
 significatur noīe mansuetudinis: eo q̄ v̄tus
 p̄pingoz est diminiutū q̄ sup̄abundātie p̄
 p̄ter h̄ q̄ nā ius ē hōi appetere vindictā iur
 riaz illatay q̄ ab h̄ deficere: qz vir alicui ni
 mis parue vidētur iniurie sibi illate: vt dicit
Salustius. clemētia autē ē diminiutua pena
 r̄ nō qd̄ in respectu ad id qd̄ ē fm̄ rōez re
 ctā: sed i respectu ad id qd̄ ē fm̄ legēz cōem
 quā respicit iusticia legalis: sed p̄p̄ aliq̄ p̄ti
 cularia cōsiderata clemētia diminiuit penas
 cū decernēs hoīem nō esse magis puniēdū
Unde dicit **Seneca** in 2. de clemētia. **C**le
 mētia hoc p̄mum p̄stat vt quos dimittit: ni
 hil aliud illos pati debuisse. p̄nunciat. venia
 v̄o debite peneremissio est: ex quo p̄z q̄ cle
 mētia p̄paratur ad seueritatē sicut epicheia
 ad iusticiā legalē: c̄ps ē seueritas q̄stuz ad
 inflicōem penaz fm̄ legē. differēt tñ clemē
 tia ab epicheia: vt. i. dicit. **A**d tertiū dice
 dū q̄ bitudines sunt ac̄ v̄tutū. fruct⁹ at̄ sūt
 delectatōes d̄ actib⁹ v̄tutū. r̄ ideo nihil p̄hi
 bet māsuētudinē poni r̄ v̄tutē et beatitudi
 nem et fructum.

Ad tertium sic proce

dit. **U**ideē q̄ p̄dicte v̄tutes n̄ sint p̄tes tem
 peratiē. **C**lemētia. n. ē diminiutua penaz ut
 dictū ē. h̄ at̄ p̄hs i. 5. ethi. attribuit epicheie
 que p̄inet ad iusticiā: vt s̄ bitū ē. q̄ videē q̄
 clemētia nō sit p̄s p̄tantiē. **P**̄tantiā ē
 circa occupas. māsuētudo at̄ r̄ clemētia nō
 respiciūt concupiscētiā: sed magis irā et v̄
 dictā. nō q̄ debēt poni p̄tes p̄tantiē. **S**icut
Seneca dicit i. 2. d̄ cle. **C**ui voluptati seuitia ē
 possum⁹ ifaniā vocare. hoc autē opponitur

[Marginal notes in a smaller hand, partially obscured and difficult to read. Some legible words include:]
 Ende dicit
 Ad primum sic pro
 effectū cū clemētia
 effectū cū clemētia
 effectū cū clemētia

demētie z māsfuetudini. cū g̃ infania oppōa
tur prudētie: vñ q̃ clefistia z māsfuetudo sint
ptes prudētie magl q̃ t̃pantie. ¶ Sed 3̃ e qd̃
Seneca dicit i. 2. de cle. q̃ clemētia e t̃pantie
aī i p̃tate vlciscēdi. Tulli⁹ et ponit clemē
tia p̃tē t̃pantie. ¶ R̃ideo vñ q̃ p̃tes assign
tur i h̃turib⁹ p̃ncipalib⁹ fm q̃ imitāt ipas i
aliqb⁹ mater iys secūdar iys q̃tū ad modū ex
q̃ p̃ncipalr depēdet laus ṽtutū: vñ z nomē ac
cipit: sicut modus z nomē iusticie i q̃dā eq̃li
tate ṽsistit: fortitudis at̃ in q̃dā firmitate: tē
perātie aut̃ in quadā refrenatōe: in q̃tū. s. re
frenat cōcupias vebemētissimas delectatio
nū tact⁹. clemētia aut̃ z māsfuetudo s̃r i qua
dā refrenatōe ṽsistūt. qz. s. clemētia e dimi
nutiua penaz. māsfuetudo vō e mitigatiua
ire: vt ex dictis p̃s. z iō tā clemētia q̃ māsfue
tudo adiungūtur t̃pantie sicut ṽtū i p̃ncipa
li: z fm hoc ponūt p̃tes t̃pantie. ¶ Ad pri
muz g̃ vñ q̃ i diminutōe penaz sūt ṽsiderā
da duo: qz vñ e q̃ diminutio penaz fiat s̃z
itē dēz legislatoris lz nō fm ṽba legl. z fm h̃
ptinet ad epicheiā. Aliud at̃ e q̃dā modera
tio affect⁹: vt hō nō ṽraf sua p̃tate in iusticio
ne penaz. z hoc pp̃rie ptinet ad clemētia: p̃
pter qd̃ Seneca dicit q̃ clemētia e t̃pantie
aī in p̃tate vlciscēdi: z h̃ g̃dē moderatio ani
mi puenit ex quadā dulcedine affectus: qua
qs abhorret oē illud qd̃ pōt aliū ṽstristare. z
iō dicit Seneca q̃ clemētia e q̃dā animi le
nitas. nā ecōuerfo austeritas aī videt eē i eo
q̃ nō veref alios ṽstristare. ¶ Ad secūduz vñ
q̃ adiunctio ṽtutū secūdar iaz ad p̃ncipales
magl attēdit fm modū ṽtutis q̃ e q̃si q̃dam
forma ei⁹ q̃ fm māim. māsfuetudo aut̃ z cle
mētia ṽueniūt cū t̃pantie i modo vt dictuz
e lz nō ṽueniāt in mā. ¶ Ad tertiu vñ q̃ in
sanita dicit p̃ corruptiōez sanitatis: sicut aut̃
sanitas corp̃alis corrupit p̃ hoc q̃ corp⁹ re
cedit a debita cōplexione hūane sp̃ei: ita etiā
infania fm aīam accipit p̃ hoc q̃ aīa hūana
recedit a debita dispositōe hūane sp̃ei: qd̃ g̃
dē ṽtingit et fm rōez: puta cū aliqs ṽsū rōis
amittit: z q̃tū ad ṽiz appetitiuā: puta cū ali
qs amittit affectū hūanū: fm quē hō e nāl̃r
oi hōi amic⁹: vt d̃r in. 8. ethi. infania aut̃ que
excludit ṽsū rōnis opponit prudētie. sed q̃
aliqs delectet i penis hoīum d̃r eē infania:
qz p̃ hoc videt homo priuat⁹ affectu hūano
quē sequitur clemētia.

Ad quartum sic pro

cedit. Videt q̃ clemētia z māsfuetudo sint
potissime ṽtutes. Laus. n. ṽtutū ṽsistit p̃ci
pue in hoc q̃ ordinat hoīem ad britudinē q̃
i dei cognitōe a s̃sistit: s̃z māsfuetudo maxie or
dinat hoīem ad dei cognitōem. dicit. n. Za
co. p̃. In māsfuetudine suscipite insitū ṽbum
z Eccl. 5. Esto māsfuet⁹ ad audiedū ṽbū dei.
z Diony⁹ dicit i epla ad Demophilū. Deo
sen p̃pter multā māsfuetudinē dei apparitio
ne dignū h̃itū. g̃ māsfuetudo e potissima vir
tutū. ¶ S̃. Taro ṽtutū aliq̃ ṽ eē potior: q̃to
magis accepta a deo z ab hoīb⁹: s̃z māsfuetu
do maxie ṽ acceptari a deo. d̃r. n. Eccl. p̃. q̃
beneplacitū e deo fides z māsfuetudo. vñ z
sp̃ār ad sue māsfuetudis imitatōez x̃ps nos
iuitat dicēs. Discite a me qz mitis sū z hūilis
corde. Et Hilari⁹ dicit q̃ p̃ māsfuetudinem
mētis ñre h̃rat x̃ps in nob⁹. Est eē hoīb⁹ ac
ceptissima. vñ d̃r Eccl. 3. Sili i mansuetudi
ne p̃fice opa tua: z ṽp hoīum gl̃iam dilige
ris: p̃pter qd̃ et puer. 20. d̃r q̃ clemētia thro
nus regius roborat. g̃ māsfuetudo et clemē
tia sūt potissime ṽtutes. ¶ S̃. Aug⁹ dicit in
li. de ser. do. in mōte: q̃ mites sūt q̃ cedūt im
probitatib⁹ et nō resistūt in malo: i z vincūt i
bono malū. hoc aut̃ ṽ p̃tinere ad mīam vel
pietate q̃ ṽ eē potissima ṽtutū: qz sup̃ illud
.i. ad Thimo. 4. Pietas ad oīa ṽtilis e: dicit
glo. Amb⁹ q̃ oīs sūma religionis xp̃iane i pi
etate ṽsistit. g̃ māsfuetudo et clemētia s̃ ma
xime ṽtutes. ¶ Sed 3̃ e q̃ nō ponūtur ṽtu
tes p̃ncipales. s̃z adiungūt alii alii ṽtuti q̃si
p̃ncipaliori. ¶ R̃. d̃r q̃ nihil phibet aliq̃s
ṽtutes nō eē potissimas simplr: nec q̃ ad oīa
sed fm g̃d et in aliq̃ genē: nō aut̃ e possibile
q̃ clemētia et māsfuetudo sint potissime ṽtu
tes simplr: qz laus eaz attēdit i hoc q̃ retra
hūt a malo: i q̃tū. s. diminuūt irā ṽl p̃enā. p̃
fecti⁹ at̃ e ṽseq̃ bonū q̃ carere malo. et iō vir
tutes q̃ simplr ordināt in bonum: sicut fides
sp̃es caritas: et etiā prudētia et iusticia sunt
simplr maiores ṽtutes q̃ clemētia et māsfue
tudo: sed fm qd̃ nihil phibet clemētia et mā
sfuetudinē h̃re quadā excellētia inter virtu
tes que resistūt affectōib⁹ p̃rauis. nā ira quā
mitigat māsfuetudo. pp̃t suū ip̃erū maxime
impedit aīum hoīs ne libe iudicet ṽitatē et
pp̃t hoc māsfuetudo maxie fac hoīem eē cō
potē sui. vñ d̃r Eccl. 10. Sili i mansuetudie

serua aiam tuā: quā occupie belectatōuz ta
ctus sint turpiores et magis continue infestēt:
ppē qd t̄pantia magis ponit̄ ktus p̄ncipal̄
vt ex dictis p̄. Clemētia v̄o in h̄ q̄ dimiuit
penas: marie v̄r accedē ad caritatē q̄ est po
tissima vtutū p̄ quā bona opamur ad p̄rios
et eoz mala ipedim̄. Ad p̄mum ḡ dō q̄
māfuetudo p̄parat hoīem ad dei cognitio
nē: remouēdo ipedimētū: et h̄ duplr̄. p̄ qdē
faciēdo hoīem p̄otem sui p̄ dimiuitōez ire
vt o cū ē. Alio: q̄ ad māfuetudinē p̄riet q̄
hō nō ḡdicat v̄bis vitatis: qd̄ plerūq̄ aliquid
faciūt ex cōmōde ire: et iō Aug⁹ dicit in .2.
de doc. xp̄iana q̄ mitescē ē nō ḡdicere dīne
scripture sine intellectu si aliq̄ vitia n̄ra p̄cu
tit: siue nō intellectu q̄ nos meli⁹ et veri⁹ sape
et p̄cipe possē. Ad secundū dō q̄ mā
fuetudo et clemētia reddūt hoīem dō et ho
mib⁹ acceptū. fm̄ q̄ occurrit i eūdē effectūz
cū caritate q̄ ē maxima vtutū. s. i subtraben
do mala p̄rimoz. Ad tertium dō q̄ mīa
et pietas oueniūt qdē cū māfuetudine et cle
mētia iḡtū occurrit i eūdē effectū q̄ ē p̄ h̄
mala p̄rioz. differt tñ q̄tū ad motiū. nā pi
eras r̄mouet mala p̄rioz ex fuerētia quā h̄z
ad aliq̄ sup̄iorē: puta deū l̄ parētē. mīa h̄o
remouet mala p̄rimoz ex h̄ q̄ in eis aliq̄
tristat: inḡtūm estimat eas ad se p̄tinere
vt s̄ dictū ē: qd̄ puenit ex amicitia que facit
amicos de eisdē gaudere et tristari. māfuetu
do autē h̄ facit inḡtū remouet irā incitātez
ad vindictā. clemētia v̄o hoc facit ex animi
lenitate: inquātū iudicat esse equū vt aliq̄s
nō amplius puniat̄.

Deinde de

Qrandū ē de v̄tuz oppositis.
Et p̄ de iracūdia q̄ opponi
tur māfuetudini. 2. d̄ crudeli
tate que opponit̄ clemētie

Ad primum sic pro
cedit. Vt q̄ irasci nō sit licitū. Dico. n. et
ponens illd̄ Mat̄h. 5. Qui irascit̄ s̄i suo. r̄c.
dicit in ḡbusdā codicib⁹ addit̄: s̄i cā: ceterz

in veris diffinita sn̄a est et ira penit⁹ tollit̄. ḡ
irasci nullo mō licitū ē. ¶ P̄. fm̄ Dio. 4. c.
de diu. no. malū aie ē sine rōe esse: sed ira sp̄
ē sine rōe. dicit. n. p̄hs in. 7. ethi. q̄ ira nō p̄fe
cte audit rōem: vt Greg⁹ dicit. 5. moral̄ q̄ cū
trāglitate mētis ira diuerberat dilaniataz
quodā mō sciffāq̄ p̄turbat. et Cassian⁹ dicit
in li. de institutis cenobioz. Quilibet ex cā
iracūdie mor⁹ efferuēs exccat oculū cordis
ḡ irasci sp̄ ē malū. ¶ P̄. Ira ē appetitus vin
dicte: v̄ glo. dicit sup̄ Leuit. 19. Nō oderis
frem tuū in corde tuo: s̄z appetere v̄tōem n̄
videt̄ eē licitū: s̄z hoc ē deo reseruādū: fm̄ il
lud Deut. 32. mea ē vltio. ḡ v̄ q̄ irasci s̄p̄ sit
malū. ¶ P̄. Dē illud qd̄ abducit nos a dīna
silitudine ē malū: s̄z irasci semp̄ abducit nos
a dīnina silitudine: q̄ d̄s cū trāglitate iudi
cat: vt h̄r̄ Sab. 12. ḡ irasci s̄p̄ ē malū. S̄z
ḡ ē qd̄ Christo⁹ dicit sup̄ Mat̄h. Qui s̄i
causa irascit̄ reus erit. Qui vero cum causa
non erit reus. nam si ira non fuerit: nec do
ctrina p̄ficiat̄: nec iudicia st̄at̄: nec crimia cō
pescūt̄. ḡ irasci nō sp̄ ē malū. ¶ P̄. dō q̄ ira
p̄p̄e loq̄ndo ē passio qd̄ appetitus sensitīui
a qua vis irascibilis denotat̄ vt s̄ bitū ē cuz
de passionib⁹ agēf. Est at̄ h̄ cōsiderādū circa
passiones aie q̄ duplr̄ pōt̄ in eis malū iueni
ri. Vno: ex ip̄a specie passiois q̄ qdē cōsidera
tur s̄z obm̄ passiois: sic iuidia fm̄ suaz sp̄em
ip̄ortat qd̄dā malū. est. n. tristitia d̄ bono ali
o: qd̄ fm̄ se rōi repuḡt. et iō iuidia moy no
miata sonat aliqd̄ mali: vt p̄hs dicit̄ i. 2. ethi.
H̄ autē nō p̄petit ire q̄ ē appetit⁹ vidicte. pōt̄
n. vidicte et b̄n̄ et male appeti. Alio: iuenit̄
malū i aliqua passioe s̄z q̄titate ip̄ius. i. fm̄
sup̄abūdantiā v̄ defectū ip̄ius. et sic pōt̄ malū
i ira iueniri: q̄n̄ s. aliq̄s irascit̄ plus v̄ min⁹
p̄ter rōem rectā: tūc irasci ē illaudabile. Si
at̄ aliq̄s irascit̄ fm̄ rōem rectā: tunc irasci ē
laudabile. Ad p̄mūz q̄ dicendū q̄ stoici
iram et omnes alias passiones noiab̄ it affe
ctus quosdā p̄ter ordinē rōnis existētes. et
fm̄ hoc ponebāt irā et oēs alias passioes eē
malas: vt s̄ dictū ē cū de passionib⁹ agerēf.
et fm̄ hoc accipit̄ irā Dico. loq̄tur. n. d̄ ira
qua q̄s irascit̄ s̄ primū quasi malū ei⁹ inten
dēs. S̄z fm̄ peripateticos: quoz sn̄iam ma
gis approbat Aug⁹ i. 9. de ciui. dei: ira et alie
passiones aie dicūt̄ mor⁹ appetit⁹ sensitīui si
ue sint moderate s̄z rōez siue non. et fm̄ hoc
ira nō sp̄ est mala. Ad secūdū dō q̄ ira

dupl'r se pōt h're ad rōez. Uno qdē mō aſſe-
denter: z ſic trahit rōem a ſua rectitudine.
vnde h'z rōem mali. Alio mō oſequēter put
.s. appetit' ſenſitiuus mouet ſ' vitia ſm or-
dinē rōnis. z h' ira ē bona q' d'r ira p zelū. vñ
Greg' dicit i. 5. moral'. Curādū ſūmope ē ne
ira q' vt in ſm virtutis aſſumit' menti dñetur
ne q' dña p'eat: ſz q' ācilla ad obſegum para
a rōis tergo nunq' recedat. h' āt ira z ſi i ipa
executōe act' iudiciū rōis aliq' impediāt:
nō tñ rectitudinē rōis tollit. vñ Greg' ibidē
dicit q' ira p zelū turbat rōnis oculū: ſz ira
p vitiiū excecāt. nō ē āt ſ' rōem virtutis vt inē
mittat deliberatio rōis in executōe eius qd
ē a rōe delibātū: qz ēt ars ipedire i ſuo actu
ſi dū d'z agere deliberaret de agēdis. Ad
tertium dō q' appetere vindictā p' malū
eius q' puniēdus ē: illicitū ē: ſz appetere vin-
dictā p' vitioz correctōem z bonum iuſti-
cie ſeruādum laudabile ē: z in h' pōt tēde-
re appetit' ſenſitiuus inq' tū mouet a rōne:
z dū vindicta h'z ordinē iudiciū ſir: a dō c' mi-
niſter ē p'ās puniēs: vt d'r R. o. 12. Ad q'r
tū dicendū q' deo aſſimilari poſſum' z obe-
mus i appetitu boni: ſz i mō appetēdi ei oio
aſſilari non poſſum': qz in deo nō ē appeti-
tus ſenſitiuus ſic i nob' cui' mot' d'z rōni de-
ſeruire. Un' Greg' dicit i. 5. moral'. q' tunc ro-
buſtius rō ſ' vitia erigif: cū ira ſubdita rōni
ſamulatur.

Ad ſecundūz ſic pro-

cedit. Vñ q' ira non ſit pctm'. Peccando. n.
demeremur: ſz paſſionibus non demeremur
ſicut nec vitupamur: vt d'r in. 2. ethi. g' nulla
paſſio ē pctm': ira āt ē paſſio vt ſ' hitū ē cuz
de paſſionib' agere. g' ira nō ē pctm'. ¶ S.
In oī pctō ē conuerſio ad aliqd bonū muta-
bile: ſed p' irā nō conuertit' aliqd ad bonū muta-
bile: ſz i malū alie'. g' ira nō ē pctm'. ¶ S.
Nullus peccat i eo qd vitare nō pōt: vt Aug'
dic': ſz irā hō vitare nō pōt: qz ſup illud pſal.
Iraſcimini z nolite peccare: dic' glo. q' mo-
tus ire nō ē i p'ate n'ra. Phs ēt dic' i. 7. ethi.
q' irat' cū triſticia opat': triſticia aut' ē ſ'ia
volūtati. g' ira nō ē pctm'. ¶ S. Pctm' eſt ſ'
nām: vt Dam'. dicit i. 2. li. ſz irā nō eſt tra-
nāz hōis cū ſit act' nālis potētie que ē irāſci-
bilis. vñ z Hiero' dicit in qdā epla. q' irāſci
ē hōis. g' irāſci nō eſt pctm'. S'z ē qd ap'ls
dic' ad Ep'ls. 4. Quis indignatio z ira tollat a

vob'. ¶ R. ſideo dō q' ira ſicut dictū ē p'prie
noiat quādā paſſionē. paſſio aut' appetitus
ſenſitiui intātū ē bona inq' tū rōne regulat'.
ſi aut' ordinē rōnis excludat eſt mala. Q' dō
aut' rōnis in ira pōt attēdi q' tū ad duo. p'
qdē q' tū ad appetibile i qd tēdit: qd ē vindi-
cta. vñ ſi aliqd appetat q' ſm ordinē rōnis ſi
at vindicta ē laudabilis ire appetit': z vocat'
ira p zelū. ſi aut' aliqd appetat q' fiat vindicta
q' tū cunq' ſ' ordinē rōnis: puta ſi appetat pu-
niri cū q' nō meruit v' ultra q' meruit: vel ēt
nō ſm legitimū ordinē: v' nō p'p' debitu' ſi
nē q' ē ſ' uatio iuſticie: z correctio ei' p'pe: erit
appetit' ire vitioſus: z noiat' ira p uitiū.
Alio' attēdit' ordo rōnis circa irā q' tū ad
modū irāſcēdi: vt. ſ. mor' ire non imoderate
ferueſcat nec interius nec exterius: qd gde'z
ſi p'mittat nō erit ira abſq' peccato: etiā ſi
aliqd appetat iuſtā vindictā. ¶ Ad primūz
g' dō q' ga paſſio pōt eē regulata rōne v' nō
regulata: iō ſm paſſionē abſolute cōſideratā
nō impoſitat' rō meriti ul' dmeriti: ſeu laudis
ul' uituperij. ſm tñ q' ē regulata rōne poteſt
h're rationē meritoz z laudabilis. z eōz o
ſm q' nō eſt regulata rōne pōt h're rationē
demeriti uel uitupabilis. vñ z phs ibidē di-
cit' q' laudat' ul' uitupatur q' aliq'iter irāſcē
¶ Ad ſcōm dō q' iratus nō appetit malum
alteri' p'p' ſe: ſed p'p' vindictā in quam con-
uertit' appetit' eius ſicut i qdā cōmutabile
bonū. ¶ Ad tertiu' dicendū q' hō ē dñs ſuo
rū actuū p' arbitriū rōnis. z iō motus q' p'ue-
niunt iudiciū rōnis nō ſūt in p'ate hōis i ge-
nerali: ut. s. nullus eoz inſurgat: q'uis ratio
poſſit quēlibet ſingularit' ipedire ne iſurgat.
z ſm h' d'r q' mot' ire nō ē i p'ate hōis: ita. s.
q' nullus iſurgat: qz tñ aliquat' ē i hōis p'ate:
nō totat' p'dit rōem peccati ſi ſit inordina-
tus. q' aut' phs dic' iratū cū triſticia opari: nō
ē ſic intelligēdū q' triſtes de eo q' irāſcē: ſz
ga triſtas de iuriā quā eſtimat ſibi illatā: z
ex hac triſticia mouet' ad appetēdū vindictāz
¶ Ad quartū dō q' irāſcibilis in hōie nāſt
ſubycit' rōni: z iō act' eius intātū ē hōi nālis
inq' tū ē ſm rōem. inq' tū vō ē p'ter ordinē ra-
tōis: ē ſ' hōis naturam.

Ad tertium ſic proce-

dit. Videt' q' oīs ira ſit pctm' mortale. Dicif
.n. Job. 5. Vix ſtultū inſicit iracūdia: z logē
de i' nēfectōe ſpūali q' noiat' pctm' mortale.

g ois ira e pctm mortale. ¶ Nihil mere tur damnatōem eternā nisi pctm mortale: h ira meref dānatōem eternā. dicit. n. domi nus Math. 5. Ois qui irascit fratri suo reus erit iudicio: vbi dicit glo. q p illa tria q ibi tangunt. s. iudiciū r cōciliū. r gebēna diuer se mansiones i etna dānatōe p mō peccatū singularit expmūtur. g ira e pctm mortale.

¶ Qui egd dicit caritati e pctm mortale sed ira de se dicit caritati: vt pz p Hiero. sup illud Math. 5. Qui irascit fratri suo. r c. vbi dicit q b e s primi dilectōem. q ira est pctm mortale. ¶ Sed e qd sup illd ps. Irascimini n r nolite peccare. dicit glo. venialis e ira q nō pducit ad effectū. ¶ B. dō q mot? ire pōt eē inordinat? r pctm dupl: sicut dicitū e. Uno? ex pte appetibil: vt pote cū aliqs appetit iustā vdictā. r sic ex genē suo ira est pctm mortale. q dicit caritati r iusticie. pōt tū origē q tal? appetit? sit pctm veniale ppē iperfectōem act?: q qdē ipfectio artē dif: vel ex pte appetētis: puta cū mot? ire puenit iudiciū rōnis: vt ēt ex pte appetibil: puta cū ali qs appetit i aliq modico se vdicare qd qd nī bil e reputādū: ita ēt q si actu inferat nō eēt pctm mortale: puta si aliqs parum trahat ali quē puez p capillos vt aliqd h'i. Alio? pōt eē mot? ire iordinat? qstū ad modū irascēdi vt pote si nimis ardēter irascat iteri: vt si nī mis exū? māifestet nīg ire. r sic ira fm se nō hēt ex suo genē rōem pcti mortalis. pōt tū oringere q sit pctm mortale: puta si ex vehe mētia ire aliqs excedat a dilectōe dei r pri mi. ¶ Ad p̄mū g dicitū q ex illa auctorita te nō hēt q ois ira sit pctm mortale: s. q stul ti p iracūdiā spūalr occidit: in qstū. s. nō re frenādo p rōez motū ire: dilabūt i aliq pctā mortalia: puta i blasphemā dei: vt i iuriam p̄xi mi. ¶ Ad secundū dō q dñs vbu illud dixit de ira qd supaddens ad illud vbu legis q occidit reus erit iudicio. vñ loqf ibi dñs de motu ire in q quis appetit p̄xi mi occisio nē aut quācūqz grauē lesionē: cui appetitū si cōsensus rōis supueniat: absqz dubio erit pctm mortale. ¶ Ad tertium dicitū q i illo casu i q ira dicit caritati e pctm morta le: s. B non sp accidit: vt ex dicitis pz.

Ad quartum sic pro
cedit ¶ qd qd ira sit grauiissimū pctm. Dic. n. Chriſo qd nihil e turpi? visu surētis: r nihil

deformi? fettero visu: r mltō magis aīa. g ira e grauiissimū pctm. ¶ Quāto aliqd pctm e magis nociuū: tāto videt eē peius: qz sicut Aug? dicit i en: beri. malū dē aliqd qd nocet ira aut maxime nocet: qz aufert hōi rōem q quā e dñs sui spūs. dicit. n. Chriſo qd ire r insanie nihil e mediū. sed ira tpane? e qdam dmon. magis aut r deimonū hūte difficili? g ira e grauiissimū pctm. ¶ Interiores mo tus di iudicant fm exteriores effectū. s. esse ctus ire e homicidiū qd e q̄uissimū pctm. ¶ Sed e qd ira cōpat ad odium sicut se stuca ad trabē. dic. n. Aug? i reglā. ne ira cre scat in odiū r trabē faciat de festuca. n. g ira e q̄uissimū pctm. ¶ B. dō q sicut dicitur e: iordinatio ire fm duo attē dif. s. fm idebi tū appetibile r fm idebitū modū irascēdi. Quātū igit ad appetibile qd irat? appetit vñ eē ira mīmū pctōz. appetit. n. ira malū pene alic? sub rōe boni qd e vdicta: r iō ex parte malī qd appetit ouenit pctm ire cū ill? pctis q appetit malū p̄xi mi: puta cū iudicia r odio s. odiū appetit absolute malū alic? in qstuz buiustmōi. inuidns at appetit malū alterius. ppē appetitū p̄xi alic. s. irat? appetit malū alic? rōe iuste vdicte. Et qd qd odiū est grau? qz inuidia r inuidia qz ira: qz pei? e ap petere malū sub rōe malī qz sub rōe boni: r pei? e appetē malū sub rōe boni exterioris qd e honor vt glā qz sub rōe rectitudis iusticie sed ex pte boni sub rōe irat? appetit malū ouenit ira cū pctō cōcupiscētie: qd tēdit in aliqd bonū. r qstū ad hēt absolute loqndo pctm ire vñ eē min? qz cōcupiscētie: quanto melius e bonū iusticie qd appetit iratus qz bonū delectabile vt vtile qd appetit cupi seēs. vñ phs dicit in 7. ethi. q incōtinēs cō cupiscētie e turpior qz incōtinēs ire. ¶ Quā tū ad inordinatōem q est fm modū irascē di ira hz qdā excellētiā ppē veheintiā r ve locitatē sui mot?: fm illud puer. 27. Ira non hz mīaz nec eripēs furor: r ipetū concitati sp: ferre qs potit. vñ Greg? dicit. 5. moral. Ire sue stimul accēsū cor palpitat: cor p tremir: lingua se ppedir: facies ignescit: exaspant ocll r neqz recognoscūt notioze qdē clamorē format. s. sensus qd loqf ignozat. ¶ Ad p̄mū q dō q Chriſo loqf de turpitudine quā tū ad gest? exteriores q pueniūt ex impetu ire. ¶ Ad secundū dicitū q rō illa pcedit fm inordinatū motū ire qui puenit ex eius

impetu vt dictū est. Ad tertium dicendum qd homicidium nō min⁹ puenit ex odio vel inuidia q̄ ex ira: ira tñ leuior ē in q̄tum attendit rōem iusticie: vt dictum ē.

Ad quintum sic procedit.

¶ Ir q̄ incōuenientē determinēt spēs iracūdie a pho in. 4. et bi. vbi dicit qd iracundoz qdā sūt acuti: qdā amari: qdā difficiles siue gues: qd fm ipm amari dicunt quoz ira difficile soluit̄ r mltō tpe manet. sed h̄ vt p̄tinere ad circūstātiā tps. ḡ vt q̄ ē fm alias circūstātiās possint accipi alie spēs ire. ¶ Difficiles siue graues dicit eē quoz ira non cōmittat sine cruciatu vel punitōe. sed h̄ ē p̄tinet ad isolubilitatē ire. ḡ vt q̄ idem sint difficiles r amari. ¶ Dñs Math. 5. ponit tres ḡdus ire cū dicit: q irascif fratri suo: et qui dixerit fratri suo racha: r qui dixerit fratri suo fatue: q qdē gradus ad p̄dictas spēs nō referūtur. ḡ vt q̄ p̄dicta diuisio ire nō sit cōueniēs. ¶ H̄ ē qd̄ Hrego nisen⁹ dicit: q tres sūt irascibilitatis spēs. s. ira q̄ vocat̄ se/lea r māia q̄ vocat̄ isania. r furor: q̄ tria vidētur eē eadē irib⁹ h̄missa. nā irā felleā dicit eē q̄ p̄ncipiū r motū h̄z: qd phs attribuit acutis mania vō dicit eē irā q̄ pmanet r in vetustate deuenit: qd phs attribuit amaris. furorēz at̄ dicit eē irā q̄ obseruat tps i suppliciu: qd phs attribuit difficilib⁹. Et eandē etiā diuisiōnē ponit Dam. in. 2. li. q̄ p̄dicta distinctio p̄bi nō ē incōueniēs. ¶ R̄ n̄deo dō q̄ p̄dicta distinctio pōt referri vel ad passiōnē ire vel etiā ad ipm p̄ctm̄ ire. Quō aut̄ referatur ad passiōnē ire s̄ h̄itum ē cū de passiōe ire ageret: r sic p̄cipue videt̄ p̄oi a Hrego. nisen⁹ r Damasceno. Nūc aut̄ ops accipe distinctiōnē h̄z spēs fm q̄ p̄tinēt ad p̄ctm̄ ire p̄ ut ponit a pho. P̄ct. n. i. ordinatio ire ex duobus attēdi. p̄ qdē ex ipsa ire origiē: r hoc p̄tinet ad acutos q̄ nimis cito irascūt: r ex q̄libet leui cā. Alio ex ipsa ire duratōe: eo. s. q̄ ira nimis p̄seuerat: qd qdē pōt eē dupl̄. Uno qd cā ire. s. iniuria illata nimis manet i memoria hois. vñ ex hoc hō diuturnaz tristitiā accipit: r iō sūt sibi ip̄s ḡues r amari. Alio d̄tingit ex pte ip̄ius vindicte: quaz al̄ quis obstinato appetitu q̄rit: r h̄ p̄tinet ad difficiles siue ḡues q̄ nō dimittunt irā q̄sqz p̄niāt. ¶ Ad p̄mū ḡ dō q̄ i spēs p̄dictis non p̄ncipalr cōsiderat̄ tps sed facilitas hois

ad irā vel firmitas in ira. ¶ Ad scdm dō q̄ vtriqz. s. amari r difficiles h̄nt irā diuturnaz: sed p̄p̄ aliā cām. nā amari h̄nt irā pmanente p̄p̄ pmanentiā tristitie quā in̄ viscera tenēt clausā. r qz nō p̄rumpunt ad exteriora iracūdie signa: nō possūt p̄suaderi ab alijs: nec ex seip̄s recedūt ab ira nisi put̄ diuturnitate tps abolef̄ tristitia: r sic deficit ira. s. in difficilib⁹ ē ira diuturna. p̄pter rehemēs desiderii vindicte: r iō tpe nō digerit̄: sed p̄ solā punitōem quiescit. ¶ Ad tertium dō q̄ gradus ire quos dñs ponit: nō p̄tinēt ad diuersas ire spēs: s. accipiūt s. p̄cessū hūani act⁹ i q̄b⁹ p̄mo aliqd i corde accipit. r q̄tū ad h̄ dicit: q irascif fratri suo scdm aut̄ ē cūz p̄ aliq̄ siḡ extiora manifestat̄ exteri⁹ ē anqz p̄rumpat in effectū. r q̄tū ad h̄ dicit: q dixerit fratri suo racha: qd ē infectio irascētis. tertius ḡdus est q̄n p̄ctm̄ interi⁹ accēptū ad effectū p̄ducitur ē at̄ effect⁹ ire nocumētū alterius sub rōe videt̄. m̄imū aut̄ nocumētū qd fit solo verbo. r iō q̄tū ad h̄ dicit: q dixerit fratri suo fatue r sic p̄z q̄ secundum addit supra p̄mum: r tertium supra vtriqz. vñ si p̄mū ē p̄ctm̄ mortale i casu in quo dñs loq̄tur sicut dictū ē: multo magis alia. r iō singulis eoz ponūtur cōr̄ndentia aliq̄ p̄tinētia ad cōdenatōem. s. i p̄mo ponitur iudiciū qd min⁹ ē: qz vt Aug⁹ dicit. in iudicio adhuc defensionis loc⁹ dat̄. in secūdo vō pōit̄ sc̄liū i quo iudices in̄ se cōferūt quo supplicio dānari oporteat. i tertio pōit̄ gehēnā ignis que ē certa dānatio.

Ad sextum sic procedit.

¶ Videt̄ qd ira non debeat poni in̄ vitia capitalia. Ira. n. ex tristitia nascif. sed tristitia ē vitii capitale: qd dicit̄ accidia. ā ira nō d̄z poni vitii capitale. ¶ P̄. Diu ē ḡuins p̄ctm̄ q̄ ira. ḡ magis d̄z poni vitii capitale q̄ ira. ¶ P̄. Sup̄ illud puer. 29. Vir iracundus puocat rixas. dicit̄ glo. Janua ē oīuz vitioz iracūdia q̄ clausa v̄rutib⁹ iurisec⁹ dabit̄ ges: apta aut̄ ad oē facin⁹ armabit̄ aiūs. nullū aut̄ vitii capitale ē p̄ncipiū oīum p̄ctōz s. quozūdā delimitare. ḡ ira nō d̄z poni inter vitia capitalia. ¶ Sed ē est qd̄ Hrego. 30. moral. ponit irā in̄ vitia capitalia. ¶ R̄ n̄deo dō qd sicut ex p̄missis p̄z vitii capitale dicit̄ ex quo multa vitia oriunt̄. H̄bz aut̄ h̄ ira qd ex ea mltā vitia oriunt̄ p̄nt̄ duplici rōe. p̄ ex pte sui obit̄: qd mltū h̄z d̄ rōe appetibilitatis

ad puniendū fm iudiciū rōnis. ¶ Ad p̄mūz
 ḡ dicendus q̄ ille q̄ tota r̄ n̄ irascit cū d̄z ira
 sc̄imitat qdē deū q̄tū ad carētiā passionis
 nō aut̄ q̄tū ad hoc q̄ d̄s ex iudicio punit.
 ¶ Ad secūdū d̄ q̄ passio ire utilis ē sicut
 z oēs aly mor̄ appetitus s̄sitiui ad h̄ q̄ h̄o
 p̄p̄ri⁹ exequat id qd̄ rō dicitur: aliogn fru
 stra eēt in hoīe appetitus sensitivus: cuz m̄
 nā nihil faciat frustra. ¶ Ad tertiu d̄ q̄ in
 eo q̄ ordinate agit iudiciū rōis nō solū ē cau
 sa simplicis mor̄ volūtat̄: s̄z ēt appetitus s̄s
 titiui: vt dicitur est: z iō sic remōtio effect⁹ est
 signū remōtiōis cāe: ita etiā remōtio ire est si
 gnū remōtiōis iudiciū rōis.

Quinde cōside
 rādū est de crudelitate. Et
 circa h̄ querūf duo. p̄ vtz
 crudelitas opponat̄ clemen
 tie. 2º de comparatiōe ei⁹
 ad seuitiam vel feritatem.

Ad primum sic pro
 cedif. Videt̄ q̄ crudelitas non opponat̄ cle
 mētie. Dicit. n. Seneca in. 2. de clemētia: q̄
 illi vocant̄ crudeles q̄ excedūt modū i puni
 ēdo qd̄ d̄ziatur iusticie. clemētia at̄ nō ponit̄
 ps iusticie s̄z tpantie. ḡ crudelitas nō v̄r op
 poni clemētie. ¶ S. Jere. 6. v̄r. Crudelis est
 z nō miserebit̄: z sic v̄r q̄ crudelitas oppōa
 tur mie. s̄z mia nō ē idē clemētie: vt s̄ dicitur
 ē. ḡ crudelitas nō opponitur clemētie. ¶ S.
 Clemētia cōsiderat̄ circa īflictōez penaz: vt
 dicitur ē. s̄z crudelitas cōsiderat̄ ī subtractiōe
 bñficiōz s̄z illō. puer. xi. Qui at̄ crudel ē ēt p̄
 pinqs abycit. ḡ crudelitas nō oppōitur clemē
 tie. S̄z h̄ ē qd̄ dicit̄ Seneca ī li. de clemētia
 q̄ opponitur clemētie crudelitas q̄ nihil ali
 ud ē q̄ atrocitas ai ī exigēdis penis. ¶ S.
 dicendū q̄ nomen crudelitatis a cruditate
 sūptū eē v̄r. Sic at̄ ea q̄ sunt cocta z digesta
 solēt h̄re suauē z dulce sapore: ita illa q̄ sunt
 cruda h̄nt horribillē z asperz sapore. dicitur est
 at̄ s̄ q̄ clemētia īportat̄ q̄dā ai lenitatē siue
 dulcedinē p̄ quā aliqs ē diminutivus penaz
 v̄r directe crudelitas clemētie opponitur.
 ¶ Ad p̄mū ḡ d̄ q̄ sicut diminutio penaz
 q̄ ē fm rōez ptinet ad epicheiā. s̄z ipsa dulce
 do affect⁹ ex qua h̄o ad h̄ inclinatur ptiet ad
 clementiam: ita etiā superexcessus pena
 rum quantūz ad id qd̄ exterius agit ptiet ad

iusticiā: s̄z q̄tū ad austeritatē ai p̄ quā aliqs
 fit promptus ad penas augendas ptinet ad
 crudelitatē. ¶ Ad scōm d̄ q̄ mia z clemē
 tia zueniūt in h̄ q̄ vtrazq̄ refugit z abhorret
 miseriā alienā: at̄ tū z at̄. nā ad miām pt̄
 net misie subuenire p̄ bñficiū collatōem. ad
 clemētiā at̄ ptinet miseriā diminūē p̄ subtra
 ctōez penaz: z q̄ crudelitas supabundātiā in
 exigēdis penis īportat̄: directi⁹ oppōitur cle
 mētie q̄z mie: n̄ p̄p̄ similitudinē h̄az v̄tū ac
 cipitur q̄z crudelitas p̄ miām. ¶ Ad tertiu
 dicendū q̄ crudelitas ibi accipitur p̄ imifi
 cordia ad quā ptinet bñficiū nō largiri. q̄uis
 ēt dici possit q̄ ipa bñficiū subtractio qd̄az
 pena est.

Ad secundū sic pro
 cedif. V̄r q̄ crudelitas a seuitia siue ferita
 te nō differat. Vni. n. h̄nti ex vna pte vnuz
 vitii v̄r eē oppositū. s̄z clemētie p̄ supabun
 dātiā opponitur z seuitia z crudelitas. ḡ v̄r
 q̄ seuitia z crudelitas sint idē. ¶ S. Jfidor⁹
 dicit ī li. ethimol. q̄ seuer⁹ d̄r q̄ seuis z fer⁹
 q̄ sine pietate tenet iusticiā: z sic seuitia v̄r
 excludē remissionē penaz ī iudicijs: qd̄ pt̄
 net ad pietatē. h̄ at̄ dicitur ē ad crudelitatē pt̄
 nere. ḡ crudelitas est idē q̄ seuitia. ¶ S. Si
 cut v̄tuti opponitur aliqd̄ vitii ī excessu: ita
 ēt z in defectu: qd̄ qdē d̄ziatur z v̄tuti q̄ ē in
 medio: z vitio qd̄ ē in excessu. s̄z idē vitii ad
 defectū pt̄inēs opponitur z crudelitati z se
 uitie: videt̄ remissionē vel dissolutio. dicit. n.
 Hreg. 31º moral. Sit amor s̄z nō emollies. sit
 rigor s̄z nō exasperas: sit zelus s̄z nō imodera
 te seuiēs: sit pietas: s̄z nō plus q̄ expediat par
 cēs. ḡ seuitia ē idē crudelitati. ¶ Sed h̄ est
 qd̄ Seneca dicit in. 2. de clemētia q̄ ille q̄
 nō lesus nec pctōzi irascitur: nō d̄r crudelis
 s̄z fer⁹ siue seuis. ¶ R̄ n̄deo d̄ q̄ nomen se
 uitie z feritatis a similitudie feraz accipitur q̄
 ēt dicitur ferre. h̄. i. n. aialia nocēt hoīb⁹ vt
 ex eoz corpib⁹ pascātur: n̄ ēt aliq̄ iusticie cā:
 cui⁹ cōsideratio ptinet ad solā rōez: z iō pp̄zie
 loq̄ndo feritas v̄r seuitia d̄r fm quā aliqs in
 penis īferēdis nō cōsiderat̄ aliquā culpā eius
 q̄ punitur: s̄z solū h̄ q̄ delectatur ī hoīuz cru
 ciatu. z sic p̄z q̄ ptinetur sub bestialitate. naz
 talis delectatio nō ē hūana s̄z bestialis pue
 niēs vel ex mala cōsuetudie v̄r ex corruptōe
 nāe: sicut z alie h̄i bestiales affectōes: s̄z cru
 delitas non solum attendit culpaz in eo qui

ad puniendū fm iudiciū rōnis. ¶ Ad p̄mūz
 ḡ dicendus q̄ ille q̄ tota r̄ n̄ irascit cū d̄z ira
 sc̄imitat qdē deū q̄tū ad carētiā passionis
 nō aut̄ q̄tū ad hoc q̄ d̄s ex iudicio punit.
 ¶ Ad secūdū d̄ q̄ passio ire utilis ē sicut
 z oēs aly mor̄ appetitus s̄sitiui ad h̄ q̄ h̄o
 p̄p̄ri⁹ exequat id qd̄ rō dicitur: aliogn fru
 stra eēt in hoīe appetitus sensitivus: cuz m̄
 nā nihil faciat frustra. ¶ Ad tertiu d̄ q̄ in
 eo q̄ ordinate agit iudiciū rōis nō solū ē cau
 sa simplicis mor̄ volūtat̄: s̄z ēt appetitus s̄s
 titiui: vt dicitur est: z iō sic remōtio effect⁹ est
 signū remōtiōis cāe: ita etiā remōtio ire est si
 gnū remōtiōis iudiciū rōis.

Quinde cōside
 rādū est de crudelitate. Et
 circa h̄ querūf duo. p̄ vtz
 crudelitas opponat̄ clemen
 tie. 2º de comparatiōe ei⁹
 ad seuitiam vel feritatem.

Ad primum sic pro
 cedif. Videt̄ q̄ crudelitas non opponat̄ cle
 mētie. Dicit. n. Seneca in. 2. de clemētia: q̄
 illi vocant̄ crudeles q̄ excedūt modū i puni
 ēdo qd̄ d̄ziatur iusticie. clemētia at̄ nō ponit̄
 ps iusticie s̄z tpantie. ḡ crudelitas nō v̄r op
 poni clemētie. ¶ S. Jere. 6. v̄r. Crudelis est
 z nō miserebit̄: z sic v̄r q̄ crudelitas oppōa
 tur mie. s̄z mia nō ē idē clemētie: vt s̄ dicitur
 ē. ḡ crudelitas nō opponitur clemētie. ¶ S.
 Clemētia cōsiderat̄ circa īflictōez penaz: vt
 dicitur ē. s̄z crudelitas cōsiderat̄ ī subtractiōe
 bñficiōz s̄z illō. puer. xi. Qui at̄ crudel ē ēt p̄
 pinqs abycit. ḡ crudelitas nō oppōitur clemē
 tie. S̄z h̄ ē qd̄ dicit̄ Seneca ī li. de clemētia
 q̄ opponitur clemētie crudelitas q̄ nihil ali
 ud ē q̄ atrocitas ai ī exigēdis penis. ¶ S.
 dicendū q̄ nomen crudelitatis a cruditate
 sūptū eē v̄r. Sic at̄ ea q̄ sunt cocta z digesta
 solēt h̄re suauē z dulce sapore: ita illa q̄ sunt
 cruda h̄nt horribillē z asperz sapore. dicitur est
 at̄ s̄ q̄ clemētia īportat̄ q̄dā ai lenitatē siue
 dulcedinē p̄ quā aliqs ē diminutivus penaz
 v̄r directe crudelitas clemētie opponitur.
 ¶ Ad p̄mū ḡ d̄ q̄ sicut diminutio penaz
 q̄ ē fm rōez ptinet ad epicheiā. s̄z ipsa dulce
 do affect⁹ ex qua h̄o ad h̄ inclinatur ptiet ad
 clementiam: ita etiā superexcessus pena
 rum quantūz ad id qd̄ exterius agit ptiet ad

punit: sed excedit modū i puniēdo: et iō cru-
 delitas differt a feuitia siue feritate sicut ma-
 licia humana a bestialitate: ut dī in. 7. ethi.
¶ Ad primū g dō q̄ clemētia ē v̄tus huma-
 na: vnde directe sibi opponit crudelitas que
 ē malicia humana. sed feuitia v̄l feritas cōti-
 net sub bestialitate: vñ nō directe opponit
 clemētie. s̄z supercellētorū v̄tuti quā p̄hs vo-
 cat heroycā v̄l dīnicā: q̄ fm nos videt p̄tine-
 re ad dona sp̄s sancti. vñ pōt dici q̄ feuitia
 directe opponit dono pietatis. **¶** Ad sc̄m
 dō q̄ seuertus nō dī simp̄r seuus: qz hoc so-
 nat in vitiū: sed dī seuus circa feritate p̄pter
 aliquā similitudinē feuitie q̄ non ē dim̄ inuitia
 penaz. **¶** Ad tertium dō q̄ remissio in pu-
 niēdo nō ē vitiū nisi in q̄tū p̄mittit ordo
 iusticie quo aliquis d̄beret puniri p̄pter cul-
 pā quā excedit crudelitas: feuitia aut̄ penit̄
 hūc ordinē nō attēdit. vñ remissio punitōis
 directe opponit crudelitati non aut̄ feuitie.

Ad secundus sic pro
 cedif. **¶** V̄t q̄ modestia sit soluz circa exte-
 riores actōes. Interiorēs. n. mor̄ passionū alyf
 noti eē nō possūt. sed ap̄s ad **¶** Phil. 4. man-
 dat vt modestia nostra nota sit oibus homi-
 nubus. ḡ modestia est solū circa exteriores
 actōes. **¶** S. Virtutes que sūt circa passio-
 nes distinguūt a v̄tute iusticie que est circa
 opatōes: sed modestia v̄l eē vna v̄tus. si ḡ ē
 circa opatōes exteriores: nō erit circa aliq̄s
 interiores passiones. **¶** S. Nulla v̄tus vna
 et eadē ē circa ea q̄ p̄tinēt ad appetitū qd̄ est
 ppriū v̄tutū moralū: et circa ea que p̄tinent
 ad cognitōem: q̄ est p̄p̄ v̄tutū intellectualū
 neqz ēt circa ea que p̄tinēt ad irascibilem et
 cōcupiscibile. si ḡ modestia ē vna v̄tus: non
 pōt eē circa oīa p̄dicta. **¶** Sed 3. In oib̄ p̄-
 dicti oī obfuar̄ modū a q̄ modestia dī. ḡ cir-
 ca oīa p̄dicta ē modestia. **¶** R. dō q̄ sicut
 dictū ē modestia differt a t̄pantia i h̄ q̄ tē-
 perātia ē moderātia eoz q̄ difficillimū ē re-
 frenare: modestia at̄ ē moderātia eoz q̄ i h̄
 mediocri se h̄nt. Diuersimode at̄ aliq̄ d̄ mo-
 destia videt̄ eē locuti. v̄bicūqz. n. cōsideraue-
 rūt aliquā sp̄alē rōem boni v̄l difficultatis
 i moderādo illud subtraxerūt modestie reli-
 quētes modestiā circa minora. Manifestū
 ē aut̄ oibus q̄ refrenatio d̄lectationū tact̄
 sp̄alem quādā difficultatē hēt. vnde omnes
 t̄pantiā a modestia distinxerūt: et p̄pter hoc

¶ Deinde cōside

D

randū est de modestia. Et
 p̄ de ip̄a in cōi. 2. de singu-
 lis q̄ sub ea t̄tinent. Circa
 p̄mū querūt̄ duo. p̄ vtrū
 modestia sit pars temperantie. 2. que sit
 materia modestie.

Ad primum sic pro

cedif. **¶** Videt̄ q̄ modestia nō sit ps t̄pantie.
¶ Modestia. n. a modo dī. sed i oibus v̄tutib̄
 regrii modus: nā v̄tus ordinat̄ ad bonū. bo-
 nū aut̄ vt Aug. dicit in li. de nā boni: cōsistit
 in modo: sp̄e: et ordine. ḡ modestia ē gnālis
 virt̄. nō ḡ d̄z poni ps t̄pantie. **¶** S. Laus tē-
 perātie videt̄ cōsistere p̄cipue ex qd̄ā modera-
 tōe: ex hac aut̄ sumit̄ nomē modestie. ḡ mo-
 destia ē idē qd̄ t̄pantia: et nō pars eius. **¶** S.
¶ Modestia v̄l cōsistere circa primoz cone-
 ctōem: fm illud. 2. ad **¶** Thimo. 2. Seruū dei
 nō opz litigare: sed māsuētū esse ad oēs: cuz
 modestia corripētē eos q̄ resistūt v̄itati: sed
 correctio velinq̄ntiū ē actus iusticie v̄l cari-
 tatis: vt s̄ h̄tū ē. ḡ v̄l q̄ modestia magis sit
 ps iusticie q̄ t̄pantie. **¶** Sed 3. ē q̄ **¶** Tulli
 ponit modestiā p̄tē t̄pantie. **¶** R. dō q̄ sic
 s̄ dictū ē: t̄pantia moderatōez adhibet circa
 ea in q̄bus difficillimū ē moderari. s. circa
 cōcupiscētiās delectatōum tact̄. v̄bicūqz at̄
 ē aliq̄ v̄l sp̄alē circa aliq̄d maximū: opz esse

aliā v̄tutē circa ea q̄ mediocri se h̄nt: eo q̄
 opz q̄tū ad oīa vitā hōis fm v̄tutes eē regu-
 lata sic s̄ dictū ē: q̄ magnificētia ē circa ma-
 gnos sūpt̄ pecuniaz: p̄ter quā ē necia libali-
 tas q̄ sit circa mediocres sūpt̄. vñ neciuz est
 q̄ sit qd̄ā v̄l moderatius i alyf mediocrib̄
 i q̄bus nō ē ita difficile moderari: et h̄ virt̄
 vocat̄ modestia: et adiungit̄ t̄pantie tanq̄ p̄n-
 cipali. **¶** Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ nomē eodē q̄z
 appropat̄ his q̄ sūt ifima: sicut nomē eodē an-
 geloz appropat̄ ifimo ordini angeloz: ita ēt
 et modus q̄ cōis obfuar̄ i q̄libz v̄tute appro-
 pat̄ sp̄alē v̄tuti q̄ in minimis modū ponit.
¶ Ad sc̄m dicēdū q̄ aliq̄ idigēt t̄pantiē p̄-
 pter suā vehemētiā: sicut forte vinū t̄pāt: sed
 moderatio regrii in oibus: et iō t̄pantia ma-
 gis se h̄z ad passiones vehemētes: modestia
 v̄o ad mediocres. **¶** Ad tertium dō q̄ mode-
 stia accipit̄ ibi modo cōiter sūpto. put̄ regri-
 tur in oibus virtutibus.

Ad secundus sic pro

cedif. **¶** V̄t q̄ modestia sit soluz circa exte-
 riores actōes. Interiorēs. n. mor̄ passionū alyf
 noti eē nō possūt. sed ap̄s ad **¶** Phil. 4. man-
 dat vt modestia nostra nota sit oibus homi-
 nubus. ḡ modestia est solū circa exteriores
 actōes. **¶** S. Virtutes que sūt circa passio-
 nes distinguūt a v̄tute iusticie que est circa
 opatōes: sed modestia v̄l eē vna v̄tus. si ḡ ē
 circa opatōes exteriores: nō erit circa aliq̄s
 interiores passiones. **¶** S. Nulla v̄tus vna
 et eadē ē circa ea q̄ p̄tinēt ad appetitū qd̄ est
 ppriū v̄tutū moralū: et circa ea que p̄tinent
 ad cognitōem: q̄ est p̄p̄ v̄tutū intellectualū
 neqz ēt circa ea que p̄tinēt ad irascibilem et
 cōcupiscibile. si ḡ modestia ē vna v̄tus: non
 pōt eē circa oīa p̄dicta. **¶** Sed 3. In oib̄ p̄-
 dicti oī obfuar̄ modū a q̄ modestia dī. ḡ cir-
 ca oīa p̄dicta ē modestia. **¶** R. dō q̄ sicut
 dictū ē modestia differt a t̄pantia i h̄ q̄ tē-
 perātia ē moderātia eoz q̄ difficillimū ē re-
 frenare: modestia at̄ ē moderātia eoz q̄ i h̄
 mediocri se h̄nt. Diuersimode at̄ aliq̄ d̄ mo-
 destia videt̄ eē locuti. v̄bicūqz. n. cōsideraue-
 rūt aliquā sp̄alē rōem boni v̄l difficultatis
 i moderādo illud subtraxerūt modestie reli-
 quētes modestiā circa minora. Manifestū
 ē aut̄ oibus q̄ refrenatio d̄lectationū tact̄
 sp̄alem quādā difficultatē hēt. vnde omnes
 t̄pantiā a modestia distinxerūt: et p̄pter hoc

